

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2015. október 21., szerda

Tartalomjegyzék

2015. évi CLVII. törvény	Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményt módosító 15. Jegyzőkönyv kihirdetéséről	20721
2015. évi CLVIII. törvény	Az Európai Úrügynökséget létrehozó Alapokmány kihirdetéséről	20725
2015. évi CLIX. törvény	Az Európai Úrügynökséget létrehozó Alapokmány részes államai és az Európai Úrügynökség között a minősített információk védelméről és cseréjéről szóló megállapodás kihirdetéséről	20764
2015. évi CLX. törvény	Az egyes európai kormányok az Ariane, a Vega és a Szozuz hordozórakétáknak a Guyana Űrközpontból történő hasznosításáról szóló nyilatkozatának kihirdetéséről	20769
305/2015. (X. 21.) Korm. rendelet	A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet kihirdetéséről, valamint a válsághelyzet elrendelésével, fennállásával és megszüntetésével összefüggő szabályokról szóló 269/2015. (IX. 15.) Korm. rendelet és a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet Baranya megye, Somogy megye, Zala megye és Vas megye területére történő kihirdetéséről, valamint a válsághelyzet elrendelésével, fennállásával és megszüntetésével összefüggő szabályokról szóló 270/2015. (IX. 18.) Korm. rendelet módosításáról	20785
57/2015. (X. 21.) BM rendelet	Részleges határzár ismételt elrendeléséről szóló 56/2015. (X. 17.) BM rendelet hatályon kívül helyezéséről	20786
28/2015. (X. 21.) IM rendelet	A közjegyzői állások számáról és a közjegyzők székhelyéről szóló 15/1991. (XI. 26.) IM rendelet módosításáról	20786
28/2015. (X. 21.) NGM rendelet	A biztosítóban az élet- és nem-életbiztosítási ágak elkülönítésének módjáról	20788
29/2015. (X. 21.) NGM rendelet	A biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény hatálybalépésével összefüggésben a nemzetgazdasági miniszter feladatkörébe tartozó egyes miniszteri rendeletek módosításáról	20789
61/2015. (X. 21.) NFM rendelet	A víziközművek gördülő fejlesztési terve részét képező felújítási és pótlási terv, valamint beruházási terv részletes tartalmi és formai követelményeiről	20794
Köf.5025/2015/4. számú határozat	A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata	20799
Köf.5022/2015/4. számú határozat	A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata	20802
Köf.5034/2015/3. számú határozat	A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata	20806
Köf.5017/2015/3. számú határozat	A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata	20811
42/2015. (X. 21.) OGY határozat	Az Országgyűlés tisztségviselőinek megválasztásáról szóló 11/2014. (V. 6.) OGY határozat módosításáról	20815

Tartalomjegyzék

43/2015. (X. 21.) OGY határozat	Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 13/2014. (V. 6.) OGY határozat módosításáról	20815
44/2015. (X. 21.) OGY határozat	A Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap 2011. május 31. és 2011. december 31. közötti üzleti évről szóló beszámoló elfogadásáról	20816
45/2015. (X. 21.) OGY határozat	A Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap 2012. január 1. és 2012. december 31. közötti üzleti évről szóló beszámoló elfogadásáról	20816
46/2015. (X. 21.) OGY határozat	A Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap 2013. január 1. és 2013. december 31. közötti üzleti évről szóló beszámoló elfogadásáról	20817
47/2015. (X. 21.) OGY határozat	A Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap 2014. január 1. és 2014. december 31. közötti üzleti évről szóló beszámoló elfogadásáról	20817
48/2015. (X. 21.) OGY határozat	A Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap 2015. január 1. és 2015. január 31. közötti üzleti évről szóló beszámoló elfogadásáról	20817
425/2015. (X. 21.) KE határozat	Államtitkári kinevezésről	20818
426/2015. (X. 21.) KE határozat	Államtitkári kinevezésről	20818
427/2015. (X. 21.) KE határozat	Államtitkári kinevezésről	20819
428/2015. (X. 21.) KE határozat	Közigazgatási államtitkári kinevezésről	20819

II. Törvények

2015. évi CLVII. törvény

az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményt módosító 15. Jegyzőkönyv kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményt módosító 15. Jegyzőkönyv (a továbbiakban: Jegyzőkönyv) kötelező hatályának elismerésére.

2. § Az Országgyűlés a Jegyzőkönyvet e törvénnyel kihirdeti.

3. § A Jegyzőkönyv hiteles angol nyelvű szövege és annak hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„Protocol No. 15 amending the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms

[Strasbourg, 24.VI.2013]

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other High Contracting Parties to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, signed at Rome on 4 November 1950 (hereinafter referred to as “the Convention”), signatory hereto,

Having regard to the declaration adopted at the High Level Conference on the Future of the European Court of Human Rights, held in Brighton on 19 and 20 April 2012, as well as the declarations adopted at the conferences held in Interlaken on 18 and 19 February 2010 and İzmir on 26 and 27 April 2011;

Having regard to Opinion No. 283 (2013) adopted by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe on 26 April 2013;

Considering the need to ensure that the European Court of Human Rights (hereinafter referred to as “the Court”) can continue to play its pre-eminent role in protecting human rights in Europe,

Have agreed as follows:

Article 1

At the end of the preamble to the Convention, a new recital shall be added, which shall read as follows:

“Affirming that the High Contracting Parties, in accordance with the principle of subsidiarity, have the primary responsibility to secure the rights and freedoms defined in this Convention and the Protocols thereto, and that in doing so they enjoy a margin of appreciation, subject to the supervisory jurisdiction of the European Court of Human Rights established by this Convention,”

Article 2

1 In Article 21 of the Convention, a new paragraph 2 shall be inserted, which shall read as follows:

“Candidates shall be less than 65 years of age at the date by which the list of three candidates has been requested by the Parliamentary Assembly, further to Article 22.”

2 Paragraphs 2 and 3 of Article 21 of the Convention shall become paragraphs 3 and 4 of Article 21 respectively.

3 Paragraph 2 of Article 23 of the Convention shall be deleted. Paragraphs 3 and 4 of Article 23 shall become paragraphs 2 and 3 of Article 23 respectively.

* A törvényt az Országgyűlés a 2015. október 12-i ülésnapján fogadta el.

Article 3

In Article 30 of the Convention, the words “unless one of the parties to the case objects” shall be deleted.

Article 4

In Article 35, paragraph 1 of the Convention, the words “within a period of six months” shall be replaced by the words “within a period of four months”.

Article 5

In Article 35, paragraph 3, sub-paragraph b of the Convention, the words “and provided that no case may be rejected on this ground which has not been duly considered by a domestic tribunal” shall be deleted.

Final and transitional provisions**Article 6**

- 1 This Protocol shall be open for signature by the High Contracting Parties to the Convention, which may express their consent to be bound by:
  - a signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or
  - b signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval.
- 2 The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 7

This Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which all High Contracting Parties to the Convention have expressed their consent to be bound by the Protocol, in accordance with the provisions of Article 6.

Article 8

- 1 The amendments introduced by Article 2 of this Protocol shall apply only to candidates on lists submitted to the Parliamentary Assembly by the High Contracting Parties under Article 22 of the Convention after the entry into force of this Protocol.
- 2 The amendment introduced by Article 3 of this Protocol shall not apply to any pending case in which one of the parties has objected, prior to the date of entry into force of this Protocol, to a proposal by a Chamber of the Court to relinquish jurisdiction in favour of the Grand Chamber.
- 3 Article 4 of this Protocol shall enter into force following the expiration of a period of six months after the date of entry into force of this Protocol. Article 4 of this Protocol shall not apply to applications in respect of which the final decision within the meaning of Article 35, paragraph 1 of the Convention was taken prior to the date of entry into force of Article 4 of this Protocol.
- 4 All other provisions of this Protocol shall apply from its date of entry into force, in accordance with the provisions of Article 7.

Article 9

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe and the other High Contracting Parties to the Convention of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval;
- c the date of entry into force of this Protocol in accordance with Article 7; and
- d any other act, notification or communication relating to this Protocol.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

Done at Strasbourg, this [24th] day of [June 2013], in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe and to the other High Contracting Parties to the Convention.

AZ EMBERI JOGOK ÉS AZ ALAPVETŐ SZABADSÁGOK VÉDELMEÉRŐL SZÓLÓ EGYZMÉNYT MÓDOSÍTÓ 15. JEGYZŐKÖNYV

[Strasbourg, 2013. VI. 24.]

Preambulum

Az Európa Tanács tagállamai, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4. napján kelt Egyezmény (a továbbiakban: „Egyezmény”) további Magas Szerződő Felei, a jelen Jegyzőkönyv aláírói,

Tekintettel az Emberi Jogok Európai Bíróságának jövőjéről 2012. április 19–20-án Brightonban tartott magas szintű konferencián elfogadott nyilatkozatra, valamint az Interlakenben 2010. február 18–19-én, és az Izmirben 2011. április 26–27-én tartott konferenciákon elfogadott nyilatkozatokra;

Tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése által 2013. április 26-án elfogadott 283. sz. (2013) Állásfoglalásra; Figyelemmel arra, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: „Bíróság”) számára biztosítani kell, hogy az emberi jogok európai védelme terén továbbra is betölthesse kiemelkedő szerepét,

A következőkben állapodtak meg:

1. Cikk

Az Egyezmény preambuluma az alábbi új bekezdéssel egészül ki:

„Megerősítve, hogy – a szubszidiaritás elvével összhangban – elsődlegesen a Magas Szerződő Felek kötelessége a jelen Egyezményben és az ahhoz fűzött jegyzőkönyvekben meghatározott jogok és szabadságok biztosítása, és hogy ennek során a Magas Szerződő Felek az Egyezmény által létesített Emberi Jogok Európai Bíróságának ellenőrzési jogköre alá eső mérlegelési jogkörrel rendelkeznek;”

2. Cikk

1. Az Egyezmény 21. Cikke az alábbi új 2. bekezdéssel egészül ki:

„A jelölteknek 65 év alatti életkorúnak kell lenniük azon időpontban, amikor a Parlamenti Közgyűlés a 22. Cikk szerinti három jelöltet tartalmazó jegyzéket kéri.”

2. Az Egyezmény 21. Cikke 2. bekezdésének számozása 3. bekezdésre, 3. bekezdésének számozása 4. bekezdésre változik.

3. Az Egyezmény 23. Cikkének 2. bekezdése hatályát veszti. A 23. Cikke 3. bekezdésének számozása 2. bekezdésre, 4. bekezdésének számozása 3. bekezdésre változik.

3. Cikk

Az Egyezmény 30. Cikkében a „feltéve, hogy a felek egyike sem ellenzi azt” szövegrész hatályát veszti.

4. Cikk

Az Egyezmény 35. Cikke 1. bekezdésében a „hat hónapon belül” szövegrész helyébe a „négy hónapon belül” szövegrész lép.

5. Cikk

Az Egyezmény 35. Cikke 3. bekezdésének b) pontjában az „és azzal a feltétellel, hogy ezen az alapon egyetlen ügy sem utasítható el, amelyet hazai bíróság nem vizsgált meg megfelelően” szövegrész hatályát veszti.

Záró és átmeneti rendelkezések

6. Cikk

1. A jelen Jegyzőkönyv az Egyezményben részes azon Magas Szerződő Felek számára áll nyitva aláírásra, amelyek

- megegyezés, elfogadás vagy jóváhagyás fenntartása nélküli aláírással; vagy
- megegyezés, elfogadás vagy jóváhagyás fenntartásával történő aláírással – amit megerősítés, elfogadás vagy jóváhagyás követ –

kifejezik hozzájárulásukat ahhoz, hogy a Jegyzőkönyv rájuk nézve kötelező legyen.

2. A megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó okiratokat az Európa Tanács Főtitkáránál kell letétbe helyezni.

7. Cikk

A jelen Jegyzőkönyv az azon időpontot követő három hónapos időszak lejártá utáni hónap első napján lép hatályba, amikor az Egyezményben részes minden Magas Szerződő Fél kifejezte hozzájárulását ahhoz, hogy a Jegyzőkönyv a 6. Cikk rendelkezéseinek megfelelően kötelező legyen rá nézve.

8. Cikk

1. A jelen Jegyzőkönyv 2. Cikkével bevezetett módosítások csak az azon jelöltek vonatkozásában megadott jegyzékek tekintetében alkalmazandók, amelyeket a Magas Szerződő Felek az Egyezmény 22. Cikke alapján a jelen Jegyzőkönyv hatálybalépését követően nyújtottak be a Parlamenti Közgyűléshez.
2. A jelen Jegyzőkönyv 3. Cikkével bevezetett módosítás nem alkalmazandó azon folyamatban lévő ügyekben, amelyekben a felek valamelyike már a Jegyzőkönyv hatálybalépése előtt ellenezte a Bíróság Kamarájának arra vonatkozó javaslatát, hogy hatásköre kerüljön átadásra a Nagykamarához.
3. A jelen Jegyzőkönyv 4. Cikke a Jegyzőkönyv hatálybalépésének időpontját követő hat hónapos időszak lejártá után lép hatályba. A jelen Jegyzőkönyv 4. Cikke nem kerül alkalmazásra azon kérelmekre, amelyek tekintetében az Egyezmény 35. Cikke 1. bekezdése szerinti jogerős határozat a jelen Jegyzőkönyv 4. Cikkének hatálybalépése előtt került meghozatalra.
4. A jelen Jegyzőkönyv minden egyéb rendelkezése a 7. Cikk rendelkezéseivel összhangban, a Jegyzőkönyv hatálybalépésének időpontjától alkalmazandó.

9. Cikk

Az Európa Tanács Főtitkára értesíti az Európa Tanács tagállamait, valamint az Egyezményben részes többi Magas Szerződő Felet

- a. minden aláírásról;
- b. minden megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó okirat letétbe helyezéséről;
- c. jelen Jegyzőkönyv 7. Cikk szerinti hatálybalépésének időpontjáról;
- d. a jelen Jegyzőkönyvvel kapcsolatos bármely más cselekményről, értesítésről vagy közlésről.

Melyek hitelül a kellőképpen meghatalmazott alulírottak aláírták ezt a Jegyzőkönyvet.

Készült Strasbourgban, 2013. június 24-én, angol és francia nyelven, mindkét nyelvű szöveg egyaránt hiteles; egyetlen példányban, amelyet az Európa Tanács levéltárában kell elhelyezni. Az Európa Tanács Főtitkára hiteles másolatot küld az Európa Tanács minden tagállamának, valamint az Egyezményben részes többi Magas Szerződő Félnek.”

- 4. §**
- (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
  - (2) A 2. § és a 3. § a Jegyzőkönyv 7. cikkében meghatározott időpontban lép hatályba.
  - (3) A Jegyzőkönyv, valamint a 2. § és a 3. § hatálybalépésének naptári napját – annak ismertté válását követően – a külpolitikáért felelős miniszter a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett közleményével állapítja meg.
  - (4) Az e törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről az igazságügyért felelős miniszter gondoskodik.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2015. évi CLVIII. törvény az Európai Űrügynökséget létrehozó Alapokmány kihirdetéséről*

- 1. §** Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad az Európai Űrügynökséget létrehozó Alapokmány (a továbbiakban: Alapokmány) kötelező hatályának elismerésére.
- 2. §** Az Országgyűlés az Alapokmányt e törvénnyel kihirdeti.
- 3. §** Az Alapokmány angol nyelvű hiteles szövege és annak hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„Convention for the establishment of a European Space Agency

The States parties to this Convention,

CONSIDERING that the magnitude of the human, technical and financial resources required for activities in the space field is such that these resources lie beyond the means of any single European country,

CONSIDERING the Resolution adopted by the European Space Conference on 20 December 1972 and confirmed by the European Space Conference on 31 July 1973, which decided that a new organisation, called the 'European Space Agency', would be formed out of the European Space Research Organisation and the European Organisation for the Development and Construction of Space Vehicle Launchers, and that the aim would be to integrate the European national space programmes into a European space programme as far and as fast as reasonably possible,

DESIRING to pursue and to strengthen European cooperation, for exclusively peaceful purposes, in space research and technology and their space applications, with a view to their being used for scientific purposes and for operational space applications systems,

DESIRING, in order to achieve these aims, to establish a single European space organisation to increase the efficiency of the total of European space efforts by making better use of the resources at present devoted to space and to define a European space programme for exclusively peaceful purposes,

HAVE AGREED as follows:

Article I

ESTABLISHMENT OF THE AGENCY

1. A European organisation, called the 'European Space Agency', hereinafter referred to as 'the Agency', is hereby established.
2. The members of the Agency, hereinafter referred to as 'Member States', shall be the States which are parties to this Convention in accordance with Articles XX and XXII.
3. All Member States shall participate in the mandatory activities referred to in Article V, 1 a, and shall contribute to the fixed common costs of the Agency, referred to in Annex II.
4. The Headquarters of the Agency shall be situated in the Paris area.

Article II

PURPOSE

The purpose of the Agency shall be to provide for and to promote, for exclusively peaceful purposes, cooperation among European States in space research and technology and their space applications, with a view to their being used for scientific purposes and for operational space applications systems:

- a. by elaborating and implementing a long-term European space policy, by recommending space objectives to the Member States, and by concerting the policies of the Member States with respect to other national and international organisations and institutions;
- b. by elaborating and implementing activities and programmes in the space field;
- c. by coordinating the European space programme and national programmes, and by integrating the latter progressively and as completely as possible into the European space programme, in particular as regards the development of applications satellites;

* A törvényt az Országgyűlés a 2015. október 12-i ülésnapján fogadta el.

- d. by elaborating and implementing the industrial policy appropriate to its programme and by recommending a coherent industrial policy to the Member States.

Article III

INFORMATION AND DATA

1. Member States and the Agency shall facilitate the exchange of scientific and technical information pertaining to the fields of space research and technology and their space applications, provided that a Member State shall not be required to communicate any information obtained outside the Agency if it considers that such communication would be inconsistent with the interests of its own security or its own agreements with third parties, or the conditions under which such information has been obtained.
2. In carrying out its activities under Article V, the Agency shall ensure that any scientific results shall be published or otherwise made widely available after prior use by the scientists responsible for the experiments. The resulting reduced data shall be the property of the Agency.
3. When placing contracts or entering into agreements, the Agency shall, with regard to the resulting inventions and technical data, secure such rights as may be appropriate for the protection of its interests, of those of the Member States participating in the relevant programme, and of those of persons and bodies under their jurisdiction. These rights shall include in particular the rights of access, of disclosure, and of use. Such inventions and technical data shall be communicated to the participating States.
4. Those inventions and technical data that are the property of the Agency shall be disclosed to the Member States and may be used for their own purposes by these Member States and by persons and bodies under their jurisdiction, free of charge.
5. The detailed rules for the application of the foregoing provisions shall be adopted by the Council, by a two-thirds majority of all Member States.

Article IV

EXCHANGE OF PERSONS

Member States shall facilitate the exchange of persons concerned with work within the competence of the Agency, consistent with the application to any person of their laws and regulations relating to entry into, stay in, or departure from, their territories.

Article V

ACTIVITIES AND PROGRAMMES

1. The activities of the Agency shall include mandatory activities, in which all Member States participate, and optional activities, in which all Member States participate apart from those that formally declare themselves not interested in participating therein.
  - a. With respect to the mandatory activities, the Agency shall:
    - i. ensure the execution of basic activities, such as education, documentation, studies of future projects and technological research work;
    - ii. ensure the elaboration and execution of a scientific programme including satellites and other space systems;
    - iii. collect relevant information and disseminate it to Member States, draw attention to gaps and duplication, and provide advice and assistance for the harmonisation of international and national programmes;
    - iv. maintain regular contact with the users of space techniques and keep itself informed of their requirements.
  - b. With respect to the optional activities, the Agency shall ensure, in accordance with the provisions of Annex III, the execution of programmes which may, in particular, include:
    - i. the design, development, construction, launching, placing in orbit, and control of satellites and other space systems;
    - ii. the design, development, construction, and operation of launch facilities and space transport systems.
2. In the area of space applications the Agency may, should the occasion arise, carry out operational activities under conditions to be defined by the Council by a majority of all Member States. When so doing the Agency shall:
  - a. place at the disposal of the operating agencies concerned such of its own facilities as may be useful to them;

- b. ensure as required, on behalf of the operating agencies concerned, the launching, placing in orbit and control of operational application satellites;
  - c. carry out any other activity requested by users and approved by the Council.The cost of such operational activities shall be borne by the users concerned.
3. With respect to the coordination and integration of programmes referred to in Article II c, the Agency shall receive in good time from Member States information on projects relating to new space programmes, facilitate consultations among the Member States, undertake any necessary evaluation and formulate appropriate rules to be adopted by the Council by a unanimous vote of all Member States. The objectives and procedures of the internationalisation of programmes are set out in Annex IV.

Article VI

FACILITIES AND SERVICES

1. For the execution of the programmes entrusted to it, the Agency:
  - a. shall maintain the internal capability required for the preparation and supervision of its tasks and, to this end, shall establish and operate such establishments and facilities as are required for its activities;
  - b. may enter into special arrangements for the execution of certain parts of its programmes by, or in cooperation with, national institutions of the Member States, or for the management by the Agency itself of certain national facilities.
2. In implementing their programmes, the Member States and the Agency shall endeavour to make the best use of their existing facilities and available services as a first priority, and to rationalise them; accordingly they shall not set up new facilities or services without having first examined the possibility of using the existing means.

Article VII

INDUSTRIAL POLICY

1. The industrial policy which the Agency is to elaborate and apply by virtue of Article II d shall be designed in particular to:
  - a. meet the requirements of the European space programme and the coordinated national space programmes in a cost-effective manner;
  - b. improve the world-wide competitiveness of European industry by maintaining and developing space technology and by encouraging the rationalisation and development of an industrial structure appropriate to market requirements, making use in the first place of the existing industrial potential of all Member States;
  - c. ensure that all Member States participate in an equitable manner, having regard to their financial contribution, in implementing the European space programme and in the associated development of space technology; in particular the Agency shall, for the execution of its programmes, grant preference to the fullest extent possible to industry in all Member States, which shall be given the maximum opportunity to participate in the work of technological interest undertaken for the Agency;
  - d. exploit the advantages of free competitive bidding in all cases, except where this would be incompatible with other defined objectives of industrial policy.

Other objectives may be defined by the Council by a unanimous decision of all Member States.

The detailed arrangements for the attainment of these objectives shall be those set out in Annex V and in rules which shall be adopted by the Council by a two-thirds majority of all Member States and reviewed periodically.

2. For the execution of its programmes, the Agency shall make the maximum use of external contractors consistent with the maintenance of the internal capability referred to in Article VI, 1.

Article VIII

LAUNCHERS AND OTHER SPACE TRANSPORT SYSTEMS

1. When defining its missions, the Agency shall take into account the launchers or other space transport systems developed within the framework of its programmes, or by a Member State, or with a significant Agency contribution, and shall grant preference to their utilisation for appropriate payloads if this does not present an unreasonable disadvantage compared with other launchers or space transport means available at the envisaged time, in respect of cost, reliability and mission suitability.
2. If activities or programmes under Article V include the use of launchers or other space transport systems, the participating States shall, when the programme in question is submitted for approval or acceptance, inform the Council of the launcher or space transport system envisaged. If during the execution of a programme

the participating States wish to use a launcher or space transport system other than the one originally adopted, the Council shall make a decision on this change in accordance with the same rules as those applied in respect of the initial approval or acceptance of the programme.

Article IX

USE OF FACILITIES, ASSISTANCE TO MEMBER STATES, AND SUPPLY OF PRODUCTS

1. Provided that their use for its own activities and programmes is not thereby prejudiced, the Agency shall make its facilities available, at the cost of the State concerned, to any Member State that asks to use them for its own programmes. The Council shall determine, by a two-thirds majority of all Member States, the practical arrangements under which the facilities will be made available.
2. If, outside the activities and programmes referred to in Article V but within the purpose of the Agency, one or more Member States wish to engage in a project, the Council may decide by a two-thirds majority of all Member States to make available the assistance of the Agency. The resulting cost to the Agency shall be met by the Member State or States concerned.
3. a. Products developed under a programme of the Agency shall be supplied to any Member State that has taken part in the funding of the programme in question and asks for such products to be supplied for its own purposes.
The Council shall determine by a two-thirds majority of all Member States the practical arrangements under which such products will be supplied and in particular the measures to be taken by the Agency in regard to its contractors to enable the requesting Member State to obtain those products.
- b. This Member State may ask the Agency to state whether it considers that the prices proposed by the contractors are fair and reasonable and whether, under similar circumstances, it would consider them acceptable for the purposes of its own requirements.
- c. The fulfilment of the requests referred to in this paragraph shall not involve the Agency in any additional costs, and all costs resulting from such requests shall be borne by the requesting Member State.

Article X

ORGANS

The organs of the Agency shall be the Council, and the Director General assisted by a staff.

Article XI

THE COUNCIL

1. The Council shall be composed of representatives of the Member States.
2. The Council shall meet as and when required, either at delegate level or at ministerial level. The meetings shall be held at the Agency's Headquarters unless the Council decides otherwise.
3. a. The Council shall elect for two years a Chairman and Vice-chairmen, who may be re-elected once for a further year. The Chairman shall direct the proceedings of the Council and ensure the preparation of its decisions; he shall inform the Member States of proposals for the execution of an optional programme; he shall assist in coordinating the activities of the organs of the Agency. He shall maintain liaison with the Member States, through their delegates to the Council, on general policy matters affecting the Agency and shall endeavour to harmonise their views thereon. In the interval between meetings, he shall advise the Director General and shall obtain from him all necessary information.
- b. The Chairman shall be assisted by a Bureau, the composition of which shall be decided by the Council and which shall be convened by the Chairman. The Bureau shall advise the Chairman in the preparation of Council meetings.
4. When the Council meets at ministerial level it shall elect a chairman for the meeting. The next ministerial meeting shall be convened by him.
5. In addition to the functions set forth elsewhere in this Convention and in accordance with its provisions, the Council shall:
  - a. as regards the activities and programme referred to in Article V, 1 a (i) and (ii):
    - i. approve the activities and programme by a majority of all Member States; decisions to this effect may only be changed by new decisions adopted by a two-thirds majority of all Member States;
    - ii. determine, by a unanimous decision of all Member States, the level of resources to be made available to the Agency for the coming five-year period;

- iii. determine, by a unanimous decision of all Member States, towards the end of the third year of each five-year period and after a review of the situation, the level of resources to be made available to the Agency for the new five-year period starting at the end of this third year;
  - b. as regards the activities referred to in Article V, 1 a (iii) and (iv):
    - i. define the policy to be followed by the Agency in pursuit of its purpose;
    - ii. adopt, by a two-thirds majority of all Member States, recommendations addressed to Member States;
  - c. as regards the optional programmes referred to in Article V, 1 b:
    - i. accept each programme by a majority of all Member States;
    - ii. determine, as appropriate, in the course of their implementation, the order of priority of programmes;
  - d. adopt the annual work plans of the Agency;
  - e. as regards the budgets as defined in Annex II:
    - i. adopt the annual general budget of the Agency by a two-thirds majority of all Member States;
    - ii. adopt each programme budget by a two-thirds majority of the participating States;
  - f. adopt, by a two-thirds majority of all Member States, the Financial Regulations and all other financial arrangements of the Agency;
  - g. keep under review expenditure on the mandatory and optional activities referred to in Article V, 1;
  - h. approve and publish the audited annual accounts of the Agency;
  - i. adopt the Staff Regulations by a two-thirds majority of all Member States;
  - j. adopt, by a two-thirds majority of all Member States, rules under which authorisation will be given, bearing in mind the peaceful purposes of the Agency, for the transfer outside the territories of the Member States of technology and products developed under the activities of the Agency or with its help;
  - k. decide on the admission of new Member States in accordance with Article XXII;
  - l. decide on the arrangements to be made in accordance with Article XXIV in the event of a Member State's denouncing this Convention or ceasing to be a member under Article XVIII;
  - m. take all other measures necessary for the fulfilment of the purpose of the Agency within the framework of this Convention.
6.
  - a. Each Member State shall have one vote in the Council. However, a Member State shall not have the right to vote on matters concerning exclusively an accepted programme in which it does not take part.
  - b. A Member State shall have no vote in the Council if the amount of its arrears of contributions to the Agency in respect of all activities and programmes covered by Article V in which it participates exceeds the assessed amount of its contributions for the current financial year. Moreover, if the amount of a Member State's arrears of contributions to any one of the programmes under Article V, 1 a (ii) or V, 1 b in which it participates exceeds the assessed amount of its contributions to that programme for the current financial year, then that Member State shall have no vote in the Council on questions relating exclusively to that programme. In any such case, the Member State may nevertheless be authorised to vote in the Council if a two-thirds majority of all Member States considers that the non-payment of contributions is due to circumstances beyond its control.
  - c. The presence of delegates from a majority of all Member States shall be necessary to constitute a quorum at any meeting of the Council.
  - d. Except where this Convention provides otherwise, decisions of the Council shall be taken by a simple majority of Member States represented and voting.
  - e. In determining the unanimity or majorities provided for in this Convention, account shall not be taken of a Member State which has no vote.
7. The Council shall adopt its own rules of procedure.
8.
  - a. The Council shall establish a Science Programme Committee, to which it shall refer any matter relating to the mandatory scientific programme under Article V, 1 a (ii). It shall authorise that Committee to take decisions regarding that programme, subject always to the Council's functions of determining the level of resources and adopting the annual budget. The terms of reference of the Science Programme Committee shall be determined by the Council by a two-thirds majority of all Member States and in accordance with this Article.

- b. The Council may establish such other subordinate bodies as may be necessary for the purpose of the Agency. The establishment and terms of reference of such bodies, and the cases in which they have powers of decision, shall be determined by the Council by a two-thirds majority of all Member States.
- c. When a subordinate body examines a question relating exclusively to one of the optional programmes referred to in Article V, 1 b, non-participating States shall have no vote unless all participating States decide otherwise.

Article XII

DIRECTOR GENERAL AND STAFF

1.
  - a. The Council shall, by a two-thirds majority of all Member States, appoint a Director General for a defined period and may, by the same majority, terminate his appointment.
  - b. The Director General shall be the chief executive officer of the Agency and its legal representative. He shall take all measures necessary for the management of the Agency, the execution of its programmes, the implementation of its policy and the fulfilment of its purpose, in accordance with the directives issued by the Council. He shall have authority over the establishments of the Agency. He shall, in regard to the financial administration of the Agency, act in accordance with the provisions of Annex II. He shall make an annual report to the Council, and this report shall be published. He may also submit proposals concerning activities and programmes as well as measures designed to ensure the fulfilment of the Agency's purpose. He attends meetings of the Agency without the right to vote.
  - c. The Council may postpone the appointment of the Director General for such period as it considers necessary either upon the entry into force of this Convention or in the event of a subsequent vacancy. In this event, it shall appoint a person to act in his place, who shall have such powers and responsibilities as the Council may determine.
2. The Director General shall be assisted by such scientific, technical, administrative and clerical staff as he may consider necessary, within the limits authorised by the Council.
3.
  - a. Senior management staff, as defined by the Council, shall be appointed and may be dismissed by the Council on the recommendation of the Director General. Appointments and dismissals made by the Council shall require a two-thirds majority of all Member States.
  - b. Other staff members shall be appointed and may be dismissed by the Director General, acting on the authority of the Council.
  - c. All staff shall be recruited on the basis of their qualifications, taking into account an adequate distribution of posts among nationals of the Member States. Appointments and their termination shall be in accordance with the Staff Regulations.
  - d. Scientists who are not members of the staff and who carry out research in the establishments of the Agency shall be subject to the authority of the Director General and to any general rules adopted by the Council.
4. The responsibilities of the Director General and the staff in regard to the Agency shall be exclusively international in character. In the discharge of their duties they shall not seek or receive instructions from any government or from any authority external to the Agency. Each Member State shall respect the international character of the responsibilities of the Director General and the staff, and shall not seek to influence them in the discharge of their duties.

Article XIII

FINANCIAL CONTRIBUTIONS

1. Each Member State shall contribute to the costs of the activities and programme referred to in Article V, 1 a and, in accordance with Annex II, to the common costs of the Agency, in accordance with a scale adopted by the Council, by a two-thirds majority of all Member States, either every three years at the time of the review referred to in Article XI, 5 a (iii), or whenever the Council, by a unanimous vote of all Member States, decides to establish a new scale. The scale of contributions shall be based on the average national income of each Member State for the three latest years for which statistics are available. Nevertheless,
  - a. no Member State shall be required to pay contributions in excess of twenty-five percent of the total amount of contributions assessed by the Council to meet these costs;

- b. the Council may, by a two-thirds majority of all Member States, decide in the light of any special circumstances of a Member State to reduce its contribution for a limited period. In particular, when the annual per capita income of a Member State is less than an amount to be decided by the Council by the same majority, this shall be considered as a special circumstance within the meaning of this provision.
2. Each Member State shall contribute to the costs of each optional programme covered by Article V, 1 b, unless it has formally declared itself not interested in participating therein and is therefore not a participant. Unless all participating States decide otherwise, the scale of contributions to a given programme shall be based on the average national income of each participating State for the three latest years for which statistics are available. This scale shall be revised either every three years or whenever the Council decides to establish a new scale in accordance with paragraph 1. However, no participating State shall, by the operation of this scale, be required to pay contributions in excess of twenty-five percent of the total amount of contributions to the programme concerned. Nevertheless, the percentage contribution to be made by each participating State shall be equivalent to at least twenty-five percent of its percentage contribution established under the provisions of paragraph 1, unless all the participating States decide otherwise when adopting the programme or during the execution of the programme.
3. The statistical systems to be used for establishing the scales of contribution referred to in paragraphs 1 and 2 shall be the same, and shall be determined in the Financial Regulations.
4. a. Any State that was not a party to the Convention for the establishment of a European Space Research Organisation or to the Convention for the establishment of a European Organisation for the Development and Construction of Space Vehicle Launchers and which becomes a party to this Convention shall make, in addition to its contributions, a special payment related to the current value of the assets of the Agency. The amount of this special payment shall be fixed by the Council by a two-thirds majority of all Member States.
  - b. Payments made in accordance with the provisions of sub-paragraph a shall be used to reduce the contributions of the other Member States unless the Council decides otherwise by a two-thirds majority of all Member States.
5. Contributions due under this Article shall be paid in accordance with Annex II.
6. Subject to any directions given by the Council, the Director General may accept gifts or legacies to the Agency provided that they are not subject to any conditions inconsistent with the purpose of the Agency.

Article XIV COOPERATION

1. The Agency may, upon decisions of the Council taken by unanimous votes of all Member States, cooperate with other international organisations and institutions and with Governments, organisations and institutions of non-member States, and conclude agreements with them to this effect.
2. Such cooperation may take the form of participation by non-member States or international organisations in one or more of the programmes under Article V, 1 a (ii) and V, 1 b. Subject to the decisions to be taken under paragraph 1, the detailed arrangements for such cooperation shall be defined in each case by the Council by a two-thirds majority of the States participating in the programme in question. These arrangements may provide that a non-member State shall have a vote in the Council when the latter examines matters pertaining exclusively to the programme in which that State participates.
3. Such cooperation may also take the form of according associate membership to non-member States which undertake to contribute at least to the studies of future projects under Article V, 1 a (i). The detailed arrangements for each such associate membership shall be defined by the Council by a two-thirds majority of all Member States.

Article XV LEGAL STATUS, PRIVILEGES AND IMMUNITIES

1. The Agency shall have legal personality.
2. The Agency, its staff members and experts, and the representatives of its Member States, shall enjoy the legal capacity, privileges and immunities provided for in Annex I.
3. Agreements concerning the Headquarters of the Agency and the establishments set up in accordance with Article VI shall be concluded between the Agency and the Member States on whose territories the Headquarters and establishments are situated.

Article XVI

AMENDMENTS

1. The Council may recommend to Member States amendments to this Convention and to Annex I thereto. Any Member State that wishes to propose an amendment shall notify the Director General thereof. The Director General shall inform the Member States of any amendment so notified at least three months before it is discussed by the Council.
2. Any amendment recommended by the Council shall enter into force thirty days after the Government of France has received notification of acceptance from all Member States. The Government of France shall notify all Member States of the date of entry into force of any such amendment.
3. The Council may, by a unanimous vote of all Member States, amend any of the other Annexes to this Convention, provided that such amendments do not conflict with the Convention. Any such amendment shall enter into force on a date to be decided by the Council by a unanimous vote of all Member States. The Director General shall inform all Member States of any such amendment and of the date on which it will enter into force.

Article XVII

DISPUTES

1. Any dispute between two or more Member States, or between any of them and the Agency, concerning the interpretation or application of this Convention or its Annexes, and likewise any dispute referred to in Article XXVI of Annex I, which is not settled by or through the Council, shall, at the request of any party to the dispute, be submitted to arbitration.
2. Unless the parties to the dispute decide otherwise, the arbitration procedure shall be in accordance with this Article and with additional rules to be adopted by the Council by a two-thirds majority of all Member States.
3. The Arbitration Tribunal shall consist of three members. Each party to the dispute shall nominate one arbitrator; the first two arbitrators shall nominate the third arbitrator, who shall be the chairman of the Arbitration Tribunal. The additional rules referred to in paragraph 2 shall determine the procedure to be followed if the nominations have not taken place within a specified time.
4. Member States or the Agency, not being parties to the dispute, may intervene in the proceedings with the consent of the Arbitration Tribunal if it considers that they have a substantial interest in the decision of the case.
5. The Arbitration Tribunal shall determine its seat and establish its own rules of procedure.
6. The award of the Arbitration Tribunal shall be made by a majority of its members, who may not abstain from voting. This award shall be final and binding on all parties to the dispute and no appeal shall lie against it. The parties shall comply with the award without delay. In the event of a dispute as to its meaning or scope, the Arbitration Tribunal shall interpret it at the request of any party to the dispute.

Article XVIII

NON-FULFILMENT OF OBLIGATIONS

Any Member State which fails to fulfil its obligations under this Convention shall cease to be a member of the Agency on a decision of the Council taken by a two-thirds majority of all Member States. The provisions of Article XXIV shall apply in such a case.

Article XIX

CONTINUITY OF RIGHTS AND OBLIGATIONS

On the date when this Convention enters into force, the Agency shall take over all rights and obligations of the European Space Research Organisation and of the European Organisation for the Development and Construction of Space Vehicle Launchers.

Article XX

SIGNATURE AND RATIFICATION

1. This Convention shall be open until 31 December 1975 for signature by the States which are members of the European Space Conference. The Annexes to this Convention shall form an integral part thereof.
2. This Convention shall be subject to ratification or acceptance. Instruments of ratification or acceptance shall be deposited with the Government of France.
3. After the entry into force of the Convention and pending the deposit of its instrument of ratification or acceptance, a signatory State may take part in the meetings of the Agency, without the right to vote.

Article XXI**ENTRY INTO FORCE**

1. This Convention shall enter into force when the following States, being members of the European Space Research Organisation or the European Organisation for the Development and Construction of Space Vehicle Launchers, have signed it and have deposited with the Government of France their instruments of ratification or acceptance: the Kingdom of Belgium, the Kingdom of Denmark, the French Republic, the Federal Republic of Germany, the Italian Republic, the Kingdom of the Netherlands, Spain, the Kingdom of Sweden, the Swiss Confederation and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland. For any State ratifying, accepting or acceding to this Convention after its entry into force, the Convention shall become effective on the date of deposit by such State of its instrument of ratification, acceptance or accession.
2. The Convention for the establishment of a European Space Research Organisation and the Convention for the establishment of a European Organisation for the Development and Construction of Space Vehicle Launchers shall terminate on the date of the entry into force of this Convention.

Article XXII**ACCESSION**

1. After the entry into force of this Convention, any State may accede thereto following a decision of the Council taken by a unanimous vote of all Member States.
2. A State that wishes to accede to this Convention shall notify the Director General, who shall inform the Member States of this request at least three months before it is submitted to the Council for decision.
3. Instruments of accession shall be deposited with the Government of France.

Article XXIII**NOTIFICATIONS**

The Government of France shall notify all signatory and acceding States of:

- a. the date of deposit of each instrument of ratification, acceptance or accession;
- b. the date of entry into force of this Convention and of amendments covered by Article XVI, 2;
- c. the denunciation of the Convention by a Member State.

Article XXIV**DENUNCIATION**

1. After this Convention has been in force for six years, any Member State may denounce it by notifying the Government of France, which shall notify the other Member States and the Director General. The denunciation shall take effect at the end of the financial year following that during which it was notified to the Government of France. After the denunciation has taken effect, the State concerned shall remain bound to honour its due share of the payment appropriations corresponding to approved contract authority used both under the budgets to which it was contributing for the year in which the denunciation was notified to the Government of France, and under previous budgets.
2. A Member State denouncing the Convention shall indemnify the Agency for any loss of property on its territory, unless a special agreement can be concluded with the Agency for the continued use of this property by the Agency or the continuation of certain activities of the Agency on the territory of the said State. Any such special agreement shall determine in particular to what extent and on what conditions the provisions of this Convention shall continue to apply, after the denunciation has taken effect, to the continued use of this property and the continuation of these activities.
3. A Member State denouncing the Convention, and the Agency, shall jointly determine any additional obligations to be borne by the said State.
4. The State concerned shall retain the rights it has acquired up to the date on which the denunciation takes effect.

Article XXV**DISSOLUTION**

1. The Agency shall be dissolved if the number of Member States becomes less than five. It may be dissolved at any time by agreement between the Member States.

2. In the event of dissolution the Council shall appoint a liquidation authority, which will negotiate with the States on whose territories the Headquarters and establishments of the Agency are situated at the time. The legal personality of the Agency shall subsist for the purposes of the liquidation.
3. Any surplus shall be distributed among those States that are members of the Agency at the time of the dissolution, in proportion to the contributions actually made by them from the dates of their becoming parties to this Convention. In the event of a deficit, this shall be met by the same States in proportion to their contributions as assessed for the financial year then current.

Article XXVI

REGISTRATION

Upon the entry into force of this Convention, the Government of France shall register it with the Secretariat of the United Nations in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

ANNEX I

PRIVILEGES AND IMMUNITIES

Article I

The Agency shall have legal personality. It shall in particular have the capacity to contract, to acquire and dispose of movable and immovable property, and to be a party to legal proceedings.

Article II

Without prejudice to Articles XXII and XXIII, the buildings and premises of the Agency shall be inviolable.

Article III

The archives of the Agency shall be inviolable.

Article IV

1. The Agency shall have immunity from jurisdiction and execution, except:
  - a. to the extent that it shall, by decision of the Council, have expressly waived such immunity in a particular case; the Council has the duty to waive this immunity in all cases where reliance upon it would impede the course of justice and it can be waived without prejudicing the interests of the Agency;
  - b. in respect of a civil action by a third party for damage arising from an accident caused by a motor vehicle belonging to, or operated on behalf of, the Agency, or in respect of a motor traffic offence involving such a vehicle;
  - c. in respect of an enforcement of an arbitration award made under either Article XXV or Article XXVI;
  - d. in the event of the attachment, pursuant to a decision by the judicial authorities, of the salaries and emoluments owed by the Agency to a staff member.
2. The Agency's property and assets, wherever situated, shall be immune from any form of requisition, confiscation, expropriation and sequestration. They shall also be immune from any form of administrative or provisional judicial constraint, except insofar as may be temporarily necessary in connection with the prevention and investigation of accidents involving motor vehicles belonging to, or operated on behalf of, the Agency.

Article V

1. Within the scope of its official activities, the Agency, its property and income shall be exempt from direct taxes.
2. When purchases or services of substantial value and strictly necessary for the exercise of the official activities of the Agency are made or used by or on behalf of the Agency, and when the price of such purchases or services includes taxes or duties, appropriate measures shall, whenever possible, be taken by the Member States to grant exemption from such taxes or duties or to provide for their reimbursement.

Article VI

Goods imported or exported by the Agency or on its behalf, and strictly necessary for the exercise of its official activities, shall be exempt from all import and export duties and taxes and from all import or export prohibitions and restrictions.

Article VII

1. For the purpose of Articles V and VI, the official activities of the Agency shall include its administrative activities, including its operations in connection with the social security scheme, and activities undertaken in the field of space research and technology and their space applications in pursuance of the purpose of the Agency as defined in the Convention.
2. The extent to which other applications of such research and technology and activities carried out under Articles V, 2 and IX of the Convention may be considered part of the Agency's official activities shall be decided in each case by the Council after consultation with the competent authorities of the Member States concerned.
3. The provisions of Articles V and VI shall not apply to taxes and duties that are no more than charges for public utility services.

Article VIII

No exemption shall be granted under Articles V or VI in respect of goods purchased or imported, or services provided, for the personal benefit of the staff members of the Agency.

Article IX

1. Goods acquired under Article V or imported under Article VI shall not be sold or given away except in accordance with conditions laid down by the Member States which have granted exemptions.
2. The transfer of goods and services between the Headquarters and the establishments of the Agency, and between its various establishments, or, for the purpose of implementing a programme of the Agency, between them and a national institution of a Member State, shall be free of charges or restrictions of any kind; if necessary, the Member States shall take all appropriate measures to grant exemption from or reimbursement of such charges or to lift such restrictions.

Article X

The circulation of publications and other information material sent by or to the Agency shall not be restricted in any way.

Article XI

The Agency may receive and hold any kind of funds, currency, cash or securities; it may dispose of them freely for any purpose provided for in the Convention and hold accounts in any currency to the extent required to meet its obligations.

Article XII

1. For its official communications and the transfer of all its documents, the Agency shall enjoy treatment not less favourable than that accorded by each Member State to other international organisations.
2. No censorship shall be applied to official communications of the Agency by whatever means of communication.

Article XIII

Member States shall take all appropriate measures to facilitate the entry into, stay in, or departure from their territories of staff members of the Agency.

Article XIV

1. Representatives of Member States shall, while exercising their functions and in the course of their journeys to and from the place of meeting, enjoy the following privileges and immunities:
  - a. immunity from arrest and detention, and from seizure of their personal luggage;
  - b. immunity from jurisdiction, even after the termination of their mission, in respect of acts, including words spoken and written, done by them in the exercise of their functions; this immunity shall not apply, however, in the case of a motor traffic offence committed by a representative of a Member State, nor in the case of damage caused by a motor vehicle belonging to or driven by him;
  - c. inviolability for all their official papers and documents;
  - d. the right to use codes and to receive documents or correspondence by special courier or sealed bag;
  - e. exemption for themselves and their spouses from all measures restricting entry and from aliens' registration formalities;

- f. the same facilities in the matter of currency and exchange control as are accorded to the representatives of foreign governments on temporary official missions;
  - g. the same customs facilities as regards their personal luggage as are accorded to diplomatic agents.
2. Privileges and immunities are accorded to representatives of Member States, not for their personal advantage, but in order to ensure complete independence in the exercise of their functions in connection with the Agency. Consequently, a Member State has the duty to waive the immunity of a representative wherever retaining it would impede the course of justice and it can be waived without prejudicing the purposes for which it was accorded.

Article XV

In addition to the privileges and immunities provided for in Article XVI, the Director General of the Agency and, when the office is vacant, the person appointed to act in his place, shall enjoy the privileges and immunities to which diplomatic agents of comparable rank are entitled.

Article XVI

The staff members of the Agency:

- a. shall have, even after they have left the service of the Agency, immunity from jurisdiction in respect of acts, including words written and spoken, done by them in the exercise of their functions; this immunity shall not apply, however, in the case of a motor traffic offence committed by a staff member of the Agency, nor in the case of damage caused by a motor vehicle belonging to or driven by him;
- b. shall be exempt from all obligations in respect of military service;
- c. shall enjoy inviolability for all their official papers and documents;
- d. shall enjoy the same facilities as regards exemption from all measures restricting immigration and governing aliens' registration as are normally accorded to staff members of international organisations, and members of their families forming part of their households shall enjoy the same facilities;
- e. shall enjoy the same privileges in respect of exchange regulations as are normally accorded to staff members of international organisations;
- f. shall, in time of international crisis, enjoy the same facilities as to repatriation as diplomatic agents, and the members of their families forming part of their households shall enjoy the same facilities;
- g. shall have the right to import duty-free their furniture and personal effects at the time of first taking up their post in the Member State concerned, and the right on the termination of their functions in that Member State to export free of duty their furniture and personal effects, subject, in both cases, to the conditions considered necessary by the Member State on whose territory the right is exercised.

Article XVII

Experts other than the staff members referred to in Article XVI, in the exercise of their functions in connection with the Agency or in carrying out missions for the Agency, shall enjoy the following privileges and immunities, to the extent that these are necessary for the exercise of their functions, including during journeys made in the exercise of their functions and in the course of such missions:

- a. immunity from jurisdiction in respect of acts, including words written and spoken, done by them in the exercise of their functions, except in the case of a motor traffic offence committed by an expert, or in the case of damage caused by a motor vehicle belonging to or driven by him; experts shall continue to enjoy this immunity after they have ceased to be employed by the Agency;
- b. inviolability for all their official papers and documents;
- c. the same facilities as regards monetary and exchange regulations and as regards their personal luggage as are accorded to the officials of foreign governments on temporary official missions.

Article XVIII

1. Subject to the conditions and following the procedure laid down by the Council, the Director General and the staff members of the Agency shall be subject to a tax, for the benefit of the Agency, on salaries and emoluments paid by the Agency. Such salaries and emoluments shall be exempt from national income tax; but the Member States shall retain the right to take these salaries and emoluments into account for the purpose of assessing the amount of taxation to be applied to income from other sources.
2. The provisions of paragraph 1 shall not apply to annuities and pensions paid by the Agency to its former Directors General and staff members.

Article XIX

Articles XVI and XVIII shall apply to all categories of staff members to which the Staff Regulations of the Agency apply. The Council shall decide the categories of experts to which Article XVII shall apply. The names, titles and addresses of the staff members and experts referred to in the present Article shall be communicated from time to time to the Member States.

Article XX

In the event that it establishes its own social security scheme, the Agency, its Director General and staff members shall be exempt from all compulsory contributions to national social security bodies, subject to agreements concluded with the Member States in accordance with Article XXVIII.

Article XXI

1. The privileges and immunities provided for in this Annex are not granted to the Director General, staff members and experts of the Agency for their personal advantage. They are provided solely to ensure, in all circumstances, the unimpeded functioning of the Agency and the complete independence of the persons to whom they are accorded.
2. The Director General has the duty to waive any relevant immunity in all cases wherever retaining it would impede the course of justice and it can be waived without prejudicing the interests of the Agency. In the case of the Director General, the Council is competent to waive such immunity.

Article XXII

1. The Agency shall cooperate at all times with the competent authorities of Member States in order to facilitate the proper administration of justice, to ensure the observance of police regulations and regulations concerning the handling of explosives and inflammable material, public health, labour inspection or other similar national legislation, and to prevent any abuse of the privileges, immunities and facilities provided for in this Annex.
2. The procedure for the cooperation referred to in paragraph 1 may be laid down in the complementary agreements referred to in Article XXVIII.

Article XXIII

Each Member State shall retain the right to take all precautionary measures in the interests of its security.

Article XXIV

No Member State shall be obliged to accord the privileges and immunities referred to in Articles XIV, XV, XVI b, e and g and XVII c, to its own nationals or persons who, at the moment of taking up their duties in that Member State, are permanent residents thereof.

Article XXV

1. When concluding written contracts, other than those concluded in accordance with the Staff Regulations, the Agency shall provide for arbitration. The arbitration clause or the special arbitration agreement concluded to this end shall specify the law applicable and the country where the arbitrators sit. The arbitration procedure shall be that of that country.
2. The enforcement of the arbitration award shall be governed by the rules in force in the State on whose territory the award is to be executed.

Article XXVI

Any Member State may submit to the international Arbitration Tribunal referred to in Article XVII of the Convention any dispute:

- a. arising out of damage caused by the Agency;
- b. involving any other non-contractual responsibility of the Agency;
- c. involving the Director General, a staff member or an expert of the Agency and in which the person concerned can claim immunity from jurisdiction under Articles XV, XVI a or XVII a, if this immunity is not waived in accordance with Article XXI. In such disputes where the claim for immunity from jurisdiction arises under Articles XVI a or XVII a, the responsibility of the Agency shall in such arbitration be substituted for that of the persons referred to in those Articles.

Article XXVII

The Agency shall make suitable provision for the satisfactory settlement of disputes arising between the Agency and the Director General, staff members or experts in respect of their conditions of service.

Article XXVIII

The Agency may, on a decision of the Council, conclude with one or more Member States complementary agreements to give effect to the provisions of this Annex as regards such State or States, and other arrangements to ensure the efficient functioning of the Agency and the safeguarding of its interests.

ANNEX II**FINANCIAL PROVISIONS****Article I – General principles**

The financial management of the Agency shall serve the purposes set out in Article II of the Convention and support the implementation of the long-term European space policy approved by the Council. The Agency shall apply internationally recognised accounting standards and follow the principles of sound financial management, economy and efficiency in the planning and management of resources, transparency, accountability and control of the use of public funds, affordability and equity in the mobilisation of Member States resources. The financial system reflects the multiyear character of the Agency's activities and programmes. It shall be subject to efficient internal control and independent audit.

Financial planning, budgeting and accounting including Member States' contributions shall be expressed in euro, the currency for reporting and transactions.

The financial year of the Agency shall run from the first of January to the thirty-first of December following.

Article II – Planning

1. The Director General shall establish such planning tools as deemed useful to allow the optimization of the use of the Agency's resources, to ensure the continuous consolidation of programme implementation and the preparation of corresponding funding by Member States. Such plans include but are not limited to:
  - a long term plan covering ten years, including all approved and foreseen programmes and activities, together with the estimated financial contributions and expenditures;
  - annual and multiyear cost plans, established on the basis of the obligations of the Member States for the approved activities and programmes and on the agreements entered into with other funding entities; such plans will cover the common costs foreseen in Article I. 3 and XIII. 1 of the Convention.
2. The above plans shall be revised and submitted to the Council or the subordinated bodies delegated by it, at least once a year in due time for the approval of the budgets or whenever necessary, in accordance with the Financial Regulations.

Article III – Funding

1. The Agency's annual budgets provide Member States and other funding entities with the annual instrument by which to progressively meet their multi-annual obligations while ensuring the continuous execution of the Agency's approved programmes and activities. They shall be the binding basis for the call-up of contributions by Member States.
2. All costs (including capital costs for the use of common infrastructure) related to activities and programmes outside the scope of Article V. 1 of the Convention, such as those foreseen in Article V. 2 and IX of the Convention, shall be borne by the requesting party, unless otherwise decided by Council.
3. The Director General shall establish appropriate accounting and reporting for Member States and other funding entities, to ensure the transparency and traceability of their respective funding status in the relevant activities and programmes.

Article IV – Budgets

1. The Director General shall, on the basis of the plans mentioned in Article II. 2 above, prepare and submit to the Council the following draft budgets, containing the funding requests for the following year:
  - a. a draft general budget for the mandatory activities referred to in Article V, 1 a of the Convention;

- b. draft budgets associated to the general budget, if created, as foreseen in the Financial Regulations;
  - c. draft budgets for the optional programmes referred to in Article V, 1 b of the Convention.
2. The draft budgets for a given year shall be submitted to Council for approval before the end of the previous financial year. The modalities for budget revisions and any interim measures required in the event of non-approval of budgets prior to the start of the financial year shall be provided for in the Financial Regulations.
3. Other budgets shall be presented to Council for programmes and activities funded by other entities.

Article V – Treasury

The Agency's cash resources from Member States shall be managed by the Director General as a general treasury. Interest earned shall be credited to each Member State in accordance with rules established in the Financial Regulations.

Article VI – Accounting

1. The Agency's financial and cost accounting system constitutes the main financial record of the Agency's activities and operations. It supports the efficient management and control of the Agency's resources through the accurate and timely recording of financial transactions and the identification and measurement of costs.
2. The Agency's financial accounting system shall follow generally accepted accounting principles and apply international public sector accounting standards for the publication of its annual financial statements.
3. The Director General will ensure that the accounts provide a reliable and complete record of the Agency's annual financial performance and a faithful reflection of its financial position at the end of each financial year.
4. By 31 October of each year, the Director General shall submit to Council for approval and discharge for his management, the audited annual financial statements of the previous year.

Article VII – Contributions

1. The funding for the activities and programmes foreseen in Article V of the Convention shall be met by Member States contributions assessed in accordance with Article XIII of the Convention.
2. When a State accedes to the Convention in accordance with Article XXII thereof, the contributions of the other Member States shall be reassessed. A new scale, which shall take effect on a date to be decided by the Council, shall be established on the basis of the national income statistics for the years used in calculating the existing scale.
3. The arrangements by which contributions are to be made, which shall ensure the proper funding of the Agency, shall be determined in the Financial Regulations.
4. The Director General shall notify Member States of the amount of their contributions and of the dates on which payments shall be made.

Article VIII – Internal control

The Director General shall implement an overall system of internal control with the purpose of monitoring performance and the achievement of objectives, assessing the economy, efficiency and effectiveness of operations and verifying their regularity and compliance with applicable rules and regulations.

Article IX – External control

1. The Agency's accounts, its financial statements and financial management, shall be examined by an independent Audit Commission. The Council shall designate, by a two-thirds majority of all Member States, the Member States which, in rotation on an equitable basis, shall be invited to nominate auditors preferably from among their experienced audit officials, to serve on this Commission. One member of the Audit Commission shall serve as Chairman during the penultimate year of his mandate.
2. The purpose of the audit, shall be to verify and to certify that the annual financial statements are in accordance with the books and records of the Agency, and that they are lawful and correct. Following the end of each financial year, the Commission shall draw up a report, which shall be adopted by the majority of its members and thereupon transmitted to the Council. The Commission shall also report on the economic management of the Agency's financial resources.
3. The Audit Commission shall discharge such other functions as are set out in the Financial Regulations and shall have access at any time to all books of account and records deemed necessary for the performance of the audit. Access to classified information shall be subject to the applicable rules and regulations.

Article X – Financial Regulations

The detailed rules for the implementation of this Annex II and of the other relevant provisions of the Convention shall be provided for in the Financial Regulations, as approved by Council.

ANNEX III**OPTIONAL PROGRAMMES COVERED BY ARTICLE V, 1 b OF THE CONVENTION****Article I**

1. If a proposal for the carrying out of an optional programme covered by Article V, 1 b of the Convention is made, the Chairman of the Council shall communicate it to all Member States for examination.
2. Once the Council has, in accordance with Article XI, 5 c (i) of the Convention, accepted the carrying out of an optional programme within the framework of the Agency, any Member State that does not intend to take part in the programme shall, within three months, formally declare that it is not interested in participating therein; the participating States shall draw up a Declaration which, subject to Article III, 1, shall set out their undertaking in respect of:
  - a. the phases of the programme;
  - b. the conditions under which it is to be carried out, including the timing, the indicative financial envelope and sub-envelopes relating to phases of the programme, and any other provisions for its management and execution;
  - c. the scale of contributions determined in accordance with Article XIII, 2 of the Convention;
  - d. the duration and amount of the first binding financial commitment.
3. The Declaration shall be transmitted to the Council for information, together with draft implementing rules submitted to it for approval.
4. If a participating State is unable to accept the provisions set out in the Declaration and implementing rules within the time limit laid down in the Declaration, it shall cease to be a participating State. Other Member States may subsequently become participating States by accepting these provisions in accordance with conditions to be determined with the participating States.

Article II

1. The programme shall be executed in accordance with the provisions of the Convention and, unless otherwise stipulated in this Annex or in the implementing rules, with the rules and procedures in force in the Agency. Decisions of the Council shall be taken in accordance with this Annex and the implementing rules. Failing any specific provisions in this Annex or in the implementing rules, the voting rules laid down in the Convention or the rules of procedure of the Council shall apply.
2. Decisions on the start of a new phase shall be taken by a two-thirds majority of all participating States, provided that this majority represents at least two-thirds of the contributions to the programme. If the decision to start a new phase cannot be taken, the participating States that wish, nevertheless, to continue with the programme shall consult among themselves and determine arrangements for such continuation. They shall report accordingly to the Council, which shall take any measures that may be required.

Article III

1. If the programme includes a project definition phase, the participating States shall, at the end of the phase, reassess the cost of the programme. If the reassessment shows that there is a cost overrun greater than 20% of the indicative financial envelope referred to in Article I, any participating State may withdraw from the programme. The participating States that wish, nevertheless, to continue with the programme shall consult among themselves and determine the arrangements for such continuation. They shall report accordingly to the Council, which shall take any measures that may be required.
2. During each phase, as defined in the Declaration, the Council shall, by a two-thirds majority of all participating States, adopt annual budgets within the relevant financial envelope or sub-envelopes.
3. The Council shall lay down a procedure enabling the financial envelope or sub-envelopes to be revised in the event of price-level variations.

4. When the financial envelope or a financial sub-envelope has to be revised for reasons other than those referred to in paragraphs 1 and 3, the participating States shall apply the following procedure:
  - a. No participating State shall be entitled to withdraw from the programme unless the cumulative cost overrun is greater than 20% of the initial financial envelope, or of the revised envelope defined in accordance with the procedure laid down in paragraph 1.
  - b. If the cumulative cost overrun is greater than 20% of the relevant financial envelope, any participating State may withdraw from the programme. Those States that wish, nevertheless, to continue with the programme shall consult among themselves, determine the arrangements for such continuation and report accordingly to the Council, which shall take any measures that may be required.

Article IV

The Agency, acting on behalf of the participating States, shall be the owner of the satellites, space systems and other items produced under the programme as well as of the facilities and equipment acquired for its execution. Any transfer of ownership shall be decided on by the Council.

Article V

1. Denunciation of the Convention by a Member State shall entail the withdrawal of that Member State from all the programmes in which it participates. Article XXIV of the Convention shall apply to the rights and obligations arising out of these programmes.
2. Discontinuations under Article II, 2 and withdrawals under Article III, 1 and III, 4 b shall take effect on the date on which the Council receives the information referred to in those articles.
3. A participating State that decides not to continue with a programme under Article II, 2, or withdraws from a programme under Article III, 1 and III, 4 b, shall retain the rights acquired by the participating States up to the effective date of its withdrawal. Thereafter, no further right or obligation shall arise from the remaining part of the programme in which it no longer participates. It shall remain bound to finance its share of the payment appropriations corresponding to contract authority approved under the budget for the current or previous financial years and relating to the programme phase whose execution is in progress. However, the participating States may unanimously agree, in the Declaration, that a State which decides not to continue with, or withdraws from, a programme shall be bound to finance its total share of the initial envelope or the sub-envelopes of the programme.

Article VI

1. The participating States may decide to discontinue a programme by a two-thirds majority of all participating States representing at least two-thirds of the contributions to the programme.
2. The Agency shall notify the participating States of the completion of the programme in accordance with the implementing rules; these implementing rules shall cease to be in force upon receipt of such notification.

ANNEX IV

INTERNATIONALISATION OF NATIONAL PROGRAMMES

Article I

The principal objective of the internationalisation of national programmes shall be that each Member State shall make available for participation by other Member States, within the framework of the Agency, any new civil space project which it intends to undertake, either alone or in collaboration with another Member State. With this end in view:

- a. each Member State shall notify to the Director General of the Agency any such project before the beginning of its phase B (project definition phase);
- b. the timing and content of proposals for participation in a project should make it possible for other Member States to undertake a significant share of the work involved; an early indication shall be given to the Agency of any reasons which make this impracticable and of any conditions which the initiating Member State may wish to place on the allocation of work to other Member States;
- c. the initiating Member State shall explain the arrangements it proposes for the technical management of the project and indicate the reasons for them;

- d. the initiating Member State shall use its best endeavours to accommodate all reasonable responses, subject to agreement being reached, within the time scale demanded by project decisions, on the level of the cost and the way in which the cost and work are shared; it shall subsequently submit a formal proposal under Annex III where the project is to be executed in accordance with the terms of that Annex;
- e. the execution of a project within the framework of the Agency shall not be excluded merely because that project has failed to attract the participation of other Member States to the extent originally proposed by the initiating Member State.

Article II

Member States shall use their best endeavours to ensure that the bilateral and multilateral space projects which they undertake with non-member States do not prejudice the scientific, economic or industrial objectives of the Agency. In particular, they shall:

- a. inform the Agency of such projects, in so far as they judge that this would not prejudice the projects;
- b. discuss with the other Member States projects so communicated, with the object of establishing the scope for wider participation. If wider participation proves possible, the procedures laid down in Article I, b to e shall apply.

ANNEX V

INDUSTRIAL POLICY

Article I

1. In implementing the industrial policy referred to in Article VII of the Convention, the Director General shall act in conformity with the provisions of this Annex and with the directives of the Council.
2. The Council shall keep under review the industrial potential and industrial structure in relation to the Agency's activities, and in particular:
  - a. the general structure of industry, and industrial groupings;
  - b. the degree of specialisation desirable in industry and methods of achieving it;
  - c. the coordination of relevant national industrial policies;
  - d. interaction with any relevant industrial policies of other international bodies;
  - e. the relationship between industrial production capacity and potential markets;
  - f. the organisation of contacts with industry,in order to be able to monitor and, where appropriate, adapt the Agency's industrial policy.

Article II

1. In the placing of all contracts, the Agency shall give preference to industry and organisations of the Member States. However, within each optional programme covered by Article V, 1 b of the Convention, particular preference shall be given to industry and organisations in the participating States.
2. The Council shall determine whether and to what extent the Agency may derogate from the above preference clause.
3. The question whether an enterprise should be considered to belong to one of the Member States shall be settled in the light of the following criteria: location of the enterprise's registered office, decision-making centres and research centres, and territory on which the work is to be carried out. In doubtful cases the Council shall decide whether an enterprise shall be considered to belong to one of the Member States, or not.

Article III

1. The Director General shall, at an early stage in the contract action and before invitations to tender are sent out, submit for the approval of the Council his proposal on the procurement policy to be followed, for any contract which either:
  - a. has an estimated value above limits which shall be defined in the rules concerning industrial policy and which will depend on the nature of the work; or
  - b. is, in the opinion of the Director General, not adequately covered by the rules concerning industrial policy or by additional guidelines established by the Council, or might give rise to a conflict with those rules or guidelines.

2. The additional guidelines referred to in paragraph 1 b shall be established from time to time by the Council if it considers them helpful for the purpose of distinguishing those areas where prior submission under paragraph 1 is necessary.
3. The Agency's contracts shall be awarded directly by the Director General without further reference to the Council except in the following cases:
  - a. when the evaluation of the offers received suggests a recommendation for the choice of a contractor which would be contrary either to the prior instructions issued by the Council under the terms of paragraph 1, or to any general guidelines on industrial policy adopted as a result of the Council's studies under Article I, 2; the Director General shall then submit the case to the Council for decision, explaining why he considers a deviation to be necessary and indicating also whether another decision by the Council would constitute, technically, operationally or otherwise, an advisable alternative;
  - b. where the Council has decided for specific reasons to undertake a review before a contract is awarded.
4. The Director General shall report to the Council, at regular intervals to be specified, on the contracts awarded during the previous period, and on the contract actions planned for the subsequent period, in order that the Council may monitor the implementation of the Agency's industrial policy.

Article IV

The geographical distribution of all the Agency's contracts shall be governed by the following general rules:

1. A Member State's overall return coefficient shall be the ratio between its percentage share of the total value of all contracts awarded among all Member States and its total percentage contributions. However, in the calculation of this overall return coefficient, no account shall be taken of contracts placed in, or contributions made by, Member States in a programme undertaken:
  - a. under Article VIII of the Convention for the establishment of a European Space Research Organisation, provided that the relevant Arrangement contains provisions to this effect or that all participating States subsequently unanimously so agree;
  - b. under Article V, 1 b of the present Convention provided that all original participating States unanimously so agree.
2. For the purpose of calculating return coefficients, weighting factors shall be applied to the value of contracts on the basis of their technological interest. These weighting factors shall be defined by the Council. Within a single contract having a significant value, more than one weighting factor may be applied.
3. Ideally the distribution of contracts placed by the Agency should result in all countries having an overall return coefficient of 1.
4. The return coefficients shall be computed quarterly and shown cumulatively for the purpose of the formal reviews referred to in paragraph 5.
5. Formal reviews of the geographical distribution of contracts shall take place every five years, with an interim review before the end of the third year.
6. The distribution of contracts between formal reviews of the situation should be such that, at the time of each formal review, the cumulative overall return coefficient of each Member State does not substantially deviate from the ideal value. At the time of each formal review, the Council may revise the lower limit for the cumulative return coefficient for the subsequent period, provided that it shall never be lower than 0.8.
7. Separate assessments shall be made, and reported to the Council, of the return coefficients for various categories of contract to be defined by it, in particular advanced research and development contracts and contracts for project-related technology. The Director General shall discuss these assessments with the Council, at regular intervals to be specified, and in particular at the interim review, with the aim of identifying the action needed to redress any imbalances.

Article V

If, between two formal reviews, a trend is identified indicating that the overall return coefficient of any Member State is likely to be below the lower limit defined according to Article IV, 6, the Director General shall submit to the Council proposals in which the need to remedy the situation takes precedence over the Agency's rules governing the placing of contracts.

Article VI

Any decision taken on industrial policy grounds which has the effect of excluding a particular firm or organisation of a Member State from competing for the Agency's contracts in a particular field shall require the agreement of that Member State.

* * *

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned plenipotentiaries, having been duly authorised thereto, have signed this Convention.

DONE at Paris, on 30 May 1975, in the German, English, Spanish, French, Italian, Dutch and Swedish languages, all these texts being equally authentic, in a single original, which shall be deposited in the archives of the Government of France, which shall transmit certified copies to all signatory and acceding States.

Texts of this Convention drawn up in other official languages of the Member States of the Agency shall be authenticated by a unanimous decision of all Member States. Such texts shall be deposited in the archives of the Government of France, which shall transmit certified copies to all signatory and acceding States.

Alapokmány az Európai Űrügynökség létrehozásáról

A jelen Alapokmány részes államai,

FIGYELEMBEVÉVE azt, hogy az űrtevékenység végzéséhez szükséges emberi, műszaki és pénzügyi erőforrások nagyságrendje túlmutat az egyes európai országok rendelkezésére álló eszközökön,

FIGYELEMBEVÉVE az Európai Űrkonferencia 1972. december 20-án elfogadott és az Európai Űrkonferencia 1973. július 31-én megerősített határozatát, amely arról döntött, hogy egy új szervezet, az „Európai Űrügynökség” jöjjön létre az Európai Űrkutatói Szervezetből és a Hordozórakéták Fejlesztésére és Építésére létrehozott Európai Szervezetből, valamint arról, hogy a cél az európai nemzeti űrprogramoknak egy európai űrprogramban történő lehető leggyorsabb és legszélesebb körű egyesítése,

ATTÓL AZ ÓHAJTÓL VEZÉRELVE, hogy kizárólag békés célból folytatódjék és erősödjék az európai együttműködés az űrkutató, az űrtechnológia és az űralkalmazások területén, azzal a szándékkal, hogy azok felhasználása tudományos célból és üzemszerűen működő űralkalmazási rendszerekhez történjék,

ATTÓL AZ ÓHAJTÓL VEZÉRELVE, hogy a fenti célok elérése érdekében egységes európai űrszervezet jöjjön létre az európai űrkutatói erőfeszítések hatékonyságának növelése céljából, az űrkutatóra jelenleg rendelkezésre álló erőforrások jobb kihasználása révén, valamint egy kizárólag békés célú európai űrprogram meghatározása érdekében,

az alábbiakban ÁLLAPODTAK MEG:

I. cikk**AZ ÜGYNÖKSÉG LÉTREHOZÁSA**

1. Ezennel létrehozunk egy európai szervezetet, amelynek a neve „Európai Űrügynökség” (a továbbiakban: „Ügynökség”).
2. Az Ügynökség tagjai (a továbbiakban: „tagállamok”) azok az államok, amelyek a XX. és a XXII. cikknek megfelelően a jelen Alapokmány aláíró felei.
3. Mindegyik tagállam részt vesz az V. cikk 1.a. pontjában említett kötelező tevékenységekben, és hozzájárul az Ügynökség II. mellékletben említett, rögzített közös költségeihez.
4. Az Ügynökség székhelye Párizs körzetében lesz.

II. cikk**CÉL**

Az Ügynökség célja, hogy kizárólag békés célra biztosítsa és elősegítse az európai államok közötti együttműködést az űrkutató, az űrtechnológia és az űralkalmazások területén, azzal a szándékkal, hogy azok felhasználása tudományos célból és üzemszerűen működő űralkalmazási rendszerekhez történjék a következők révén:

- a. hosszú távú európai űrpolitika kidolgozása és megvalósítása, űrkutatói célok ajánlása a tagállamoknak, a tagállamok politikai célkitűzéseinek összehangolása más nemzeti és nemzetközi szervezetek és intézmények vonatkozásában;

- b. tevékenységek és programok kidolgozása és megvalósítása az úrkutatás területén;
- c. az európai úrprogram és a nemzeti programok koordinálása, a nemzeti programok lehető leggyorsabb és legteljesebb integrálása az európai úrprogramba, különös tekintettel az alkalmazási műholdak kifejlesztésére;
- d. programjának megfelelő iparpolitika kidolgozása és megvalósítása, valamint következetes iparpolitika ajánlása a tagállamoknak.

III. cikk

INFORMÁCIÓK ÉS ADATOK

1. A tagállamok és az Ügynökség elősegítik az úrkutatás, az újtechnológia és azok újalkalmazási területeihez tartozó tudományos és műszaki információk cseréjét, azzal a feltétellel, hogy a tagállamok nem kötelesek az Ügynökségen kívül szerzett információkat közölni, ha úgy vélik, hogy az ilyen jellegű tájékoztatás nincs összhangban saját biztonsági érdekeikkel vagy harmadik felekkel kötött megállapodásaikkal, vagy azokkal a körülményekkel, amelyek között az adott információkat szerezték.
2. Az V. cikkben foglalt tevékenységeinek folytatása közben az Ügynökség gondoskodik arról, hogy közétégye vagy más módon széles körben elérhetővé tegye a tudományos eredményeket, a kísérletekért felelős tudósok által történő előzetes felhasználást követően. A keletkező feldolgozott adatok az Ügynökség tulajdonát képezik.
3. Szerződések vagy megállapodások megkötésekor az Ügynökség – a keletkező találmányokra és műszaki adatokra tekintettel – biztosítja azokat a jogokat, amelyek megfelelőek lehetnek az Ügynökség, az adott programban résztvevő tagállamok és a hatáskörükbe tartozó személyek és szervezetek érdekeinek megvédéséhez. Ezek a jogok különösen a hozzáférési jogokat, a közzétételi jogokat és a használati jogokat foglalják magukba. A találmányokat és a műszaki adatokat közölni kell a részt vevő államokkal.
4. A tagállamokkal meg kell osztani az Ügynökség tulajdonát képező találmányokat és műszaki adatokat, amelyeket a tagállamok, valamint a hatáskörükbe tartozó személyek és szervezetek díjmentesen használhatnak fel saját céljaikra.
5. A fent említett rendelkezések alkalmazásának részletes szabályait a Tanács fogadja el az összes tagállam kétharmados szavazattöbbségével.

IV. cikk

SZAKEMBERCSERE

A tagállamok elősegítik az Ügynökség hatáskörébe tartozó munkával foglalkozó szakemberek cseréjét, a saját területükre történő belépésre, az ott-tartózkodásra és a területük elhagyására vonatkozó törvényeik és rendeleteik alkalmazásával összhangban.

V. cikk

TEVÉKENYSÉGEK ÉS PROGRAMOK

1. Az Ügynökség tevékenységei közé kötelező tevékenységek tartoznak, amelyekben az összes tagállam részt vesz, valamint önkéntes tevékenységek, amelyekben az összes tagállam részt vesz, amely nem jelentette be hivatalosan, hogy az adott tevékenységben nem kíván részt venni.
  - a. A kötelező tevékenységek vonatkozásában az Ügynökség:
    - i. biztosítja az alaptevékenységek végrehajtását, úgymint az oktatást, a dokumentálást, a jövőbeni projektek előtanulmányait és a technológiai kutatásokat;
    - ii. biztosítja a tudományos programok kidolgozását és végrehajtását, ideértve a műholdak és más újrendszerek létrehozását is;
    - iii. megfelelő információkat gyűjt és terjeszt a tagállamok körében, felhívja a figyelmet a hiányosságokra és az ismétlődésekre, tanácsokat ad és segítséget nyújt a nemzetközi és a nemzeti programok harmonizálásához;
    - iv. rendszeres kapcsolatot tart az újtechnika felhasználóival és tájékozódik a felhasználók igényeiről.
  - b. Az önkéntes tevékenységek tekintetében az Ügynökség – a III. melléklet rendelkezéseivel összhangban – biztosítja azon programok végrehajtását, amelyek különösen a következőket foglalhatják magukba:
    - i. műholdak és más újrendszerek tervezését, fejlesztését, megépítését, felbocsátását és pályára állítását;
    - ii. indítóközpontok és hordozóeszközök tervezését, fejlesztését, megépítését és üzemeltetését.

2. Az úrkalkulációk területén az Ügynökség – amennyiben a körülmények szükségessé teszik – operatív tevékenységet fejthet ki a Tanács által meghatározandó feltételek mellett, az összes tagállam többségi szavazata alapján. Ebben az esetben az Ügynökség:
  - a. a közreműködő ügynökségek rendelkezésére bocsátja saját létesítményeit, ha azok hasznosak lehetnek a számukra;
  - b. a közreműködő ügynökségek megbízásából szükség szerint biztosítja az alkalmazási műholdak indítását, pályára állítását és vezérlését;
  - c. elvégzi minden más olyan tevékenységet, amelyet a felhasználók kérnek, és amelyet a Tanács jóváhagy.Az ilyen operatív tevékenységek költségét az érintett felhasználók viselik.
3. A II. cikk c. pontjában említett programok koordinálását és integrálását illetően az Ügynökség kellő időben megkapja a tagállamoktól az új űrprogramokkal kapcsolatos projektekre vonatkozó információkat, elősegíti a tagállamok közötti konzultációkat, vállalja a szükséges értékelések elvégzését és a megfelelő szabályok megszövegezését, amelyeket a Tanács fogad el az összes tagállam egyhangú szavazata alapján. A programok nemzetközivé tételének céljait és eljárásait a IV. melléklet tartalmazza.

VI. cikk

LÉTESÍTMÉNYEK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK

1. A rábízott programok végrehajtásához az Ügynökség
  - a. feladatainak előkészítéséhez és felügyeletéhez szükséges belső létesítményeket tart fenn, és ezért olyan intézményeket és létesítményeket hoz létre és működtet, amelyek tevékenységének ellátásához szükségesek;
  - b. különleges intézkedéseket tehet azért, hogy programjainak bizonyos részeit a tagállamok nemzeti intézményei hajtsák végre vagy azok együttműködésével valósuljanak meg, vagy különleges intézkedéseket tehet azért, hogy bizonyos nemzeti létesítményeket maga az Ügynökség irányítson.
2. Programjaik megvalósítása során a tagállamok és az Ügynökség minden erőfeszítést megtesznek, hogy a lehető legjobban kihasználják a meglévő eszközöket és a rendelkezésre álló szolgáltatásokat, és hogy ésszerűsítsék azokat; ennek megfelelően nem hoznak létre új létesítményeket vagy szolgáltatásokat anélkül, hogy először nem vizsgálnák meg a meglévő eszközök igénybevételének lehetőségét.

VII. cikk

IPARPOLITIKA

1. Az Ügynökség által kidolgozandó és a II. cikk d. pontja alapján alkalmazandó iparpolitika kialakítása különösen az alábbiak megvalósítása érdekében történik:
  - a. az európai űrprogram és a koordinált nemzeti űrprogramok követelményeinek költségghatékony módon történő teljesítése;
  - b. az európai ipar világméretű versenyképességének növelése az űrtechnológia fenntartásával és fejlesztésével, valamint a piaci követelményeknek megfelelő ipari szerkezet ésszerűsítésének és fejlesztésének ösztönzésével, elsősorban az összes tagállam meglévő ipari potenciáljának a kihasználása révén;
  - c. annak biztosítása, hogy az összes tagállam – pénzügyi hozzájárulásának figyelembevételével – igazságosan vegyen részt az európai űrprogram megvalósításában és az űrtechnológia ehhez kapcsolódó fejlesztésében; programjainak végrehajtása során az Ügynökség a lehető legteljesebb mértékben előnyben részesíti az egyes tagállamok iparát, amely maximális lehetőséget kap arra, hogy részt vegyen az Ügynökség technológiai szempontból érdekes feladatainak végrehajtásában;
  - d. a szabad versenyen alapuló licitálási eljárás előnyeinek kihasználása minden esetben, kivéve, ha az nincs összhangban az iparpolitika más meghatározott célkitűzéseivel.

További célokat az összes tagállam egyhangú döntésével határozhat meg a Tanács.

A fenti célok megvalósításának részleteit az V. melléklet és azok a szabályok tartalmazzák, amelyeket a Tanács a tagállamok kétharmados szavazattöbbségével fogad el és vizsgál felül rendszeres időközönként.

2. Programjainak végrehajtásához az Ügynökség teljes mértékben igénybe vesz külső vállalkozókat, a VI. cikk 1. pontjában említett belső létesítmények fenntartásával összhangban.

VIII. cikk

HORDOZÓRAKÉTÁK ÉS MÁΣ ŰRSZÁLLÍTÓ RENDSZEREK

1. Küldetéseinek megtervezésekor az Ügynökség figyelembe veszi a saját programjai keretében, a tagállamok által vagy az Ügynökség jelentős hozzájárulásával kifejlesztett hordozórakétákat vagy más űrszállító rendszereket, és

előnyben részesíti azok megfelelő rakományokhoz történő hasznosítását, ha az nem idéz elő indokolatlan hátrányt a megfelelő időben rendelkezésre álló más hordozórakétákhoz vagy űrszállító rendszerekhez képest a költségek, a megbízhatóság és a küldetésre való alkalmasság tekintetében.

2. Ha az V. cikk szerinti tevékenységek vagy programok hordozórakéták vagy más űrszállító rendszerek használatát foglalják magukba, akkor a részt vevő államok – a kérdéses program jóváhagyásra vagy elfogadásra történő benyújtásakor – tájékoztatják a Tanácsot az előirányzott hordozórakétákról vagy más űrszállító rendszerekről. Ha valamelyik program végrehajtása során a részt vevő államok az eredetileg elfogadottól eltérő hordozórakétát vagy más űrszállító rendszert kívánnak alkalmazni, akkor a Tanács dönt erről a változtatásról azokkal a szabályokkal összhangban, amelyeket a program első jóváhagyása vagy elfogadása kapcsán alkalmaztak.

IX. cikk

A LÉTESÍTMÉNYEK ÉS ESZKÖZÖK HASZNÁLATA, A TAGÁLLAMOK SEGÍTÉSE ÉS A TERMÉKEK RENDELKEZÉSRE BOCSÁTÁSA

1. Feltéve, hogy saját tevékenységei és programjai számára történő felhasználásuk nem sérül, az Ügynökség bármely olyan tagállam részére rendelkezésre bocsátja eszközeit és létesítményeit – ezen állam költségére –, amely saját programjaihoz kéri azok használatát. A Tanács a tagállamok kétharmados szavazattöbbségével határozza meg azokat a szabályokat, amelyek keretében rendelkezésre bocsátja az eszközöket és létesítményeket.
2. Ha az V. cikkben említett tevékenységeken és programokon kívül, de az Ügynökség céljain belül egy vagy több tagállam be kíván kapcsolódni valamely projektbe, akkor a Tanács az összes tagállam kétharmados szavazattöbbségével dönthet az Ügynökség segítségnyújtásáról. Az Ügynökség részéről fellépő költségeket az érintett tagállam vagy tagállamok viselik.
3. a. Az Ügynökség programja keretében kifejlesztett termékek átadásra kerülnek mindazon tagállamok részére, amelyek részt vettek az adott program finanszírozásában, és kérték az érintett termékek saját céljaikra történő rendelkezésre bocsátását.
A Tanács az összes tagállam kétharmados szavazattöbbségével határozza meg azokat a szabályokat, amelyek alapján az ilyen termékek átadásra kerülnek, és különösen azokat az intézkedéseket határozza meg, amelyeket az Ügynökség vállalkozói vonatkozásában tesz azért, hogy a kérelmező tagállamok megkaphassák az érintett termékeket.
- b. Az érintett tagállam felkérheti az Ügynökséget annak megállapítására, hogy a vállalkozók által javasolt árakat tisztességesnek és indokoltnak tartja-e, és hasonló körülmények között elfogadhatónak tartaná-e azokat saját követelményei esetében is.
- c. Az ebben a bekezdésben említett kérelmek teljesítése nem keletkeztet semmilyen további költséget az Ügynökség számára, és a kérelmekkel összefüggő összes költséget a kérelmező tagállam viseli.

X. cikk

SZERVEK

Az Ügynökség szervei a Tanács és a Főigazgató, akinek a munkáját személyzet segíti.

XI. cikk

A TANÁCS

1. A Tanács a tagállamok képviselőiből áll.
2. A Tanács szükség szerint ül össze képviselői vagy miniszteri szinten. Az ülések megtartására az Ügynökség székhelyén kerül sor, kivéve, ha a Tanács másként határoz.
3. a. A Tanács két évre választ Elnököt és Alelnököket, akik egyszer választhatók újra további egy évre. Az Elnök irányítja a Tanács ténykedését és biztosítja a határozatok előkészítését; tájékoztatja a tagállamokat az önkéntes programok végrehajtására vonatkozó javaslatokról; segíti az Ügynökség szervei tevékenységének a koordinálását. Kapcsolatot tart a tagállamokkal a Tanácsban résztvevő képviselőiken keresztül, az Ügynökséget érintő általános politikai kérdésekben, és erőfeszítéseket tesz a tagállamok álláspontjának összehangolására. Az ülések közötti időszakokban tanácsokkal látja el a Főigazgatót, és beszerzi tőle az összes szükséges információt.
- b. Az Elnök munkáját Titkárság segíti, amelynek összetételét a Tanács határozza meg, és amelyet az Elnök hív össze. A Titkárság tanácsokkal látja el az Elnököt a Tanács üléseinek előkészítése során.
4. Ha a Tanács miniszteri szinten ül össze, akkor elnököt választ az adott ülésre. A következő miniszteri értekezletet ez az elnök hívja össze.

5. A jelen Alapokmány más részeiben meghatározott funkciókon kívül és a jelen Alapokmány rendelkezéseivel összhangban a Tanács:
- a. az V. cikk 1.a.(i) és (ii) pontjában említett tevékenységek és program tekintetében:
    - i. az összes tagállam szavazattöbbségével jóváhagyja a tevékenységeket és a programot; az ezzel kapcsolatos határozatok csak olyan határozatokkal változtathatók meg, amelyeket az összes tagállam kétharmados szavazattöbbségével fogadnak el;
    - ii. az összes tagállam egyhangú döntésével meghatározza az Ügynökség rendelkezésére bocsátandó erőforrások szintjét az elkövetkezendő öt éves időszakra vonatkozóan;
    - iii. az összes tagállam egyhangú döntésével – az egyes ötéves időszakok harmadik évének végén és a helyzet felülvizsgálatát követően – meghatározza az Ügynökség rendelkezésére bocsátandó erőforrások szintjét az említett harmadik év végén kezdődő új ötéves időszakra vonatkozóan;
  - b. az V. cikk 1.a.(iii) és (iv) pontjában említett tevékenységek tekintetében:
    - i. meghatározza az Ügynökség által követendő stratégiát céljai megvalósítására vonatkozóan;
    - ii. az összes tagállam kétharmados szavazattöbbségével elfogadja a tagállamoknak címzett ajánlásokat;
  - c. az V. cikk 1.b. pontjában említett önkéntes programok tekintetében:
    - i. az összes tagállam szavazattöbbségével elfogadja az egyes programokat;
    - ii. végrehajtásuk során – megfelelő módon – meghatározza a programok elsőbbségi sorrendjét;
  - d. elfogadja az Ügynökség éves munkatervét;
  - e. a költségvetés tekintetében a II. mellékletben meghatározott módon:
    - i. az összes tagállam kétharmados szavazattöbbségével elfogadja az Ügynökség éves általános költségvetését;
    - ii. a részt vevő államok kétharmados szavazattöbbségével elfogadja az egyes programok költségvetését;
  - f. az összes tagállam kétharmados szavazattöbbségével elfogadja a Pénzügyi Szabályzatot és az Ügynökség összes többi pénzügyi intézkedését;
  - g. ellenőrzi az V. cikk 1. pontjában említett kötelező és önkéntes tevékenységek kiadásait;
  - h. jóváhagyja és közzéteszi az Ügynökség auditált éves beszámolóját;
  - i. az összes tagállam kétharmados szavazattöbbségével elfogadja a Személyzeti Szabályzatot;
  - j. az összes tagállam kétharmados szavazattöbbségével elfogadja azokat a szabályokat, amelyek alapján az Ügynökség – békés céljait szem előtt tartva – felhatalmazást kap arra, hogy a tagállamok területén kívülre vigye az Ügynökség tevékenysége keretében vagy az Ügynökség segítségével kifejlesztett technológiákat és termékeket;
  - k. a XXII. cikkel összhangban dönt az új tagállamok felvételéről;
  - l. dönt a XXIV. cikkel összhangban teendő intézkedésekről abban az esetben, ha valamelyik tagállam felmondja a jelen Alapokmányt, vagy a XVIII. cikk alapján megszűnik a tagsága;
  - m. megtesz minden más szükséges intézkedést az Ügynökség céljainak teljesítése érdekében, a jelen Alapokmány keretein belül.
6. a. Mindegyik tagállam egy szavazattal rendelkezik a Tanácsban. A tagállamok azonban nem rendelkeznek szavazati joggal olyan ügyekben, amelyek kizárólag olyan elfogadott programot érintenek, amelyben az adott tagállam nem vesz részt.
- b. A tagállam nem rendelkezik szavazati joggal a Tanácsban, ha az V. cikkben említett összes tevékenység és program tekintetében, amelyekben az adott tagállam is részt vesz, az Ügynökséggel szembeni hozzájárulásának hátralékos összege meghaladja az adott pénzügyi évre vonatkozó hozzájárulásának megállapított összegét. Ezen túlmenően, ha a tagállamnak az V. cikk 1.a.(ii) pontjában vagy az V. cikk 1.b. pontjában említett bármelyik, a saját részvétele által is érintett programra vonatkozó hozzájárulásának hátralékos összege meghaladja az adott pénzügyi évben az adott programhoz való hozzájárulásának megállapított összegét, akkor a tagállam csak a szóban forgó programot érintően nem rendelkezik szavazati joggal a Tanácsban. Minden ilyen esetben a tagállam felhatalmazást kaphat a Tanácsban történő szavazásra, ha az összes tagállam kétharmados szavazattöbbséggel úgy véli, hogy a hozzájárulás befizetésének elmaradása az adott tagállamon kívül eső körülmények miatt következett be.
- c. Bármelyik Tanácsülésen a határozatképességhez az összes tagállam többségéből érkező képviselők jelenléte szükséges.

- d. Ha a jelen Alapokmány másképpen nem rendelkezik, a Tanács határozatait a képviselt és szavazó tagállamok egyszerű szavazattöbbségével hozzák meg.
  - e. Az ebben az Alapokmányban előírt egyhangúság vagy többség meghatározásakor nem vehető figyelembe az a tagállam, amely nem rendelkezik szavazati joggal.
7. A Tanács elfogadja saját eljárási szabályzatát.
8. a. A Tanács Tudományos Programbizottságot hoz létre, és ennek a Bizottságnak a hatáskörébe utalja azokat az ügyeket, amelyek az V. cikk 1.a.(ii) pontja szerinti kötelező tudományos programhoz kapcsolódnak. Felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy döntéseket hozzon a programmal kapcsolatban, azzal a feltétellel, hogy mindig a Tanács feladata az erőforrások szintjének a meghatározása és az éves költségvetés elfogadása. A Tudományos Programbizottság hatáskörét a Tanács határozza meg az összes tagállam kétharmados szavazattöbbségével és a jelen cikkel összhangban.
- b. A Tanács más olyan alárendelt testületeket is létrehozhat, amelyek szükségesek lehetnek az Ügynökség céljainak megvalósításához. Az ilyen testületek létrehozását és hatáskörét, valamint azokat az eseteket, amelyekben az ilyen testületek döntési jogkörrel rendelkeznek, a Tanács határozza meg az összes tagállam kétharmados szavazattöbbségével.
- c. Amikor egy alárendelt testület olyan kérdést vizsgál meg, amely kizárólag az V. cikk 1.b. pontjában említett valamelyik önkéntes programhoz kapcsolódik, az adott programban részt nem vevő államok nem rendelkeznek szavazati joggal, kivéve, ha az összes résztvevő állam másként határoz.

XII. cikk

A FŐIGAZGATÓ ÉS A SZEMÉLYZET

1. a. A Tanács az összes tagállam kétharmados szavazattöbbségével nevezi ki meghatározott időre a Főigazgatót, és ugyanezzel a többséggel szüntetheti meg a kinevezését.
- b. A Főigazgató az Ügynökség vezérigazgatója és jogi képviselője. A Tanács által kiadott irányelveknek megfelelően a Főigazgató hozza meg az Ügynökség irányításához, programjainak végrehajtásához, stratégiájának megvalósításához és célkitűzéseinek teljesítéséhez szükséges összes intézkedést. Hatáskörrel rendelkezik az Ügynökség létesítményei felett. Az Ügynökség pénzügyi igazgatása tekintetében a II. melléklet rendelkezései szerint jár el. Éves beszámolót készít a Tanács számára, amely beszámoló kiadásra kerül. A Főigazgató javaslatokat nyújthat be a tevékenységekkel és a programokkal, valamint az Ügynökség célkitűzései teljesítésének biztosítására tervezett intézkedésekkel kapcsolatban. Szavazati jog nélkül vesz részt az Ügynökség ülésein.
- c. A Tanács az általa szükségesnek tartott időtartamra elhalaszthatja a Főigazgató kinevezését, akár a jelen Alapokmány hatálybalépésekor, akár a poszt későbbi megüresedése esetén. Ebben az esetben a Tanács olyan személyt nevez ki ennek a pozíciónak a betöltésére, aki a Tanács által meghatározandó jogkörrel és felelősséggel rendelkezik.
2. A Főigazgató munkáját az általa szükségesnek tartott tudományos, műszaki, igazgatási és irodai személyzet segíti, a Tanács által engedélyezett határokon belül.
3. a. A Tanács által meghatározott felsővezetőséget a Tanács nevezi ki és mentheti fel a Főigazgató ajánlása alapján. A Tanács által történő kinevezésekhez és felmentésekhez az összes tagállam kétharmados szavazattöbbsége szükséges.
- b. A személyzet többi tagját a Főigazgató nevezi ki és mentheti fel a Tanács felhatalmazása alapján.
- c. A személyzet tagjainak kiválogatása képzettségük alapján történik, az álláshelyeknek a tagállamok állampolgárai közötti megfelelő elosztása figyelembevételével. A személyzet tagjainak kinevezése és felmentése a Személyzeti Szabállyzattal összhangban történik.
- d. Azok a tudósok, akik nem tagjai a személyzetnek és akik az Ügynökség létesítményeiben végeznek kutatómunkát, a Főigazgató felügyelete alá tartoznak, és a Tanács által elfogadott általános szabályok vonatkoznak rájuk.
4. A Főigazgató és a személyzet Ügynökséggel kapcsolatos felelőssége kizárólag nemzetközi jellegű. Feladataik ellátása során nem kérhetnek és nem kaphatnak utasításokat egyetlen kormánytól és az Ügynökségen kívüli egyetlen hatóságtól sem. Mindegyik tagállam tiszteletben tartja a Főigazgató és a személyzet felelősségének nemzetközi jellegét, és egyik tagállam sem próbálja meg befolyásolni őket feladataik ellátásában.

XIII. cikk**PÉNZÜGYI HOZZÁJÁRULÁSOK**

1. Mindegyik tagállam hozzájárul az V. cikk 1.a. pontjában említett tevékenységek és programok költségeihez, és a II. melléklettel összhangban az Ügynökség közös költségeihez a Tanács által az összes tagállam kétharmados szavazattöbbségével elfogadott hozzájárulási mérték szerint. A kulcs elfogadása vagy háromévente történik, a XI. cikk 5.a.(iii) pontjában említett felülvizsgálat időpontjában, vagy akkor, amikor a Tanács – az összes tagállam egyhangú szavazatával – új hozzájárulási mérték bevezetéséről dönt. A hozzájárulási mérték az egyes tagállamok átlagos nemzeti jövedelmén alapul azt az utolsó három évet figyelembe véve, amelyre statisztikai adatok állnak rendelkezésre. Mindazonáltal:
  - a. egyik tagállam sem köteles a Tanács által a költségek fedezésére megállapított hozzájárulások teljes összegének 25%-ánál nagyobb hozzájárulást fizetni;
  - b. egy adott tagállam különleges körülményeinek figyelembevételével a Tanács – az összes tagállam kétharmados szavazattöbbsége alapján – dönthet az érintett tagállam hozzájárulásának meghatározott ideig hatályos csökkentéséről. Ez a helyzet különleges körülménynek számít a jelen rendelkezés alkalmazásakor például abban az esetben, ha a tagállam egy főre eső éves jövedelme kisebb, mint a Tanács által figyelembe vett összeg az ugyanazon szavazattöbbséggel meghozott döntésben.
2. Mindegyik tagállam hozzájárul az V. cikk 1.b. pontjában foglalt önkéntes programok költségeihez, kivéve ha hivatalosan bejelentette, hogy nem érdekelt az adott programban való részvételben, és ezért nem résztvevője a programnak. Hacsak az összes részt vevő állam másként nem dönt, egy adott program hozzájárulási mértéke az egyes részt vevő államok átlagos nemzeti jövedelmén alapszik azt az utolsó három évet figyelembe véve, amelyre statisztikai adatok állnak rendelkezésre. Ezt a hozzájárulási mértéket háromévente vizsgálják felül, vagy akkor, ha az 1. bekezdésnek megfelelően a Tanács új hozzájárulási mérték bevezetéséről dönt. Az említett hozzájárulási mérték alkalmazásakor azonban egyik részt vevő állam sem köteles az érintett programhoz való hozzájárulások teljes összegének 25%-ánál nagyobb hozzájárulást fizetni. Mindazonáltal az egyes részt vevő államok százalékos hozzájárulásának legalább az 1. bekezdés rendelkezéseiben meghatározott százalékos hozzájárulásának 25%-ával kell egyenlőnek lennie, kivéve, ha az összes részt vevő állam másként határoz a program elfogadásakor vagy a program végrehajtása során.
3. Az 1. és a 2. bekezdésben meghatározott hozzájárulási mérték megállapításához használandó statisztikai rendszernek azonosnak kell lennie, amelyet a Pénzügyi Szabályzatban határoznak meg.
4. a. Az az állam, amelyik nem volt részes fele az Európai Úrkutatási Szervezet létrehozásáról szóló Egyezménynek vagy a Hordozórakéták Fejlesztésére és Építésére alapított Európai Szervezet létrehozásáról szóló Egyezménynek, és amely a jelen Alapokmány részes felévé válik, a hozzájárulásain kívül egyszeri belépési díjat is köteles fizetni az Ügynökség vagyontárgyainak aktuális értéke tekintetében. Ennek az egyszeri belépési díjnak a nagyságát a Tanács határozza meg az összes tagállam kétharmados szavazattöbbségével.
  - b. Az a. albekezdés rendelkezései szerinti összegek a többi tagállam hozzájárulásának a csökkentésére használhatók fel, ha a Tanács nem határoz másként az összes tagállam kétharmados szavazattöbbsége alapján.
5. A jelen cikk szerinti hozzájárulásokat a II. mellékletben foglaltak szerint kell befizetni.
6. A Tanács utasításai alapján a Főigazgató ajándékokat és örökségeket fogadhat el az Ügynökség részére, azzal a kikötéssel, hogy azok nem esnek olyan feltételek alá, amelyek összeegyeztethetetlenek az Ügynökség céljaival.

XIV. cikk**EGYÜTTMŰKÖDÉS**

1. A Tanácsnak az összes tagállam egyhangú szavazatával hozott határozatait alapján az Ügynökség együttműködhet más nemzetközi szervezetekkel és intézményekkel, valamint a tagsággal nem rendelkező országok kormányzataival, szervezeteivel és intézményeivel, és ennek értelmében megállapodásokat köthet velük.
2. Az ilyen együttműködés formája az lehet, hogy a tagsággal nem rendelkező országok vagy a nemzetközi szervezetek részt vesznek az V. cikk 1.a.(ii) pontjában és az V. cikk 1.b. pontjában említett egy vagy több programban. Az 1. bekezdés alapján meghozandó döntések értelmében az együttműködés részleteit minden esetben a Tanács határozza meg a kérdéses programban résztvevő államok kétharmados szavazattöbbsége alapján. Ezek a rendelkezések biztosíthatják azt, hogy egy tagsággal nem rendelkező ország szavazati joggal rendelkezzen a Tanácsban, ha az utóbbi megvizsgálja a kizárólag ahhoz a programhoz tartozó ügyet, amelyben az érintett ország részt vesz.

3. Az együttműködés formája olyan is lehet, hogy társult tagságot kap az a tagsággal nem rendelkező ország, amely vállalja, hogy az V. cikk 1.a.(i) pontjában foglalt jövőbeni projekteknek legalább az előkészítéséhez hozzájárul. A társult tagságra vonatkozó részletes intézkedéseket a Tanács határozza meg az összes tagállam kétharmados szavazattöbbsége alapján.

XV. cikk

JOGÁLLÁS, KIVÁLTSÁGOK ÉS MENTESSÉGEK

1. Az Ügynökség jogi személynek minősül.
2. Az Ügynökség, a személyzet tagjai és a szakértők, valamint a tagállamok képviselői az I. mellékletben biztosított jogképességet, kiváltságokat és mentességeket élvezik.
3. Az Ügynökség székhelyével és a VI. cikknek megfelelően felállított létesítményekkel kapcsolatos megállapodásokat az Ügynökség köti meg azokkal a tagállamokkal, amelyeknek a területén a székhely és a létesítmények vannak.

XVI. cikk

MÓDOSÍTÁSOK

1. A Tanács javaslatot tehet a tagállamoknak a jelen Alapokmány és annak I. melléklete módosítására. Azok a tagállamok, amelyek módosítást szeretnének javasolni, a Főigazgatót tájékoztatják erről a szándékukról. A Főigazgató legalább három hónappal a Tanács által történő megvitatás előtt tájékoztatja a tagállamokat az így bejelentett módosításokról.
2. A Tanács által javasolt módosítások harminc nappal azt követően lépnek hatályba, hogy Franciaország Kormánya az összes tagállamtól megkapta az elfogadásról szóló értesítést. Franciaország Kormánya értesíti az összes tagállamot a módosítások hatálybalépésének időpontjáról.
3. Az összes tagállam egyhangú szavazatával a Tanács a jelen Alapokmány bármelyik mellékletét is módosíthatja, azzal a feltétellel, hogy a módosítások nem kerülnek ellentmondásba az Egyezményvel. Ezek a módosítások azon a napon lépnek hatályba, amelyet a Tanács határoz meg az összes tagállam egyhangú szavazatával. A Főigazgató tájékoztatja az összes tagállamot a módosításokról és a módosítások hatálybalépésének időpontjáról.

XVII. cikk

VITÁS ÜGYEK

1. Két vagy több tagállam között, vagy valamelyik tagállam és az Ügynökség között a jelen Alapokmány vagy annak mellékletei vonatkozásában felmerülő vitás ügyeket, valamint az I. melléklet XXVI. cikkében említett vitás ügyeket, amelyek rendezése nem történik meg a Tanácsban vagy a Tanács révén, a vitás ügy bármelyik részes felének a kérésére döntőbíróóság elé kell utalni.
2. A vitás ügy részes felei eltérő döntésének hiányában a döntőbíróági eljárás a jelen cikknek és az összes tagállam kétharmados szavazattöbbsége alapján a Tanács által elfogadott kiegészítő szabályoknak megfelelően zajlik le.
3. A Döntőbíróóság három tagból áll. A vita részes felei egy-egy döntőbíróót neveznek ki; ez a két döntőbíró egy harmadik döntőbíróót jelöl ki, aki a Döntőbíróóság elnöke lesz. A 2. pontban említett kiegészítő szabályok határozzák meg a követendő eljárást, ha meghatározott időn belül nem történik meg a döntőbírók kinevezése.
4. A vitás ügyben részt nem vevő tagállamok vagy az Ügynökség – a Döntőbíróóság hozzájárulásával – felszólalhat, ha a Döntőbíróóság úgy véli, hogy komoly érdekük fűződik az ügy eldöntéséhez.
5. A Döntőbíróóság meghatározza székhelyét és megállapítja saját eljárási szabályait.
6. A Döntőbíróóság tagjainak többségi szavazatával hozza meg határozatát, akik nem tartózkodhatnak a szavazástól. A határozat végleges és kötelező érvényű a vitás ügy összes résztvevőjére nézve, és a határozattal szemben nem lehet fellebbezést benyújtani. A felek késedelem nélkül teljesítik a határozatot. A határozat értelmezésével vagy hatályával kapcsolatos vita esetén a Döntőbíróóság a vitás ügy bármelyik résztvevőjének kérésére értelmezi a határozatot.

XVIII. cikk

KÖTELEZETTSÉGSZEGÉS

Az összes tagállam kétharmados szavazattöbbsége alapján a Tanács határozatával megszűnik annak a tagállamnak az Ügynökségben betöltött tagsága, amely nem teljesíti a jelen Alapokmány szerinti kötelezettségeit. Ebben az esetben a XXIV. cikk rendelkezései alkalmazandók.

XIX. cikk**A JOGOK ÉS A KÖTELEZETTSÉGEK FOLYTONOSSÁGA**

A jelen Alapokmány hatálybalépésének napján az Ügynökség átveszi az Európai Úrkutatási Szervezet és a Hordozórakéták Fejlesztésére és Építésére létrehozott Európai Szervezet jogait és kötelezettségeit.

XX. cikk**ALÁÍRÁS ÉS MEGERŐSÍTÉS**

1. A jelen Alapokmány 1975. december 31-ig áll nyitva aláírásra azon államok számára, amelyek az Európai Úrkonferencia tagjai. A jelen Alapokmány mellékletei az Alapokmány szerves részét képezik.
2. A jelen Alapokmány megerősítése vagy elfogadása szükséges. A megerősítő vagy elfogadó okiratot Franciaország Kormányánál kell letétbe helyezni.
3. Az Alapokmány hatálybalépése után az aláíró államok a megerősítő vagy elfogadó okirat letétbe helyezéséig szavazati jog nélkül vehetnek részt az Ügynökség ülésein.

XXI. cikk**HATÁLYBALÉPÉS**

1. A jelen Alapokmány akkor lép hatályba, ha a következő államok, amelyek az Európai Úrkutatási Szervezet vagy a Hordozórakéták Fejlesztésére és Építésére létrehozott Európai Szervezet tagjai, aláírták azt, és megerősítő vagy elfogadó okirataikat letétbe helyezték Franciaország Kormányánál: a Belga Királyság, a Dán Királyság, a Francia Köztársaság, a Német Szövetségi Köztársaság, az Olasz Köztársaság, a Holland Királyság, Spanyolország, a Svéd Királyság, a Svájci Államszövetség és Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyság. A jelen Alapokmány hatálybalépését követően az azt megerősítő, elfogadó vagy az Alapokmányhoz csatlakozó államok esetében az Alapokmány azon a napon lép hatályba, amelyen az adott állam letétbe helyezte megerősítő, elfogadó vagy csatlakozási okiratát.
2. A jelen Alapokmány hatálybalépésének napján megszűnik az Európai Úrkutatási Szervezet létrehozásáról szóló Egyezmény és a Hordozórakéták Fejlesztésére és Építésére alapított Európai Szervezet létrehozásáról szóló Egyezmény.

XXII. cikk**CSATLAKOZÁS**

1. A jelen Alapokmány hatálybalépése után bármelyik állam csatlakozhat az Alapokmányhoz a Tanács döntését követően, amelyet az összes tagállam egyhangú szavazatával hoz meg.
2. A jelen Alapokmányhoz csatlakozni szándékozó állam értesíti a Főigazgatót, aki legalább három hónappal azelőtt tájékoztatja a tagállamokat a kérelemről, hogy a kérelmet döntéshozatal céljából a Tanács elé terjesztenék.
3. A csatlakozási okiratot Franciaország Kormányánál kell letétbe helyezni.

XXIII. cikk**ÉRTESÍTÉSEK**

Franciaország Kormánya értesíti az összes aláíró és csatlakozó államot:

- a. a megerősítő, az elfogadó vagy a csatlakozási okiratok letétbe helyezésének időpontjáról;
- b. a jelen Alapokmány és a XVI. cikk 2. pontjában említett módosítások hatálybalépésének időpontjáról;
- c. az Alapokmány valamelyik tagállam által történő felmondásáról.

XXIV. cikk**FELMONDÁS**

1. Azt követően, hogy a jelen Alapokmány hat évig hatályban volt, bármelyik tagállam felmondhatja azt Franciaország Kormányának értesítésével, amely azután a többi államot és a Főigazgatót tájékoztatja. A felmondás annak a pénzügyi évnél a végén lép hatályba, amelyik azt az évet követi, amelyben értesítették a felmondásról Franciaország Kormányát. A felmondás hatálybalépése után az érintett állam továbbra is köteles teljesíteni a fizetési kötelezettségek ajánlattevő által visszaigazolt, az érintett országot terhelő részeit, amelyek azon költségvetéseken alapulnak, amelyekhez abban az évben hozzájárult, amelyben a felmondásról értesítette Franciaország Kormányát, és amelyek a korábbi költségvetéseken alapulnak.
2. Az Alapokmányt felmondó tagállam kártalanítja az Ügynökséget a területén bekövetkező vagyonszétválással kapcsolatban, kivéve, ha külön megállapodást köt az Ügynökséggel a vagyontárgy Ügynökség által történő további

használatára, vagy az Ügynökség bizonyos tevékenységeinek az adott állam területén történő folytatására. Az ilyen külön megállapodások különösen azt határozzák meg, milyen mértékben és milyen feltételekkel alkalmazandók a továbbiakban a jelen Alapokmány rendelkezései a felmondás hatálybalépése után, az adott vagyontárgy további használata és a tevékenységek folytatása tekintetében.

3. Az Alapokmányt felmondó tagállam és az Ügynökség közösen határozza meg az adott állam által teljesítendő kiegészítő kötelezettségeket.
4. Az érintett állam megtartja azokat a jogait, amelyeket a felmondás hatálybalépésének napjáig szerzett.

XXV. cikk

AZ ÜGYNÖKSÉG FELOSZLÁSA

1. Az Ügynökség feloszlik, ha tagállamainak száma öt alá csökken. Az Ügynökség bármikor feloszlatható a tagállamok megállapodása alapján.
2. Az Ügynökség feloslása esetén a Tanács egy felszámoló hatóságot nevez ki, amely tárgyalásokat folytat azokkal az államokkal, amelyek területén az Ügynökség székhelye és létesítményei a feloslás időpontjában találhatóak. A felszámolás céljából megmarad az Ügynökség jogi személyisége.
3. A többletösszeget szét kell osztani azon államok között, amelyek a feloslás időpontjában az Ügynökség tagjai voltak, mégpedig azon hozzájárulásaik arányában, amelyeket attól az időponttól tettek, amelytől a jelen Alapokmány részes feleivé váltak. Hiány esetén a hiányt ugyanezek az államok fedezik az aktuális pénzügyi évre megállapított hozzájárulásaik arányában.

XXVI. cikk

NYILVÁNTARTÁSBA VÉTEL

A jelen Alapokmány hatálybalépése után Franciaország Kormánya nyilvántartásba veteti az Alapokmányt az ENSZ Titkárságán, az ENSZ Alapokmánya 102. cikkének megfelelően.

I. MELLÉKLET

KIVÁLTSÁGOK ÉS MENTESSÉGEK

I. cikk

Az Ügynökség jogi személynek minősül. Az Ügynökség szerződéseket köthet, ingó vagyontárgyakat és ingatlanokat vásárolhat és adhat el, továbbá jogi eljárások részese lehet.

II. cikk

Az Ügynökség épületei és helyiségei sérthetlenségét biztosítani kell a XXII. és a XXIII. cikkek betartása mellett.

III. cikk

Az Ügynökség irattára sérthetetlen.

IV. cikk

1. Az Ügynökség mentességet élvez a bíraskodás és a végrehajtás alól, kivéve:
  - a. ha a Tanács határozata alapján egy konkrét esetben kifejezetten lemondott az ilyen mentességről; a Tanács feladata, hogy minden olyan esetben lemondjon a mentességről, amelyben a mentesség igénybevétele akadályozná a bíraskodás folyamatát, és a mentességről való lemondás az Ügynökség érdekeinek sérelme nélkül tehető meg;
  - b. harmadik fél által indított polgári per esetén olyan baleset folytán bekövetkező kár vonatkozásában, amelyet az Ügynökséghez tartozó vagy az Ügynökség megbízásából üzemeltetett gépjármű idézett elő, vagy az ilyen jármű részvételével bekövetkező közlekedési szabálysértés esetén;
  - c. a XXV. cikk vagy a XXVI. cikk szerinti döntőbírói határozat végrehajtása tekintetében;
  - d. bírói szervek határozata alapján az Ügynökségtől a személyzet tagjainak járó fizetések és javadalmazások letiltása esetén.
2. Az Ügynökség vagyontárgyai és eszközei – bárhol is helyezkednek el – mentesülnek a rekvirálás, a lefoglalás, a kisajátítás és az elkobzás minden formája alól. Az Ügynökség vagyontárgyai és eszközei mentesülnek továbbá a közigazgatási vagy az ideiglenes bírói kényszerintézkedések alól, kivéve, ha az ideiglenesen szükségessé válhat az Ügynökséghez tartozó vagy az Ügynökség megbízásából üzemeltetett gépjárműveket érintő balesetek megelőzésével vagy kivizsgálásával kapcsolatban.

V. cikk

1. Hivatalos tevékenysége keretein belül az Ügynökség, az Ügynökség vagyontárgyai és jövedelmei mentesülnek a közvetlen adók alól.
2. Ha az Ügynökség részéről vagy megbízásából nagy értékű vásárlásokra vagy szolgáltatásokra kerül sor, amelyek szorosan az Ügynökség hivatalos tevékenységéhez szükségesek, és ha az ilyen vásárlások vagy szolgáltatások ára adókat vagy illetékeket tartalmaz, akkor – hacsak lehet – megfelelő intézkedéseket kell tenniük a tagállamoknak arra, hogy mentességet adjanak az ilyen adók vagy illetékek megfizetése alól, vagy gondoskodjanak azok visszatérítéséről.

VI. cikk

Az Ügynökség által vagy az Ügynökség megbízásából importált vagy exportált áruk, amelyek szorosan az ügynökség hivatalos tevékenységének gyakorlásához szükségesek, mentesülnek a behozatali és a kiviteli vámok és adók alól, valamint az összes behozatali vagy kiviteli tilalom és korlátozás alól.

VII. cikk

1. Az V. és a VI. cikk alkalmazásában az Ügynökség hivatalos tevékenysége magában foglalja igazgatási tevékenységeit is, ideértve a szociális biztonsági rendszerrel kapcsolatos műveleteit, az úrkutatás, a technológia és az úrkalkulációk területén vállalt tevékenységeit, az Ügynökség Alapokmányban meghatározott célkitűzéseinek elérése során.
2. Azt, hogy az Alapokmány V. cikkének 2. bekezdése és IX. cikke alapján végzett kutatás és technológia, illetve tevékenységek más alkalmazásai milyen mértékben tekinthetők az Ügynökség hivatalos tevékenységének, minden esetben a Tanács dönti el az érintett tagállamok illetékes hatóságaival folytatott konzultációt követően.
3. Az V. és a VI. cikk rendelkezései nem alkalmazandók azokra az adókra és illetékekre, amelyek közműszolgáltatási díjaknak minősülnek.

VIII. cikk

Az V. és a VI. cikk tekintetében nem adható mentesség olyan vásárolt vagy importált áruk vagy szolgáltatások esetében, amelyek az Ügynökség személyzete tagjainak személyes hasznát szolgálják.

IX. cikk

1. Az V. cikk alapján vásárolt áruk vagy a VI. cikk alapján importált áruk nem adhatók el vagy nem adhatók tovább, kivéve azokat az eseteket, amelyek összhangban vannak a mentességet adó tagállamok által meghatározott feltételekkel.
2. Az áruknak és a szolgáltatásoknak az Ügynökség székhelye és létesítményei közötti, valamint különböző létesítményei közötti átadása, vagy az Ügynökség valamelyik programjának a végrehajtása céljából az Ügynökség létesítményei és a tagországok nemzeti intézményei közötti átadása mindenféle díjaktól és korlátozásoktól mentes; a tagállamok szükség esetén minden ésszerű intézkedést megtesznek, hogy mentességet adjanak az ilyen díjak megfizetése alól, biztosítsák azok visszatérítését, vagy megszüntessék az adott korlátozásokat.

X. cikk

Az Ügynökség által vagy az Ügynökség részére elküldött kiadványok és más tájékoztató anyagok terjesztése semmilyen módon nem korlátozható.

XI. cikk

Az Ügynökség bármilyen anyagi eszközt, valutát, készpénzt vagy értékpapírt átvehet és birtokában tarthat; szabadon rendelkezhet felettük az Alapokmányban foglalt bármilyen célra, és a kötelezettségeinek teljesítéséhez szükséges mértékben bármilyen pénznemben vezethet számlákat.

XII. cikk

1. Hivatalos kommunikációja és valamennyi dokumentumának terjesztése tekintetében az Ügynökség ugyanolyan kedvező bánásmódban részesül, mint amilyenben az egyes tagállamok a többi nemzetközi szervezetet részesítik.
2. Az Ügynökség hivatalos közleményei semmilyen kommunikációs eszközzel sem cenzúrázhatóak.

XIII. cikk

A tagállamok minden szükséges intézkedést megtesznek azért, hogy elősegítsék az Ügynökség személyzete tagjainak a területükre történő belépését, ott-tartózkodását és az onnan történő távozását.

XIV. cikk

1. Feladataik ellátása során, valamint az ülések helyére történő utazásuk és az onnan történő elutazásuk alatt a tagállamok képviselői az alábbi kiváltságokat és mentességeket élvezik:
  - a. mentesség a letartóztatás és a fogvatartás alól, valamint személyes poggyászuk lefoglalása alól;
  - b. mentesség a bírászkodás alól, küldetésük befejezését követően is, olyan cselekményeik tekintetében (ideértve kimondott vagy leírt szavaikat is), amelyeket feladataik ellátása során fejtettek ki; ez a mentesség azonban nem alkalmazható valamely tagállam valamely képviselője által elkövetett közlekedési szabálysértés esetén, valamint a hozzá tartozó vagy az általa vezetett gépjárművel okozott károk esetén;
  - c. sérthetlenség valamennyi hivatalos iratuk és dokumentumuk tekintetében;
  - d. kódok használatának a joga, és különleges futárral vagy lepecsételt csomagban kézbesített dokumentumok vagy levelek átvételének joga;
  - e. mentesség saját maguk és házas társaik részére a belépést korlátozó összes intézkedés alól, valamint a külföldiek nyilvántartásba vételi formáságai alól;
  - f. a valuta- és devizaellenőrzés tekintetében ugyanazok a kedvezmények, amelyeket a külföldi kormányok képviselői kapnak ideiglenes hivatalos kiküldetéseik során;
  - g. személyes poggyászaik tekintetében ugyanazok a vámkedvezmények, amelyeket a diplomáciai képviselők kapnak.
2. A kiváltságokat és a mentességeket nem a személyes előnyök eléréséért kapják a tagállamok képviselői, hanem azért, hogy teljes függetlenséget élvezzenek az Ügynökséggel kapcsolatos feladataik ellátása során. Következésképpen a tagállamok feladata, hogy lemondjanak egy adott képviselő mentességéről, ha a mentesség fenntartása akadályozná a bírászkodás folyamatát, és a mentességről azoknak a céloknak a sérelme nélkül lehet lemondani, amelyek érdekében a mentességet nyújtották.

XV. cikk

A XVI. cikkben biztosított kiváltságokon és mentességeken kívül az Ügynökség Főigazgatója, vagy ha ez a hivatal nincs betöltve, akkor a helyére kinevezett személy azokat a kiváltságokat és mentességeket élvezi, amelyekre a hasonló beosztású diplomáciai képviselők is jogosultak.

XVI. cikk

Az Ügynökség személyzetének tagjai:

- a. az Ügynökség szolgálatából történő kilépésük után is mentességben részesülnek a bírászkodás alól olyan cselekményeik tekintetében (ideértve kimondott vagy leírt szavaikat is), amelyeket feladataik ellátása során fejtettek ki; ez a mentesség azonban nem alkalmazható az Ügynökség személyzetének a tagja által elkövetett közlekedési szabálysértés esetén, valamint a tulajdonában álló vagy az általa vezetett gépjárművel okozott károk esetén;
- b. mentesülnek a katonai szolgálattal kapcsolatos minden kötelezettségük alól;
- c. sérthetlenséget élveznek valamennyi hivatalos iratuk és dokumentumuk tekintetében;
- d. ugyanolyan kedvezményeket élveznek a bevándorlást korlátozó és a külföldiek nyilvántartásba vételét szabályozó minden intézkedés alóli mentesség tekintetében, mint amilyeneket a nemzetközi szervezetek személyzetének tagjai általában kapnak, és a háztartásukat alkotó valamennyi családtagjuk ugyanezeket a kedvezményeket élvezik;
- e. ugyanazokat a kiváltságokat élvezik a devizasabályok tekintetében, mint amilyeneket a nemzetközi szervezetek személyzetének tagjai általában kapnak;
- f. nemzetközi válságok esetén ugyanolyan kedvezményeket élveznek a hazatérés tekintetében, mint amilyeneket a diplomáciai képviselők, és a háztartásukban élő családtagjaik ugyanezeket a kedvezményeket élvezik;
- g. jogukban áll, hogy vámmentesen vigyék be bútorikat és személyi ingóságait szolgálati helyüknek az érintett tagállamban első alkalommal történő elfoglalásakor, és feladataiknak az adott tagállamban történő befejezésekor vámmentesen vihetik ki bútorikat és személyi ingóságait, mindkét esetben azon

feltételeknek megfelelően, amelyeket az a tagállam tart szükségesnek, amelynek a területén ezt a jogot gyakorolják.

XVII. cikk

A XVI. cikkben említett személyzetbe nem tartozó szakértők – az Ügynökséggel kapcsolatos feladataik ellátása vagy az Ügynökség részére teljesített kiküldetések során – az alábbi kiváltságokat és mentességeket élvezik, olyan mértékben, amilyenben azok szükségesek feladataik ellátásához, ideértve a feladataik ellátása érdekében tett utazásaik alatt és az ilyen kiküldetések során:

- a. mentesség a bírászkodás alól olyan cselekményeik tekintetében (ideértve kimondott vagy leírt szavaikat is), amelyeket feladataik ellátása során fejtettek ki, kivéve a szakértő által elkövetett közlekedési szabálysértés esetét, valamint a tulajdonában álló vagy az általa vezetett gépjárművel okozott károk esetét; a szakértők az Ügynökségnél történő foglalkoztatásuk megszűnése után is élvezik ezt a mentességet;
- b. sérthetetlenség valamennyi hivatalos iratuk és dokumentumuk tekintetében;
- c. ugyanazok a kedvezmények a pénzügyi és devizasabályok, és személyes poggyászuk vonatkozásában, amilyeneket a külföldi kormányok tisztségviselői kapnak ideiglenes hivatalos kiküldetések során.

XVIII. cikk

1. A Tanács által meghatározott feltételeknek és eljárásnak megfelelően a Főigazgató és az Ügynökség személyzetének tagjai – az Ügynökség javára – adót fizetnek az Ügynökség által juttatott fizetésük és javadalmazásuk után. Ezek a fizetések és javadalmazások mentesek a nemzeti jövedelemadó alól, de a tagállamok fenntartják a jogot ezeknek a fizetéseknek és javadalmazásoknak a figyelembevételére a más forrásokból származó jövedelmekre alkalmazandó adózási összeg értékelése céljából.
2. Az 1. bekezdés rendelkezései nem alkalmazandók az Ügynökség által a korábbi Főigazgatók vagy személyzettagok részére fizetett évjáradékokra és nyugdíjakra.

XIX. cikk

A XVI. és a XVIII. cikk a személyzet mindazon tagjaira vonatkozik, akikre az Ügynökség Személyzeti Szabályzata érvényes. A Tanács dönt a szakértők azon kategóriáiról, amelyekre a XVII. cikk vonatkozik. Időről időre közölni kell a tagállamokkal azon tagok és szakértők nevét, beosztását és címét, akikre a jelen cikk vonatkozik.

XX. cikk

Saját szociális biztonsági rendszer létrehozása esetén a Főigazgató és a személyzet tagjai mentesülnek a kötelező nemzeti társadalombiztosítási hozzájárulások alól, a XXVIII. cikkel összhangban a tagállamokkal kötött megállapodások alapján.

XXI. cikk

1. Az ebben a mellékletben biztosított kiváltságokat és mentességeket nem a személyes előnyök kihasználása érdekében kapja a Főigazgató, a személyzet tagjai és a szakértők. Kizárólag azért kapják a kiváltságokat és a mentességeket, hogy minden körülmények között biztosított legyen az Ügynökség akadálytalan működése, illetve a kiváltságokban és a mentességekben részesült személyek teljes függetlensége.
2. A Főigazgató feladata, hogy lemondjon bizonyos mentességekről mindazokban az esetekben, amelyekben a mentesség fenntartása akadályozná a bírászkodás folyamatát, és a mentességről az Ügynökség érdekeinek sérelme nélkül lehet lemondani. A Főigazgató esetében a Tanács rendelkezik illetékességgel a mentességről való lemondás tekintetében.

XXII. cikk

1. Az Ügynökség mindig együttműködik a tagállamok illetékes hatóságaival a bírászkodás elősegítése, a rendőrségi szabályok, a robbanó- és gyúlékony anyagok kezelésével, a közegészségüggyel, a munkavédelemmel kapcsolatos szabályok vagy más hasonló nemzeti jogszabályok betartásának biztosítása, továbbá az ebben a mellékletben meghatározott előjogokkal, mentességekkel és kedvezményekkel való visszaélés megakadályozása érdekében.
2. Az 1. bekezdésben említett együttműködésre vonatkozó eljárás a XXVIII. cikkben említett kiegészítő megállapodásokban határozható meg.

XXIII. cikk

Mindegyik tagállam fenntartja a jogot a biztonságának érdekeit szolgáló összes óvintézkedés megtételére.

XXIV. cikk

Egyik tagállam sem köteles megadni a XIV. cikkben, a XV. cikkben, a XVI. cikk b., e. és g. pontjában és a XVII. cikk c. pontjában említett kiváltságokat és mentességeket azon saját állampolgárai vagy személyei részére, akik az adott tagállamban a feladataik vállalásának pillanatában az adott tagállam állandó lakosai.

XXV. cikk

1. A Személyzeti Szabályzattal összhangban megkötött szerződésektől eltérő írásbeli szerződések megkötésekor az Ügynökség gondoskodik a döntőbíráskodásról. A döntőbíráskodási kikötés vagy az annak érdekében megkötött speciális döntőbírási megállapodás határozza meg az alkalmazandó jogot és a döntőbírási eljárás szerinti országot. A döntőbírási eljárás ennek az országnak a döntőbírási eljárásával azonos.
2. A döntőbírási határozat végrehajtását annak az országnak a hatályos előírásai szabályozzák, amelynek területén a határozatot végre kell hajtani.

XXVI. cikk

Bármelyik tagállam bármilyen olyan vitás ügyet betervezhet az Alapokmány XVII. cikkében említett nemzetközi Döntőbíróság elé, amely

- a. az Ügynökség által okozott kárból ered;
- b. az Ügynökség más, nem szerződéses felelősségét rejti magában;
- c. a Főigazgatóját, a személyzet valamelyik tagját vagy az Ügynökség valamelyik szakértőjét érinti, és amelyben az érintett személy bíráskodás alóli mentességet kérhet a XV. cikk, a XVI. cikk a. pontja vagy a XVII. cikk a. pontja alapján, ha erről a mentességről nem mondtak le a XXI. cikk értelmében. Az olyan viták esetében, amelyeknél a XVI. cikk a. pontja vagy a XVII. cikk a. pontja alapján a bíráskodás alóli mentességi igény merül fel, az Ügynökség felelőssége az ilyen döntőbíráskodásnál azon személyek felelősségének a helyébe lép, akiket ezek a cikkek említenek meg.

XXVII. cikk

Az Ügynökség megfelelő intézkedéseket tesz az Ügynökség és a Főigazgató, a személyzet tagjai vagy a szakértők között felmerülő vitás kérdések megnyugtató rendezésére szolgáló körülményeik tekintetében.

XXVIII. cikk

A Tanács határozata alapján az Ügynökség egy vagy több tagállammal kiegészítő megállapodásokat köthet a jelen melléklet rendelkezéseinek végrehajtása érdekében az adott állam vagy államok tekintetében, és más intézkedéseket is tehet az Ügynökség hatékony működésének biztosítása és érdekeinek védelme céljából.

II. MELLÉKLET**PÉNZÜGYI RENDELKEZÉSEK****I. cikk – Általános rendelkezések**

Az Ügynökség pénzügyi irányítása az Alapokmány II. cikkében foglalt célokat szolgálja és támogatja a Tanács által jóváhagyott hosszú távú európai úrpolitika végrehajtását. Az Ügynökség nemzetközileg elismert számviteli szabványokat alkalmaz és követi a megbízható pénzügyi irányítás, gazdaságosság és hatékonyság elveit erőforrásai tervezése és az azokkal való gazdálkodás terén, az átláthatósági, elszámoltathatósági és a közpénzek felhasználására, a megfizethetőségre és a méltányosságra vonatkozó elveket a Tagállamok erőforrásainak felhasználása során. A pénzügyi rendszer az Ügynökség tevékenységének és programjainak több éven átnyúló jellegét tükrözi. Hatékony belső ellenőrzés és független audit alatt áll.

A pénzügyi tervezés, költségvetés és számvitel, beleértve a Tagállamok hozzájárulásának nyilvántartását is, euróban történik, amely egyben a jelentések és a tranzakciók pénzeme is.

Az Ügynökség pénzügyi éve január elsején kezdődik és az azt követő december harmincegyedikével ér véget.

II. cikk – Tervezés

1. A Főigazgató az Ügynökség erőforrásainak leghatékonyabb felhasználását segítő tervezési eszközöket állít fel, hogy biztosítsa a program végrehajtásának folyamatosságát és az azokhoz szükséges tagállami finanszírozás biztosításának előkészítését. Az ilyen tervek egyebek mellett az alábbiakat foglalják magukba:
  - tízéves hosszú távú terv, amely tartalmazza valamennyi jóváhagyott és tervezett programot és tevékenységet, a becsült pénzügyi hozzájárulással és a kiadásokkal együtt.
  - a tevékenységekre és programokra vonatkozó Tagállami kötelezettségeken és az egyéb támogató intézményekkel kötött megállapodásokon alapuló éves és több évre kiterjedő költségterveket; ezek a tervek lefedik az Alapokmány I. cikkének 3. bekezdésében és XIII. cikkének 1. bekezdésében foglalt költségeket is.
2. A fenti terveket évente felülvizsgálják és megküldik a Tanácsnak vagy az általa kijelölt alárendelt szervnek, megfelelő időben a költségvetés jóváhagyása érdekében, vagy bármikor, amennyiben az szükséges, összhangban a Pénzügyi Rendelkezésekkel.

III. cikk – Finanszírozás

1. Az Ügynökség éves költségvetése biztosítja a Tagállamok és az egyéb támogató intézmények számára az évenkénti eszközt, amely alapján mindinkább meg tudnak felelni több évre vonatkozó kötelezettségeiknek miközben biztosítják az Ügynökség jóváhagyott programjainak és tevékenységének folyamatos végrehajtását. Ez képezi a hozzájárulások teljesítésére a Tagállamok felé intézett felkérések kötelező erejű alapját.
2. Minden költséget (beleértve a közös infrastruktúra használatának alapköltségeit), amely nem kapcsolódik valamely tevékenységhez vagy programhoz az Alapokmány V. cikkének 1. bekezdése alapján, így különösen az Alapokmány V. cikkének 2. bekezdésében és IX. cikkében foglaltak, a kérelmező fél visel, a Tanács erre vonatkozó eltérő tartalmú határozata hiányában.
3. A Főigazgató megfelelő számviteli és jelentéstételi eljárásokat állít fel a Tagállamok és az egyéb finanszírozó intézmények felé, hogy biztosítható legyen az átláthatóság és nyomon követhető legyen a vonatkozó tevékenységekben és programokban a támogatási állapotuk.

IV. cikk – Költségvetések

1. A Főigazgató a fenti II. cikk 2. bekezdésében említett tervek alapján elkészíti és megküldi a Tanácsnak az alábbi költségvetés-tervezeteket, amely tartalmazza a támogatási igényeket a következő év vonatkozásában:
  - a. az általános költségvetés tervezete az Alapokmány V. cikke 1. bekezdésének a. pontja szerinti kötelező tevékenységekkel kapcsolatban;
  - b. az általános költségvetést kísérő, a Pénzügyi Rendelkezések szerinti költségvetés tervezetek, amennyiben készül olyan;
  - c. az Alapokmány V. cikk 1. bekezdés b. pontja szerinti önkéntes programok költségvetésének tervezetei.
2. Valamely adott év költségvetése az azt megelőző pénzügyi év vége előtt kerül megküldésre jóváhagyás céljából a Tanácsnak. A költségvetés felülvizsgálatának módjait és a költségvetésnek a pénzügyi év kezdete előtti el nem fogadása esetén alkalmazandó átmeneti intézkedéseket a Pénzügyi Rendelkezések tartalmazzák.
3. Az egyéb intézmények által finanszírozott programokról és tevékenységekről külön költségvetés készül a Tanácsnak.

V. cikk – Kincstár

Az Ügynökség Tagállamoktól rendelkezésre álló pénzügyi forrásait a Főigazgató mint általános kincstárnok kezeli. A kamatot az egyes Tagállamok számára kell jóváírni, összhangban a Pénzügyi Rendelkezésekben foglaltakkal.

VI. cikk – Számvitel

1. Az Ügynökség tevékenységeihez és műveleteihez kapcsolódó fő pénzügyi nyilvántartást az Ügynökség pénzügyi és költségszámítási rendszere alkotja. Ez támogatja az Ügynökség erőforrásainak hatékony irányítását és ellenőrzését a pénzügyi tranzakciók pontos és időszerű feljegyzésén és a költségek beazonosításán és mérésén keresztül.
2. Az Ügynökség pénzügyi számviteli rendszere általánosan elfogadott számviteli elveket követ és éves pénzügyi jelentései nyilvánosságra hozatalakor alkalmazza a közszféra számvitelére vonatkozó nemzetközi szabványokat.
3. A Főigazgató biztosítja, hogy a számviteli nyilvántartás megbízható és teljes nyilvántartást alkosson az Ügynökség éves pénzügyi teljesítményéről és hűen tükrözze pénzügyi helyzetét a pénzügyi év végén.
4. A Főigazgató minden év október 31-éig megküldi a Tanácsnak elfogadásra és jóváhagyásra az előző év auditált zárszámadását.

VII. cikk – Hozzájárulások

1. Az Alapokmány V. cikke szerinti tevékenységek és programok finanszírozását a Tagállamoknak az Alapokmány XIII. cikke szerint megállapított hozzájárulásaiból kell fedezni.
2. Amikor egy Állam csatlakozik az Alapokmányhoz, annak XXII. cikke szerint, a többi Tagállam hozzájárulását újraszámolják. Új hozzájárulási mértéket számítanak ki, amely a Tanács által meghatározott napon lép hatályba, és amely azoknak az éveknek a nemzeti jövedelmi statisztikáin alapul, amelyeket a meglévő hozzájárulási mérték megállapításakor használtak.
3. A hozzájárulások alapjául szolgáló megállapodásokat, amelyek biztosítják az Ügynökség működésének megfelelő finanszírozását, a Pénzügyi Rendelkezésekben kell meghatározni.
4. A Főigazgató tájékoztatja a Tagállamokat a hozzájárulásuk összegéről és a fizetés határidejéről.

VIII. cikk – Belső ellenőrzés

A Főigazgató átfogó belső ellenőrzési rendszert alkalmaz a teljesítmény és a célkitűzések teljesítésének nyomon követésére, a műveletek gazdaságosságának, hatáskóráinak és hatékonyságának elemzésére és szabályosságuk, valamint az alkalmazandó szabályoknak és rendeleteknek való megfelelésük igazolására.

IX. cikk – Külső ellenőrzés

1. Az Ügynökség beszámolóit, pénzügyi nyilatkozatait és pénzügyi irányítását független Audit Bizottság ellenőrzi. A Tanács a Tagállamok kétharmadának támogatásával kiválasztja azokat a Tagállamokat, amelyek pártatlan rotációs alapon felkérést kapnak auditorok jelölésére, lehetőség szerint saját, tapasztalt rendelkező auditoraik közül, hogy ebben a Bizottságban szolgálatot tegyenek. Az Audit Bizottság egyik tagja megbízatásának utolsó előtti évében ellátja az Elnöki teendőket.
2. Az audit célja annak igazolása és tanúsítása, hogy az éves pénzügyi nyilatkozatok összhangban vannak az Ügynökség könyvelésével és nyilvántartásaival, és hogy azok törvényesek és helyesek. Minden pénzügyi év végét követően a Bizottság jelentést készít, amelyet tagjai többségének támogatásával fogad el és ezt követően megküld a Tanácsnak. A Bizottság jelentést készít az Ügynökség pénzügyi erőforrásainak kezeléséről is.
3. Az Audit Bizottság emellett ellát minden, a Pénzügyi Rendelkezések szerint rábízott feladatot és bármikor hozzáférhet a számviteli könyveléshez és nyilvántartásokhoz, amelyeket az audit elvégzésének teljesítéséhez szükségesnek lát. A minősített adatokhoz való hozzáférés az alkalmazandó szabályok és rendeletek alapján történik.

X. cikk – Pénzügyi Rendelkezések

A jelen II. Melléklet és az Alapokmány egyéb érintett rendelkezései végrehajtásának részletes szabályait a Pénzügyi Rendelkezések tartalmazzák, amelyeket a Tanács fogad el.

III. MELLÉKLET**AZ ALAPOKMÁNY V. CIKKÉNEK 1.b. PONTJÁBAN EMLÍTETT ÖNKÉNTES PROGRAMOK****I. cikk**

1. Ha valamely állam javaslatot tesz az Alapokmány V. cikkének 1.b. pontjában említett önkéntes program végrehajtására, akkor a Tanács Elnöke tanulmányozás céljából az összes tagállammal közli a javaslatot.
2. Miután az Alapokmány XI. cikkének 5.c.(i) pontjával összhangban a Tanács elfogadta az önkéntes program Ügynökség keretein belül történő végrehajtását, akkor azoknak a tagállamoknak, amelyek nem kívánnak részt venni az adott programban, három hónapon belül hivatalosan be kell jelenteniük, hogy nem érdekeltek a programban való részvételben; a részt vevő államok Nyilatkozatot fogalmaznak meg, amely a III. cikk 1. pontjának megfelelően tartalmazza kötelezettségvállalásukat a következők vonatkozásában:
  - a. a program fázisai;
  - b. a program végrehajtásának feltételei, beleértve az ütemezést, az indikatív pénzügyi keretösszeget és a program fázisaival kapcsolatos al-keretösszegeket, valamint a program irányításával és végrehajtásával kapcsolatos egyéb rendelkezéseket;
  - c. az Alapokmány XIII. cikkének 2. pontjával összhangban meghatározott hozzájárulások mértéke;
  - d. az első pénzügyi kötelezettségvállalás időtartama és összege.
3. A Nyilatkozatot továbbítani kell a Tanácshoz tájékoztatás céljából, valamint a végrehajtási szabályok tervezetét jóváhagyás céljából.

4. Ha egy részt vevő állam a Nyilatkozatban foglalt határidőn belül nem tudja elfogadni a Nyilatkozatban meghatározott rendelkezéseket és a végrehajtási szabályokat, akkor megszűnik részt vevő állam lenni. A későbbiekben más tagállamok is részt vevő államokká válhatnak a jelen rendelkezések elfogadásával és a részt vevő államokkal együtt meghatározandó feltételekkel összhangban.

II. cikk

1. A programot az Alapokmány rendelkezéseivel, és ha az Alapokmány melléklete vagy a végrehajtási szabályok másként nem rendelkeznek, az Ügynökség hatályos szabályaival és eljárásaival összhangban kell végrehajtani. A Tanács határozatait a jelen melléklettel és a végrehajtási szabályokkal összhangban kell meghozni. Az ebben a mellékletben vagy a végrehajtási szabályokban foglalt konkrét rendelkezések be nem tartása esetén az Alapokmányban meghatározott szavazási szabályok és a Tanács eljárási szabályai alkalmazandók.
2. Egy új fázis megkezdésére vonatkozó határozatokat az összes részt vevő állam kétharmados szavazattöbbsége alapján kell meghozni, azzal a feltétellel, hogy ez a szavazattöbbség a programhoz való hozzájárulásoknak legalább a kétharmadát képviseli. Ha nem lehet határozatot hozni egy új fázis megkezdéséről, akkor az adott programot folytatni kívánó résztvevő államok konzultációt folytatnak egymással, és meghatározzák a program folytatásával kapcsolatos intézkedéseket. Mindezekről megfelelő módon tájékoztatják a Tanácsot, amely meghozza a szükséges intézkedéseket.

III. cikk

1. Ha a program a projekt definiálási fázisát is tartalmazza, akkor a részt vevő államok a fázis végén újraértékelik a program költségeit. Ha az újraértékelés azt mutatja, hogy a költségtúllépés meghaladja az I. cikkben említett indikatív pénzügyi keretösszeg 20%-át, akkor bármelyik részt vevő állam visszaléphet a programtól. Mindazonáltal a programot folytatni kívánó részt vevő államok konzultációt folytatnak egymással, és meghatározzák a program folytatásával kapcsolatos intézkedéseket. Mindezekről megfelelő módon tájékoztatják a Tanácsot, amely meghozza a szükséges intézkedéseket.
2. A Nyilatkozatban meghatározottak szerint az egyes fázisok során a Tanács – az összes résztvevő állam kétharmados szavazattöbbsége alapján – elfogadja az éves költségvetéseket a vonatkozó pénzügyi keretösszegeken vagy al-keretösszegeken belül.
3. A Tanács olyan eljárást határoz meg, amely árszintváltozások esetén lehetővé teszi a pénzügyi keretösszeg vagy al-keretösszegek felülvizsgálatát.
4. Ha a pénzügyi keretösszeget vagy egy pénzügyi al-keretösszeget az 1. és a 3. pontban említett okoktól eltérő okok miatt kell felülvizsgálni, akkor a részt vevő államok az alábbi eljárást alkalmazzák:
  - a. Egyik részt vevő állam sem léphet vissza a programtól, kivéve, ha az összesített költségtúllépés nagyobb, mint az eredeti pénzügyi keretösszeg 20%-a vagy az 1. pontban meghatározott eljárással összhangban meghatározott, átdolgozott keretösszeg 20%-a.
  - b. Ha az összesített költségtúllépés nagyobb, mint a vonatkozó pénzügyi keretösszeg 20%-a, akkor bármelyik részt vevő állam visszaléphet a programtól. Azok az államok, amelyek ennek ellenére folytatni kívánják a programot, konzultációt folytatnak egymással, meghatározzák a program folytatásával kapcsolatos intézkedéseket, és erről megfelelő módon tájékoztatják a Tanácsot, amely megteszi a szükséges intézkedéseket.

IV. cikk

A részt vevő tagállamok nevében eljáró Ügynökség lesz a program keretében előállított műholdak, úrrendszerek és más eszközök, valamint a program végrehajtásához beszerzett eszközök és berendezések tulajdonosa. Az esetleges tulajdonjog-átruházásról a Tanács határoz.

V. cikk

1. Az Alapokmány valamely tagállam részéről történő felmondása azzal jár, hogy az adott tagállam kilép mindazokból a programokból, amelyekben részt vesz. Az Alapokmány XXIV. cikke vonatkozik az ezekből a programokból eredő jogokra és kötelezettségekre.
2. A programok II. cikk 2. pont szerinti abbahagyása, illetve a programokból a III. cikk 1. pontja és a III. cikk 4.b. pontja szerint történő kilépés azon a napon lép hatályba, amelyen a Tanács megkapja a fenti cikkekben felsorolt információkat.

3. Az a részt vevő állam, amely úgy határoz, hogy nem folytatja a II. cikk 2. pontja szerint a programot, vagy a III. cikk 1. pontja és a III. cikk 4.b. pontja szerint kilép a programból, a kilépés hatálybalépésének időpontjáig tartja meg a részt vevő államok által szerzett jogokat. Ezt követően nem keletkeznek további jogok vagy kötelezettségek annak a programnak a hátralévő részéből, amelyben az adott ország már nem vesz részt. Az érintett ország továbbra is köteles teljesíteni a fizetési kötelezettség ajánlattevő által visszaigazolt, az érintett országot terhelő részét a folyó és az előző költségvetési évekre vonatkozó költségvetés alapján, illetve azzal a programfázissal kapcsolatban, amelynek végrehajtása folyamatban van. A részt vevő államok azonban egyhangúlag egyetérthetnek közös nyilatkozat formájában azzal, hogy az az ország, amely úgy dönt, hogy nem folytat egy programot vagy kilép egy programból, a program eredeti keretösszegének vagy al-keretösszegének a teljes részét köteles finanszírozni.

VI. cikk

1. A részt vevő államok a program hozzájárulásainak legalább kétharmadát képviselő összes résztvevő állam kétharmados szavazattöbbsége alapján dönthetnek egy program beszüntetéséről.
2. Az Ügynökség a végrehajtási szabályoknak megfelelően értesíti a részt vevő államokat a program befejezéséről; az értesítés átvételekor ezek a végrehajtási szabályok hatályukat veszítik.

IV. MELLÉKLET

A NEMZETI PROGRAMOK NEMZETKÖZIVÉ TÉTELE

I. cikk

A nemzeti programok nemzetközivé tételének elvi célja az, hogy az Ügynökség keretein belül mindegyik tagállam lehetővé tegye, hogy más tagállamok is részt vehessenek azokban az új, polgári úrprojektekben, amelyeket az illető tagállam akár egyedül, akár egy másik tagállammal együttműködve megvalósítani szándékozik. Ezt figyelembe véve:

- a. mindegyik tagállam tájékoztatja az Ügynökség Főigazgatóját az ilyen projektekről, azok B. fázisának (projekt definiálási fázisának) kezdete előtt;
- b. egy adott projektben való részvételre vonatkozó javaslat ütemezésének és tartalmának lehetővé kell tennie a többi tagállam számára, hogy jelentős részt vállaljanak az adott munkából; megfelelő időben kell jelezni az Ügynökség részére azokat az okokat, amelyek ezt megvalósíthatatlanná teszik, valamint azokat a feltételeket, amelyeket a kezdeményező tagállam meg kíván határozni a munkák más tagállamok részére történő kijelölésekor;
- c. a kezdeményező tagállam érthetővé teszi a projekt technikai irányításához javasolt intézkedéseket, és megjelöli azok indokait;
- d. a kezdeményező tagállam minden erőfeszítést megtesz, hogy befogadjon minden indokolt választ az elért megállapodás szerint, a projekttel kapcsolatos döntések által igényelt határidőn belül, költségszinten, illetve a költségek és a munkák megosztásának módja tekintetében; a kezdeményező tagállam ezt követően a III. mellékletnek megfelelően hivatalos javaslatot nyújt be arra, hogy hol történjék meg a projekt végrehajtása az említett melléklet feltételeivel összhangban;
- e. egy programnak az Ügynökség keretén belül történő végrehajtása nem zárható ki csupán azért, mert a projekt nem vonzott magához más tagállamokat olyan mértékben, mint amelyet a kezdeményező ország eredetileg javasolt.

II. cikk

A tagállamok minden erőfeszítést megtesznek annak biztosítása érdekében, hogy a tagsággal nem rendelkező országokkal együtt vállalt kétoldalú és sokoldalú úrprojektek ne sértsék az Ügynökség tudományos, gazdasági vagy ipari célkitűzéseit. Ezért a tagállamok:

- a. tájékoztatják az Ügynökséget az ilyen projektekről, amennyiben úgy ítélik meg, hogy ez lehetséges a projektek megsértése nélkül;
- b. megvitatják a többi tagállammal az így bejelentett projekteket, azzal a céllal, hogy lehetőséget teremtsenek a szélesebb részvételre. Ha lehetségesnek bizonyul a szélesebb részvétel, akkor az I. cikk b–e. pontjában foglalt eljárásokat kell alkalmazni.

V. MELLÉKLET IPARPOLITIKA

I. cikk

1. Az Alapokmány VII. cikkében említett iparpolitika megvalósítása során a Főigazgató a jelen melléklet rendelkezéseivel és a Tanács irányelveivel összhangban jár el.
2. A Tanács vizsgálat alatt tartja az ipari potenciált és az ipari szerkezetet az Ügynökség tevékenységével kapcsolatban, különös tekintettel:
  - a. az ipar általános szerkezetére és az ipari csoportosulásokra;
  - b. az iparban kívánatos szakosodás mértékére és az annak elérését szolgáló módszerekre;
  - c. a vonatkozó nemzeti iparpolitikák koordinálására;
  - d. más nemzetközi szervek vonatkozó iparpolitikáival való kölcsönhatásra;
  - e. az ipari gyártáskapacitás és a potenciális piacok közötti kapcsolatra;
  - f. az iparral fennálló kapcsolatok szervezésére, az Ügynökség iparpolitikájának figyelemmel kísérése és adott esetben annak alkalmazása céljából.

II. cikk

1. A szerződések megkötésekor az Ügynökség előnyben részesíti a tagállamok iparát és szervezeteit. Az Alapokmány V. cikkének 1.b. pontja által érintett önkéntes programokon belül azonban megfelelő módon elsőbbséget kell biztosítani a résztvevő országok iparának és szervezeteinek.
2. A Tanács határozza meg, hogy mikor és milyen mértékben térhet el az Ügynökség a fenti elsőbbségi kikötéstől.
3. Azt a kérdést, hogy egy vállalkozás valamelyik tagállamhoz tartozónak tekintendő-e, az alábbi kritériumok figyelembevételével kell tisztázni: a vállalkozás bejegyzett székhelyének, döntéshozó központjainak és kutatóközpontjainak, illetve a munka elvégzésére szolgáló terület helye. Kétség esetén a Tanács határozza meg, hogy egy vállalkozás valamelyik tagállamhoz tartozónak tekintendő-e vagy sem.

III. cikk

1. A szerződéskötési tevékenység korai szakaszában és a pályázati felhívások kiküldése előtt a Főigazgató a Tanács által történő jóváhagyás céljából benyújtja javaslatát a követendő beszerzési politika vonatkozásában, bármely olyan szerződés esetében, amely:
  - a. becsült értéke az iparpolitikai szabályokban meghatározott, a munka természetétől függő határértékek fölött van, vagy
  - b. a Főigazgató véleménye szerint nem megfelelően érintett az iparpolitikára vonatkozó szabályok vagy a Tanács által megállapított kiegészítő irányelvek által, vagy összeütközésbe kerülhet ezekkel a szabályokkal vagy irányelvekkel.
2. Az 1.b. pontban említett kiegészítő irányelveket időről időre a Tanács határozza meg, ha hasznosnak tartja azokat azon területek megkülönböztetése céljából, amelyeken az 1. pont értelmében előzetes betérjesztés szükséges.
3. Az Ügynökség szerződéseit közvetlenül a Főigazgató ítéli oda a Tanácsra történő további hivatkozás nélkül, az alábbi esetek kivételével:
  - a. ha a beérkezett ajánlatok értékelése olyan vállalkozó kiválasztására tesz javaslatot, amely ellentétes lenne az 1. pont feltételei szerint a Tanács által kiadott előzetes utasításokkal vagy az I. cikk 2. pontja szerint a Tanács vizsgálatai eredményeképpen elfogadott iparpolitikáról szóló általános irányelvekkel; ekkor a Főigazgató döntéshozatal céljából a Tanács elé terjeszti az ügyet, ismertetve azt, hogy miért tartja szükségesnek az eltérést, és jelezve azt is, hogy a Tanács egy másik határozata technikai, operatív vagy egyéb szempontból alkalmas alternatíva lenne-e;
  - b. ha a Tanács konkrét okok miatt úgy határozott, hogy a szerződés odaítélése előtt vizsgálatot végez.
4. A Főigazgató – a későbbiekben meghatározandó rendszeres időközönként – jelentést tesz a Tanácsnak az előző időszakban odaítélt szerződésekről és a következő időszakra tervezett szerződéskötési tevékenységről azért, hogy a Tanács figyelemmel kísérhesse az Ügynökség iparpolitikájának megvalósítását.

IV. cikk

Az Ügynökség összes szerződésének földrajzi megoszlását az alábbi általános előírások szabályozzák:

1. Egy tagállam teljes megtérülési együtthatója a saját szerződéseinek az összes tagállam részére odaítélt összes szerződés teljes értékének százalékos hányada és a teljes százalékos hozzájárulása közötti arány. A teljes megtérülési

arány kiszámításakor azonban nem kell figyelembe venni azokat a szerződéseket, amelyeket a tagállamok olyan programban kötöttek vagy olyan programhoz járultak hozzá, amelyet

- a. az Alapokmány VIII. cikke alapján vállaltak az Európai Úrkutatási Szervezet létrehozására, feltéve, hogy az érintett megállapodások tartalmazzanak erre vonatkozó rendelkezéseket, vagy az összes részt vevő ország azt követően egyhangúan egyetért vele;
  - b. a jelen Alapokmány V. cikkének 1.b. pontja alapján vállaltak, feltéve, hogy az összes eredeti résztvevő állam egyhangúlag egyetért vele.
2. A megtérülési együtthatók kiszámítása céljából súlyozó tényezőket kell alkalmazni a szerződések értékére, technológiai jelentőségük alapján. Ezeket a súlyozó tényezőket a Tanács határozza meg. Egyetlen jelentős értékű szerződésen belül több súlyozó tényező is alkalmazható.
  3. Az Ügynökség által adott szerződések megoszlásának ideális körülmények között azt kell eredményeznie, hogy mindegyik országban a teljes megtérülési együttható 1 legyen.
  4. A megtérülési együtthatót negyedévente kell kiszámítani és halmozódva kell kimutatni az 5. pontban említett hivatalos vizsgálatok céljából.
  5. A szerződések földrajzi megoszlásának hivatalos vizsgálatait öt évente, míg az időközi vizsgálatot a harmadik év vége előtt kell elvégezni.
  6. A helyzet hivatalos vizsgálati között a szerződések megoszlásának olyannak kell lennie, hogy az egyes hivatalos vizsgálatok időpontjában az egyes tagállamok halmozott teljes megtérülési együtthatója ne térjen el lényegesen az ideális értéktől. Az egyes hivatalos vizsgálatok időpontjában a Tanács felülvizsgálhatja a halmozott megtérülési együttható következő időszakra vonatkozó alsó határértékét, azzal a feltétellel, hogy az soha nem lehet kisebb, mint 0,8.
  7. Külön értékeléseket kell készíteni a Tanács által meghatározandó különböző szerződéskategóriákra vonatkozó megtérülési együtthatókról, különös tekintettel a megelőlegezett kutatási és fejlesztési szerződésekre és a projektekhez kapcsolódó technológiai szerződésekre. A Főigazgató a Tanáccsal vitatja meg ezeket az értékeléseket a későbbiekben meghatározandó rendszeres időközönként, különösen az időközi vizsgálat során, abból a célból, hogy meghatározzák a kiegyensúlyozatlanságok kiküszöböléséhez szükséges intézkedéseket.

V. cikk

Ha két hivatalos vizsgálat között olyan trendet azonosítanak, amely azt jelzi, hogy bármelyik tagállam teljes megtérülési együtthatója valószínűleg kisebb lesz a IV. cikk 6. pontja szerint meghatározott alsó határértéknél, akkor a Főigazgató javaslatokat nyújt be a Tanácshoz, amelyek esetében a helyzet orvoslásának szükségessége elsőbbséget élvez az Ügynökség szerződések odaítélését szabályozó előírásaival szemben.

VI. cikk

Minden olyan, iparpolitikai alapon hozott döntéshez, amely azzal a hatással jár, hogy egy tagállam egy konkrét vállalatát vagy szervezetét kizárják egy adott területen az Ügynökség szerződéseiről folytatott versenyből, az adott tagállam egyetértése szükséges.

* * *

A FENTIEK TANÚSÁGÁUL az alulírott, hivatalos felhatalmazással rendelkező meghatalmazottak aláírásukkal látták el a jelen Alapokmányt.

KELT Párizsban, 1975. május 30-án, német, angol, spanyol, francia, olasz, holland és svéd nyelven, amelyek mindegyike egyformán hiteles, egy eredeti példányban, amelyet Franciaország Kormányának irattárában helyeznek letétbe, és Franciaország Kormánya továbbítja a hitelesített példányokat az összes aláíró és csatlakozó állam részére. A jelen Alapokmánynak az Ügynökség tagállamai más hivatalos nyelvein készült szövegeit az összes tagállam egyhangú határozatával hitelesítik. Ezeket a szövegeket a Francia Kormány irattárában helyezik letétbe, amely továbbítja a hitelesített példányokat az összes aláíró és csatlakozó állam részére."

- 4. §**
- (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
  - (2) A 2. § és a 3. § az Alapokmány XXI. cikk 1. bekezdés második mondatában meghatározott időpontban lép hatályba.
  - (3) Az Alapokmány, valamint a 2. § és a 3. § hatálybalépésének naptári napját – annak ismertté válását követően – a külpolitikáért felelős miniszter a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett közleményével állapítja meg.

- (4) Az e törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről, valamint az Európai Űrügynökség Tanácsában és egyéb szervezeteiben Magyarország képviseletéről az úrkutatásért felelős miniszter gondoskodik.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

**2015. évi CLIX. törvény
az Európai Űrügynökséget létrehozó Alapokmány részes államai és az Európai Űrügynökség között
a minősített információk védelméről és cseréjéről szóló megállapodás kihirdetéséről***

1. § Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad az Európai Űrügynökséget létrehozó Alapokmány részes államai és az Európai Űrügynökség között a minősített információk védelméről és cseréjéről szóló megállapodás (a továbbiakban: Biztonsági Megállapodás) kötelező hatályának elismerésére.

2. § Az Országgyűlés a Biztonsági Megállapodást e törvénnyel kihirdeti.

3. § A Biztonsági Megállapodás angol nyelvű hiteles szövege és annak hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„Agreement between the States Parties to the Convention for the establishment of a European Space Agency and the European Space Agency for the protection and the exchange of classified information

The States Parties to the Convention for the establishment of a European Space Agency (ESA) and the European Space Agency, hereinafter referred to as “the Parties”;

- CONSIDERING the Convention for the establishment of a European Space Agency (hereinafter referred to as „the ESA Convention”) entered into force on 30 October 1980 and in particular Article III and Article XI.5.m. of this Convention;
- CONSIDERING Chapter V of the rules on Information, Data and Intellectual Property ESA/C/CLV/Rules 5 (Final) adopted by the Council on 19 December 2001;
- RECOGNISING that the activities aimed at achieving co-operation among the Member States in space research and technology and their space applications might require the exchange of classified information and related material among the Parties;
- NOTING the necessity to ensure an appropriate level of protection of classified information within the Agency and its Member States and the need therefore to set up an appropriate legal instrument, as stated in ESA Council’s Resolution on the creation of a Working Group on the Security of Information adopted by the Council under ESA/C/CLI/Res.8 (final);

have agreed as follows:

Article 1

For the purpose of this Agreement, classified information means any information, document or material in whatever form whose unauthorised disclosure could damage the interests of one or more of the Parties and which has been so designated by security classification.

Article 2

The Parties shall:

1. Protect and safeguard according to agreed security principles and minimum standards:
  - (a) classified information, marked as such, which is originated by ESA or which is submitted to ESA by a Member State;
  - (b) classified information, marked as such, of any Member State, submitted to another Member State in support of an ESA programme, project or contract;

* A törvényt az Országgyűlés a 2015. október 12-i ülésnapján fogadta el.

2. Maintain the security classification of information as defined under (1) above and safeguard it accordingly;
3. Use classified information as defined under (1) above only for purposes laid down in the ESA Convention and the decisions and resolutions pertaining to that Convention;
4. Not disclose such information as defined under (1) above to non-ESA Member States or bodies under their jurisdiction or to any other international organisation without the prior written consent of the originator.

Article 3

The Parties shall implement ESA security standards to ensure a common degree of protection for classified information.

Article 4

1. The States Parties shall ensure that all persons of their respective nationality who, in the conduct of their official duties require access, or whose duties or function may afford access to classified information provided for or exchanged under this Agreement are appropriately security cleared before they are granted access to such information and material.
2. The Parties shall ensure that access to classified information exchanged under the present agreement shall be authorised only for persons having a need to know for carrying out their duties or missions.
3. Security clearance procedures shall be designed to establish whether an individual can, taking into account his loyalty and trustworthiness, be granted access to classified information.
4. Upon request, each of the States Parties shall co-operate with the other States Parties in carrying out their respective security clearance procedures.

Article 5

The Director General of ESA shall ensure that the relevant provisions of this Agreement are applied in the headquarters, in the establishments and in the other facilities of the Agency.

Article 6

1. The Parties shall investigate all cases where it is acknowledged or suspected that classified information provided or generated under this Agreement has been compromised or lost.
2. Each Party shall inform quickly and thoroughly the others, where necessary, of any details related to the case and of the eventual results of the investigation as well as of any corrective measures taken to prevent the repetition of any such disclosure.

Article 7

In cases where a representative of a Member State or the Director General of ESA or a staff member or an expert of ESA is involved in a legal pursuit regarding the unauthorised disclosure of classified information, the Member State, the Council and the Director General respectively shall, in compliance with Articles XIV.2 and XXI.1 and 2 and XXIV of Annex 1 of the ESA Convention, have the duty to waive the immunity.

Article 8

The present Agreement in no way prevents the Parties from making other Agreements relating to the exchange of classified information originated by them and not affecting the scope of the present Agreement.

Article 9

1. Each Party may recommend amendments to this Agreement.
2. Any amendment to the present Agreement shall enter into force thirty days after the Government of France has received notification of acceptance from all Parties. The Government of France shall notify all Parties of the date of entry into force of any such amendment.

Article 10

1. This Agreement shall be open for signature by the Parties to the ESA Convention and shall be subject to ratification, acceptance or approval. The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Government of France.

2. This Agreement shall enter into force thirty days after the date of deposit by two signatory States of their instruments of ratification, acceptance or approval. It shall enter into force for each of other signatory State thirty days after the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 11

1. The accession to this Agreement by any new State Party to the ESA Convention shall be in accordance with Article XXII of the Convention. The Agreement shall enter into force in respect of each acceding State thirty days after the day of the deposit of its instrument of accession.
2. Instruments of accession shall be deposited with the Government of France.

Article 12

1. This Agreement may be denounced by written notice by any State Party given to the depository, which shall inform all the other Parties of such notice. Such denunciation shall take effect one year after the receipt of notification by the depository.
2. A State Party denouncing this Agreement shall remain to be bound by its obligation to protect and safeguard classified information to which it has gained access on the basis of this Agreement. The same applies to a State Party to the present Agreement denouncing the ESA Convention in accordance with its Article XXIV or in the case of dissolution of the European Space Agency in accordance with Article XXV of the Convention.

Article 13

The Government of France shall notify ESA and all signatory and acceding States of the deposit of each instrument of ratification, acceptance, approval, accession or denunciation.

In witness whereof the undersigned, duly authorised thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

Done in Paris, this 19 day of August 2002, in a single copy in the English and French languages, each text being equally authoritative, which shall be deposited with the Government of France and of which certified copies shall be transmitted by that Government to each of the signatories.

Megállapodás az Európai Űrügynökséget létrehozó Alapokmány részes államai és az Európai Űrügynökség között a minősített információk védelméről és cseréjéről

Az Európai Űrügynökséget létrehozó Alapokmány részes államai és az Európai Űrügynökség, továbbiakban: „a Felek”;

TEKINTETTEL az Európai Űrügynökséget létrehozó Alapokmányra (a továbbiakban: „ESA Alapokmány”), amely 1980. október 30. napján lépett hatályba, különösen az Alapokmány III. cikkére és XI.5.m. cikkére;

TEKINTETTEL az Információkról, adatokról és szellemi tulajdonról szóló előírások V. fejezetére, amely előírásokat a Tanács 2001. december 19. napján az ESA/C/CLV/Rules 5 (Final) számon fogadott el;

FELISMERVE, hogy az űrkutatás és űrtechnológia, valamint azokhoz kapcsolódó űralkalmazások területén a Tagállamok közötti együttműködésre irányuló tevékenységek minősített adatok és azokhoz kapcsolódó anyagok egymással megosztását tehetik szükségessé a Felek között;

FIGYELEMMEL arra, hogy a minősített adatok megfelelő szintű védelme szükséges az Űrügynökségen és tagállamain belül, és hogy megfelelő jogi eszközre van szükség az ESA Tanácsa által ESA/C/CLI/Res.8 (final) számon elfogadott, az „Információ biztonságával foglalkozó munkacsoport létrehozásáról” szóló ESA Tanácsi Határozatban rögzítettek szerint;

az alábbiakban ÁLLAPODTAK MEG:

1. cikk

Jelen Megállapodásban „minősített adat” (vagy „minősített információ”) alatt mindazokat a bármilyen formában keletkezett információkat, dokumentumokat vagy anyagokat kell érteni, amelyek jogosulatlan nyilvánosságra hozatala bármely Fél vagy Felek érdekeit sértheti, és amelyeket a biztonsági minősítés ekként jelöl meg.

2. cikk

A Felek kötelesek:

1. A megegyezés szerinti biztonsági előírásoknak és minimum követelményeknek megfelelően védeni és óvni:
  - (a) azt – az ekként megjelölt – minősített adatot, amely az ESA-tól származik, vagy amelyet egy Tagállam nyújtott be az ESA részére;
  - (b) bármely Tagállam – ekként megjelölt – minősített adatát, amelyet egy Tagállam egy másik Tagállam részére nyújtott be valamely ESA program, projekt vagy szerződés támogatása érdekében;
2. Fenntartani a fenti (1) pont szerint definiált, minősített adatok biztonságát, és annak megfelelően óvni azokat;
3. A fenti (1) pont szerint definiált, minősített adatokat csak az ESA Alapokmányban és az Alapokmányra vonatkozó határozatokban rögzített célokra felhasználni;
4. Tartózkodni az információk létrehozójának előzetes, írásos beleegyezése nélkül az ilyen, a fenti (1) pont szerint definiált, minősített adatok kiadásától ESA-tagállamokon kívüli bármely állam részére vagy annak joghatósága alá eső szervezetek részére továbbá bármely más nemzetközi szervezet számára.

3. cikk

A Felek kötelesek az ESA biztonsági követelményeit elfogadni a minősített adatok azonos szintű védelme érdekében.

4. cikk

1. A részes államok kötelesek biztosítani, hogy mindazon állampolgárak, akiknek hivatalos feladatuk ellátásához hozzáférésre van szüksége, vagy akik feladata vagy funkciója eleve hozzáférést enged a jelen Megállapodás alapján átadott vagy egymással megosztott minősített adatokhoz, megfelelő biztonsági ellenőrzésen essen át, mielőtt engedélyt kapnának ahhoz, hogy hozzáférjenek az ilyen információkhoz vagy anyagokhoz.
2. A Felek kötelesek biztosítani, hogy a jelen Megállapodás alapján megosztott, minősített adatokhoz való hozzáférést csak olyan személyek számára engedélyezzék, akiknek munkájuk vagy megbízásuk ellátása érdekében tudniuk kell azokról.
3. Biztonsági ellenőrzési eljárást kell kidolgozni annak megállapítása érdekében, hogy egy adott személynek, együttműködési készségének és megbízhatóságának figyelembevételével, engedélyezhető-e hozzáférés a minősített adatokhoz.
4. Kérésre, bármely részes állam köteles együttműködni a többi részes állammal a biztonsági ellenőrzési eljárásaik végrehajtása során.

5. cikk

Az ESA Főigazgatója köteles biztosítani a jelen Megállapodás vonatkozó rendelkezéseinek betartását az Ügynökség székhelyén, intézeteiben és egyéb létesítményeiben.

6. cikk

1. A Felek kötelesek kivizsgálni minden olyan esetet, ahol ismeretes vagy vélelmezhető, hogy a jelen Megállapodás alapján nyújtott vagy létrehozott, minősített adatok sérültek vagy elvesztek.
2. Amennyiben az szükséges, minden Fél köteles gyorsan és kimerítően tájékoztatni a többi Felet az eset részleteiről, a vizsgálat esetleges eredményéről, vagy az ilyen nyilvánosságra hozatal megismétlődésének megakadályozására tett, bármely helyesbítő intézkedésről.

7. cikk

Azokban az esetekben, amikor egy Tagállam valamely képviselője, az ESA Főigazgatója, munkatársa vagy szakértője minősített adat kiadása tekintetében jogi eljárás alá kerül, akkor a Tagállam, a Tanács, és a Főigazgató köteles az ESA Alapokmány 1. melléklete XIV.2, XXI.1. és 2., valamint XXIV. cikke alapján az érintettet mentelmi joga alól felmenteni.

8. cikk

A jelen Megállapodás semmiképpen nem akadályozza a Feleket abban, hogy egyéb, a jelen Megállapodás hatályát nem érintő Megállapodásokat kössenek az általuk létrehozott, minősített adatok cseréjéről.

9. cikk

1. Valamennyi Fél javasolhatja a jelen Megállapodás módosítását.
2. Jelen Megállapodás bármely módosítása harminc nappal azután lép hatályba, hogy a Francia Köztársaság Kormánya minden Féltől megkapta az elfogadásról szóló értesítést. A Francia Köztársaság Kormánya köteles minden Felet értesíteni az ilyen módosítás hatálybalépésének dátumáról.

10. cikk

1. Jelen Megállapodás az ESA Alapokmány részes államai számára aláírásra megnyílik, és ratifikációt, elfogadást vagy jóváhagyást igényel. A ratifikálás, elfogadás vagy jóváhagyás eszközeit a Francia Köztársaság Kormányánál kell letétbe helyezni.
2. Jelen Megállapodás harminc nappal azután lép hatályba, hogy két aláíró állam a ratifikálás, az elfogadás vagy a jóváhagyás eszközeit letétbe helyezte. Minden egyéb aláíró állam számára pedig harminc nappal azután lép hatályba, hogy letétbe helyezte a ratifikálás, az elfogadás vagy a jóváhagyás eszközeit.

11. cikk

1. A jelen Megállapodáshoz az ESA Alapokmány bármely új részes állama az Alapokmány XXII. cikkének betartásával csatlakozhat. A Megállapodás a csatlakozó tagállam tekintetében harminc nappal azután lép hatályba, hogy letétbe helyezte a csatlakozás eszközeit.
2. A csatlakozási dokumentumot a Francia Köztársaság Kormányánál kell letétbe helyezni.

12. cikk

1. A jelen Megállapodást bármely részes állama felmondhatja a letét kezelőjéhez benyújtott írásos értesítés útján, akinek kötelessége a többi Felet tájékoztatni az ilyen értesítésről. Az ilyen felmondás egy évvel azután lép hatályba, hogy a letétkezelő azt megkapta.
2. A jelen Megállapodás részes állama továbbra is köteles azon minősített adatokat védeni és megóvni, amelyekhez a jelen Megállapodás alapján jutott. Ugyanez érvényes a jelen Megállapodást aláíró olyan részes államra is, amely az ESA Alapokmányt az Alapokmány XXIV. cikkének megfelelően felmondja, illetve abban az esetben, ha az Európai Ürügynökséget az Alapokmány XXIV. cikkének megfelelően felosztatják.

13. cikk

Franciaország Kormánya köteles értesíteni az ESA-t, a részes és csatlakozó államokat minden egyes ratifikációs, elfogadási, jóváhagyási vagy felmondási eszköz letétbe helyezéséről.

A fentiek hitelül az alulírottak, kormányaiktól kapott felhatalmazásuk alapján aláírják a Megállapodást.

Készült Párizsban, 2002. augusztus 19. napján, egy példányban, angol és francia nyelven, amelyek szövege egyaránt hiteles, és amelyet Franciaország Kormányánál kell letétbe helyezni, és hiteles másolatait ez a Kormány köteles eljuttatni minden aláíróhoz.”

- 4. §**
- (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
  - (2) A 2. § és a 3. § a Biztonsági Megállapodás 11. cikk 1. bekezdés második mondatában meghatározott időpontban lép hatályba.
  - (3) A Biztonsági Megállapodás, valamint a 2. § és a 3. § hatálybalépésének naptári napját – annak ismertté válását követően – a külpolitikáért felelős miniszter a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett közleményével állapítja meg.
  - (4) Az e törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről az úrkutatásért felelős miniszter gondoskodik.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2015. évi CLX. törvény**az egyes európai kormányok az Ariane, a Vega és a Szojuz hordozórakétáknak a Guyana Űrközpontból történő hasznosításáról szóló nyilatkozatának kihirdetéséről***

- 1. §** Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad az egyes európai kormányok az Ariane, a Vega és a Szojuz hordozórakétáknak a Guyana Űrközpontból történő hasznosításáról szóló nyilatkozata (a továbbiakban: Hordozórakéta Nyilatkozat) kötelező hatályának elismerésére.
- 2. §** Az Országgyűlés a Hordozórakéta Nyilatkozatot e törvénnyel kihirdeti.
- 3. §** A Hordozórakéta Nyilatkozat angol nyelvű hiteles szövege és annak hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„Declaration by certain European governments on the launchers exploitation phase of Ariane, Vega, and Soyuz from the Guiana Space Centre

The Governments of the States parties to this Declaration, hereinafter referred to as “Parties”,
CONSIDERING the Arrangement signed on 21 September 1973 between certain European governments and the European Space Research Organisation concerning the execution of the Ariane launcher programme, and in particular Articles I, III.1 and V thereof, which provide for a new arrangement setting out the content of the production phase of the Ariane programme,
HAVING REGARD to the Convention for the establishment of a European Space Agency (hereinafter referred to as “ESA” or “the Agency”), which was opened for signature on 30 May 1975 and entered into force on 30 October 1980 (hereinafter referred to as the “ESA Convention”),
CONSIDERING that the ESA launcher programmes are primarily focused on research and development activities and that the Ariane and Vega launch systems developed within the framework of the Agency (hereinafter “the ESA developed launchers”) contribute to securing the guaranteed access to space for Europe,
CONSIDERING that by virtue of its Resolution ESA/C/XXXIII/Res. 3 of 26 July 1979, the Council of the Agency agreed that production was to be entrusted to an industrial structure,
RECALLING that certain European Governments have agreed, since 14 April 1980 and until the end of 2008, through the Declaration on the Ariane launcher production phase and its subsequent renewals and extensions (hereinafter referred to as “Ariane Production Declaration”), that the Ariane launcher production phase is conducted by an industrial structure and that the Agency shall carry out, in conformity with Article V.2 of the ESA Convention, the operational activity associated with the Ariane launcher production phase,
CONSIDERING that the Agency, through the adoption of several Council Resolutions, has accepted to carry out such mandate,
RECALLING that for the execution of the above mandate, the Agency has entered into a Convention and its Riders with Arianespace, as defined in the following paragraph, which has been subsequently renewed and extended, and through which Arianespace has agreed to carry out the manufacturing, marketing and launch of the Ariane launcher, for peaceful purposes in accordance with the provisions of the ESA Convention,
CONSIDERING that the Arianespace group is presently formed by the companies Arianespace Participation S.A. and Arianespace S.A., both having their registered office in France (hereinafter together referred to as “Arianespace”) and that the shares of Arianespace are held by European entities, including industrial firms involved in the manufacture of the ESA developed launchers as defined above,
Further CONSIDERING that for the purpose of enhancing the flexibility of the launch services offered by Arianespace, the Agency has concluded agreements with France and Russia for the exploitation of the Soyuz launch system (hereinafter referred to as the Soyuz launcher) from the Guiana Space Centre (hereinafter referred to as “CSG”) and has also concluded a corresponding rider to the Convention with Arianespace,
TAKING NOTE that the Council of the Agency meeting at ministerial level on 5 and 6 December 2005 has adopted a Resolution on the Evolution of the European Launcher Sector (hereinafter the “2005 Launchers Resolution”) which recognises the need to prepare a common framework for the launchers exploitation phase beyond 2008, implementing a coherent launcher strategy and succeeding to the scheme of the Ariane Production Declaration as from 1 January 2009,

* A törvényt az Országgyűlés a 2015. október 12-i ülésnapján fogadta el.

TAKING NOTE that, pursuant to the 2005 Launchers Resolution, ESA Member States participating in the relevant Agency launcher development programmes shall conclude, within the frame of the Agency, as soon as possible and in time for the entry into force of this Declaration, the relevant exploitation agreement for each of the ESA developed launchers, setting the specific principles for the exploitation phase of each launcher concerned, in compliance with the provisions of this Declaration,

TAKING NOTE of the document entitled "Reference Framework for a coherent implementation, as from 2007, of decisions related to the restructuring of the European launcher sector" (ESA/PB-ARIANE (2005)3, rev. 3) referred to in paragraph 16 d) of the 2005 Launchers Resolution (hereinafter the "Reference Framework"),

CONSIDERING that the Governments participating in the Ariane Production Declaration have contributed to the funding of the CSG launch range according to the relevant Resolutions adopted by the ESA Council,

CONSIDERING the agreements between the French Government and ESA on the Guiana Space Centre (CSG) (2002-2006), signed on 11 April 2002 (hereinafter "the CSG Agreement"), on the Agency's launch sites and associated facilities at the CSG, signed on 11 April 2002 (the "ELA Agreement"), on the Soyuz Launch Site signed on 21 March 2005 (the "ELS Agreement"), and the subsequent revisions of such agreements,

CONSIDERING the provisions of the Treaty on Principles Governing the Activities of States in the Exploration and Use of Outer Space, including the Moon and other celestial Bodies, of 27 January 1967 (hereinafter referred to as the "Outer Space Treaty"),

CONSIDERING that ESA has accepted the provisions of the Convention on International Liability for Damage Caused by Space Objects of 29 March 1972 and the provisions of the Convention on Registration of Objects Launched into the Outer Space of 14 January 1975,

CONSIDERING the Resolution on the Agency's legal liability (ESA/C/XXII/Res.3) adopted by the ESA Council on 13 December 1977,

AGREE AS FOLLOWS:

I. PURPOSE AND UNDERTAKINGS OF THE PARTIES

1. Through this Declaration the Parties hereto agree on a common framework for the exploitation phase of ESA developed launchers and of the Soyuz launcher operated from the CSG beyond 2008, succeeding to the scheme of the Ariane Production Declaration described in the preamble. The launchers exploitation phase, which follows the qualification process as described in the Reference Framework mentioned in the preamble, includes the relevant launcher manufacturing, launcher integration, launch operations and marketing activities.
2. The guarantee of an available, reliable, and independent access to space for Europe at affordable conditions has been and will remain an essential goal for the Parties hereto.
3. Guaranteed access to space shall be assured by (i) launchers developed and produced by European industry, primarily designed to respond to European institutional mission needs, (ii) an operational European launch base and (iii) European industrial capabilities.
4. The launchers exploitation phase shall be carried out for peaceful purposes in compliance with the Outer Space Treaty and the ESA Convention.
5. The Parties hereto decide to entrust the execution of the exploitation phase of the ESA developed launchers and of the Soyuz launcher operated from the CSG to Arianespace (hereinafter the "launch service provider") in compliance with the roles and responsibilities defined in the Reference Framework referred to in the preamble; for this purpose, the Agency concludes arrangements with the launch service provider in accordance with the guidelines provided for in section III below. Such arrangements succeed to the Convention between ESA and Arianespace mentioned in the preamble while assuring continuity with the same.
6. The exploitation of the ESA developed launchers shall respect the industrial and geographical distribution of work resulting from the relevant development programmes undertaken by the Agency, subject to the specific provisions of the relevant exploitation agreements for each of the ESA developed launchers to be concluded among the States participating in the relevant Agency launcher development programme as mentioned in the preamble and to the provisions of the arrangements between ESA and the launch service provider foreseen in section III below.
7. The European launch base shall be maintained in operational conditions so as to allow ready access to space for the Parties to this Declaration. The Parties undertake for their part to contribute to the funding of the CSG launch range in accordance with specific arrangements.

8. The Parties hereto will take the ESA developed launchers and the Soyuz launcher operated from the CSG into account when defining and executing their national programmes as well as the European and other international programmes in which they are involved, except where such use compared to the use of other launchers or space transport means available at the envisaged time presents an unreasonable disadvantage with regard to cost, reliability or mission suitability.
- Preference to their utilisation shall be granted by the Parties in the following order of priority:
- ESA developed launchers,
  - the Soyuz launcher operated from the CSG when comparing the options to launch missions by non ESA-developed launchers,
  - other launchers.
9. The Parties hereto agree to support collectively the setting-up of a framework governing the procurement of launch services for European institutional programmes and ensuring a level playing field for Europe on the worldwide market for launch services.
10. In the case of sales of launch services provided through one of the launch systems which are the subject of this Declaration to a State which is not a member of the Agency or to a customer that does not come under the jurisdiction of a Member State of the Agency:
- (a) The Parties agree to set up a Committee, hereinafter referred to as “the Sales Control Committee”, which will succeed to the sales control committee set up under the Ariane Production Declaration mentioned in the preamble, and will have the responsibility for determining whether a projected launch sale constitutes use that runs counter to the provisions of section I.4 above.
- The Sales Control Committee shall comprise one representative of each Party hereto. The members of the Sales Control Committee shall be kept informed by the Director General of the Agency of projected sales of launch services by the launch service provider to States which are not members of the Agency and to customers that come under the jurisdiction of such States.
- The Sales Control Committee shall be convened as follows: one-third of the members may request a meeting on the grounds that the use of a launcher would run counter to the provisions of section I.4 above. This request must be made not more than four weeks after the members of the Sales Control Committee have been informed of the proposed contract. The Sales Control Committee must then be convened within two weeks. Within four weeks at the most, it may decide to prohibit the projected launch sale on the grounds that it is incompatible with the provisions of section I.4 above, doing so by a two-thirds majority of its members.
- This decision shall be binding on the launch service provider. In the exercise of the competences that France holds by virtue of the Outer Space Treaty, France undertakes to take the necessary steps to ensure the proper implementation of the prohibition decisions taken by the Sales Control Committee.
- (b) Without prejudice to the obligations devolving upon it under this Declaration, any Party shall retain the right to declare that for reasons of its own, it does not associate itself with a particular launch.
- (c) If a Party considers that the sale of a launch is not compatible with its adherence to this Declaration, it must, after such consultations as it may deem necessary, inform the Director General of the Agency.
- If, after the Director General has informed the launch service provider, the sale goes through, the Party may immediately suspend its adherence to this Declaration in respect of the sale in question, on condition that it formally notifies the Agency and the other Parties hereof within one month and that it respects the commitments it has entered into with regard to other sales. The Party shall keep available the national assets and intellectual property rights as defined in section I.11 below, used for the exploitation of the launcher and shall not oppose their use.
- Should the Party concerned object to making available, for the purposes of the launch in question, equipment and subsystems manufactured by its national industry, it shall be bound, within the framework of its powers, to facilitate the transfer of the manufacture of the relevant supplies to the industries of the other Parties, and may not under any circumstances oppose the manufacture of the supplies in question by the industries of the other Parties.
- (d) The Sales Control Committee shall establish its own rules of procedures.
11. The Parties hereto undertake to make available to the launch service provider when required for the purposes of the exploitation of the ESA developed launchers and of the Soyuz launcher operated from the CSG:
- under financial conditions limited to the costs incurred on that account, the assets which are owned by certain Parties hereto and which have been used for the development programmes of the ESA developed

- launchers and of the Soyuz at CSG programme, with the exception of the CSG launch range to which the specific provisions of section I.7 above shall apply;
- free of charge, the intellectual property rights belonging to them and deriving from the development programmes of the ESA developed launchers and of the Soyuz at the CSG programme; the launch service provider shall have access free of charge to technical information in their possession resulting from the said programmes.
12. The Parties hereto shall do their utmost to provide ESA and the launch service provider with the assistance required with regard to industrial quality surveillance and price surveys.
  13. If, in connection with an export sale, it proves desirable to lay down special arrangements regarding guarantees and export financing, the Parties shall consult together to determine how such a request can be met on the basis of the principle of equitable distribution of the risk and the funding, pro rata to participation in exploitation as defined in the exploitation agreements mentioned in the preamble.
  14. The Parties agree that they will consult together on the steps to be taken in case of major modifications of the features of the launch service provider or in case of events which may have a major impact on its business or on the future of the ESA developed launchers and of the Soyuz launcher from CSG.

II. MANDATE TO THE AGENCY

The Parties to this Declaration:

1. Invite the Agency to ensure that the provisions of this Declaration are complied with and applied and that their rights are safeguarded and to monitor that the activities performed by the launch service provider and industry during the exploitation phase do not put into question the qualification of the launch systems, including the related facilities;
2. Invite the Agency to agree, through a Council decision, to the mandate given to it under the terms of this Declaration in conformity with Article V.2 of the ESA Convention;
3. Invite the Agency to conclude specific arrangements with the launch service provider as foreseen in section III below in accordance with the principles contained in the present Declaration;
4. Invite the Agency to agree that the reporting to the Parties on matters relevant to the mandate entrusted to it through this Declaration is made at the occasion of the meetings of the Council of the Agency or of its subordinate body entrusted with launcher related matters; such reporting activities will take place at least once a year and will include in particular:
  - (a) reports on the financial needs and funding of the CSG;
  - (b) reports by the Agency Director General or his representative on the world launch services market and associated critical analysis;
  - (c) detailed reports by the Agency Director General or his representative on the overall geographical distribution of work related to exploitation among the Parties to this Declaration;
  - (d) reports by the Agency Director General on the distribution of industrial work related to exploitation;
  - (e) detailed reports by the Agency Director General on the basis of the data acquired pursuant to the provisions of section III.1.n) below and reports on the annual business plan presented by the representative of the launch service provider on its activities. On that occasion, the Council or its subordinate body may make any recommendation to the launch service provider that it considers useful for attaining the objectives of this Declaration. It may request the launch service provider to supply it with further reports;
  - (f) reports by the Agency Director General on the launch service provider's activities, including any development in the structure and/or the composition of the shareholdings of the launch service provider's company and its group;
  - (g) reports by the chairman of the Sales Control Committee;
5. Invite the Agency to treat the reports and information referred to above, which may be of a confidential nature, as such;
6. Provide that the representatives of the Parties to this Declaration take the occasion of meetings of the Council of the Agency or of its subordinate body entrusted with launcher related matters to reach agreement on any matters relating to implementation of this Declaration;
7. Invite the Council of the Agency to authorise the Director General of the Agency to exercise the duties of depositary of this Declaration and those described in section V below;
8. Invite the Agency to assist the launch service provider in the promotion of the launcher export activities, in particular in approaching international organisations;

9. Invite the Agency to provide the launch service provider with the assistance required with regard to industrial quality surveillance and price surveys.

III. COMMITMENTS TO BE TAKEN BY THE LAUNCH SERVICE PROVIDER – ARRANGEMENTS BETWEEN ESA AND THE LAUNCH SERVICE PROVIDER

1. In execution of the mandate entrusted to the Agency under this Declaration and in compliance with the 2005 Launchers Resolution, ESA concludes arrangements with the launch service provider, succeeding to the Convention between ESA and Arianespace and its subsequent riders mentioned in the preamble while assuring continuity with the same. Such arrangements, which will include specific provisions applicable separately to each ESA developed launcher and to the Soyuz launcher operated from the CSG, will contain the commitment of the launch service provider, in consideration of the tasks entrusted to it, to:
  - (a) carry out the activities entrusted to it in compliance with the ESA Convention, with the provisions of the Outer Space Treaty and with the applicable national laws and regulations;
  - (b) conform to the decisions taken by the Sales Control Committee set up under section I.10 above;
  - (c) agree that:
    - its main company's purpose consists in the exploitation of the ESA developed launchers;
    - the exploitation of the Soyuz launcher from the CSG is carried out by it in support of its main company's purpose;
    - the exploitation of other launchers from the CSG may be carried out by it, following agreement of the ESA Council and of the French Government, in support of its main company's purpose;
    - any other activities may be carried out by it upon consultation of the ESA Council and shall not have a negative impact on its main company's purpose;
    - all the aforementioned activities shall be carried out by it in compliance with the relevant ESA Council decision(s) and, as appropriate, with the agreement(s) concluded between ESA and France;
    - it shall respect the order of priority set out in section I.8 above;
  - (d) implement a payload allocation policy with the objective to secure, for each ESA developed launcher, the minimum launch rate contributing to maintain the European industrial capabilities necessary to secure the guarantee of access to space for Europe and taking into account the range of their respective performances;
  - (e) establish a business plan, including a risk assessment, defined on the basis of committing objectives agreed with the Agency such as cost, reliability, launch rate capability and schedule and jointly agreed, with respect to ESA developed launchers, with the relevant launcher system prime contractors;
  - (f) respect, for each ESA developed launcher concerned, the industrial distribution of work resulting from all the relevant launcher development programmes undertaken by the Agency in compliance with the provisions in the exploitation agreements mentioned in the preamble on the basis of the following provisions:
    - if the launch service provider considers that this distribution cannot be maintained because industrial proposals are unreasonable in terms of price, quality or delivery dates, it shall put the work out to competitive tender;
    - before taking any such measure, the launch service provider shall notify the Party concerned and the Director General of the Agency of its intention to do so, providing reasoned grounds in support of it so that together a solution can be found within a reasonable time. The Agency shall be associated with the procedure leading to any change in the industrial distribution of work resulting from all ESA developed launcher programmes undertaken by the Agency. The procedures shall be as set out in the specific arrangements concluded between the Agency and Arianespace in accordance with the provisions of section II.3 above;
    - the previous contractor may match the best financial offer and shall have priority in relation to all industrial proposals that are equivalent in terms of prices, delivery dates and quality;
  - (g) use the rights and information made available to it under sections I.11 above and III.2 below only for the purposes of the execution of the exploitation of the ESA developed launchers and the Soyuz launcher operated from the CSG and not disclose such rights and information to, or authorise the use thereof by, third parties without the owner's consent; comply with the applicable national export control rules and regulations and with the Agency's procedures relevant to technology transfers outside the Member States of the Agency; reflect the above restrictions in the contracts with its customers and suppliers;
  - (h) reimburse the French Government, with a ceiling of 60 M€ per launch, the amount of any damages it may be required to pay under the terms of section IV a) and c) of this Declaration, in the event of proceedings being

- instituted by the victims of damage caused by an Ariane launch or a Soyuz launch carried out by the launch service provider from the CSG during the exploitation phase;
- (i) reimburse the French Government and ESA, pro rata to their respective shares of liability as defined in section IV b) of this Declaration and within a ceiling of 60 M€ per launch, the amount of any damages they may be required to pay in the event of proceedings being instituted by the victims of damage caused by a Vega launch carried out by the launch service provider from the CSG during the exploitation phase;
  - (j) undertake care and custody of the assets and information made available to it by the Parties hereto and by the Agency and indemnify the owner(s) for any damage thereto caused by itself, its employees or persons at its service or by third parties;
  - (k) take out the appropriate insurance cover or equivalent guarantee for the liabilities described in sections III.1 h) i) j) above and the other liabilities and risks associated with the carrying out of its activities provided for in the arrangements mentioned in this section III.1; the terms of such insurance cover or guarantee will be agreed upon with the Agency and with the French Government;
  - (l) ensure that the activities carried out by it and by its suppliers during the exploitation phase do not put into question the qualification status of the launcher system and of the relevant production assets and have the technical and financial responsibility for maintaining in good operational order the assets made available to it under the terms of sections I.11 above and III.2 below, in accordance with arrangements concluded with the owners. Subject to the above, the launch service provider, in agreement with the owners, may make modifications to these assets, as it deems necessary for its activities. Failing agreement, the launch service provider may carry out such modifications, guaranteeing that the assets will be restored to their initial state at the time of returning them;
  - (m) contribute to the funding of the costs associated with the use of the CSG launch range, according to the provisions referred to the 2005 Launchers Resolution mentioned in the preamble;
  - (n) undertake to afford the Agency's Director General the visibility and audit rights it needs towards the launch service provider and its suppliers, and in particular on the yearly exploitation costs and revenues for each launcher and on the evolution of the business plan, in order to carry out the mandate assigned to it in this Declaration and under the ESA Convention and to provide the information and reports foreseen in section II.4 above;
  - (o) undertake, in discharging its responsibilities for marketing the launchers, in its relations with outside parties, with its customers and with the public, to emphasise the European and multilateral character of the development and exploitation of the ESA developed launchers, by mentioning, especially on written and audio-visual materials, that the relevant development programmes have been carried out by the Agency and by drawing attention to the role played in such development by the Parties to this Declaration;
  - (p) supply the Agency and the Parties hereto, giving them priority over third-party customers, with the launch services and slots required, under the following conditions:
    - the Agency and the Parties shall communicate to the launch service provider their requests for services as their requirements arise, taking up cost-free options; in the event of a conflict of priorities between the Agency and a Party, the Agency shall have priority; in the event of a conflict of priorities between the Parties, those participating in the relevant launcher Agency's development programme shall have priority;
    - when a third-party customer requests a fee-paying option, or wishes to place a firm order, in respect of a slot reserved cost-free by the Agency or a Party, the Agency or the Party in question may convert its cost-free option into a fee-paying option or a firm order and retain its priority;
    - the arrangements between the Agency and Arianespace shall contain a model clause, which is to be included in the launch sale contracts, defining the procedure to be applied in the event of a slippage of the launch slot;
  - (q) undertake such other commitments as may be necessary to implement the tasks entrusted to it. No provision of this Declaration shall be interpreted as a request to the launch service provider to pursue any activity which would result in continuous financial losses.
2. The Parties take note that ESA shall make available to the launch service provider, when required for the purpose of the launchers exploitation:
- free of charge the production master files stemming from the development programme relevant to each ESA developed launcher, as a basis for carrying out the relevant exploitation phase;

- free of charge, the facilities, equipment and tooling acquired within the framework of the development programme relevant to each ESA developed launcher and to the Soyuz launcher operated from the CSG, and of which the Agency is the owner. These assets may also, in agreement with the launch service provider, be made available to its suppliers;
  - free of charge, its intellectual property rights deriving from the development programme relevant to each ESA developed launcher and from the programme relevant to the Soyuz launcher operated from the CSG; the launch service provider shall have access free of charge to the technical information in the Agency's possession, resulting from the said programmes.
3. An active dialogue shall be maintained between the launch service provider and the Agency, in order to monitor that the objectives of the launcher development programmes undertaken within the framework of the Agency take into account foreseeable trends of the launch services market.

IV. LIABILITY FOR DAMAGES CAUSED BY A LAUNCH

Subject to the undertakings of the launch service provider as foreseen in section III above, the Parties to this Declaration:

- (a) agree that in the event of proceedings being instituted by the victims of damage caused by an Ariane launch carried out by the launch service provider from the CSG during the exploitation phase, the French Government shall be responsible for the payment of any damages that may be awarded;
- (b) take note of the liability principles defined in the 2005 Launchers Resolution for all launchers developed by the Agency other than Ariane and agree that in the event of proceedings being instituted by the victims of damage caused by a Vega launch carried out by the launch service provider from the CSG during the exploitation phase, the French Government shall be responsible for the payment of one third of any damages that may be awarded and the Agency shall be responsible for the payment of the remaining two-thirds; for such launcher, the Member States of the Agency which are Participating States in the relevant development programmes of the Agency will conclude the corresponding exploitation agreement mentioned in the preamble which shall regulate the sharing of such Agency's liability in accordance with the 2005 Launchers Resolution; it is understood that no other Member State of the Agency will be held responsible for the payment of any part of this 2/3 share;
- (c) agree that in the event of proceedings being instituted by the victims of damage caused by a Soyuz launch carried out by the launch services provider from the CSG during the exploitation phase, the French Government shall be responsible towards ESA and the Parties to this Declaration for the payment of any damages that may be awarded;
- (d) take note of the Resolution on the Agency's legal liability mentioned in the preamble and agree that sections IV. a), b) and c) shall not apply in cases where the Agency is the customer of the launch service provider and if it is found that the source of the damage is an Agency satellite;
- (e) agree that the responsibilities taken on by the French Government in sections IV. a), b) and c) above shall not apply if the damage is caused by a deliberate act or omission on the part of the Agency, persons employed by it or its Member States (with the exception of the French State and public bodies under its authority), and that the responsibilities taken on by the Agency in section IV. b) above shall not apply if the damage is caused by a deliberate act or omission on the part of the French State or public bodies under its authority.

V. ENTRY INTO FORCE, DURATION, REVISIONS, VALIDITY

1. The Republic of Austria, the Kingdom of Belgium, the Kingdom of Denmark, the Republic of Finland, the French Republic, the Federal Republic of Germany, the Hellenic Republic, Ireland, the Italian Republic, the Grand Duchy of Luxembourg, the Kingdom of the Netherlands, the Kingdom of Norway, the Portuguese Republic, the Kingdom of Spain, the Kingdom of Sweden, the Swiss Confederation, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, which are Member States of the European Space Agency may become a Party to this Declaration as from 30 March 2007 by notifying the Director General of the Agency in writing of their acceptance to become a Party. This Declaration shall enter into force when two-thirds of the Member States of the Agency have notified the Director General of the Agency in writing of their acceptance to become a Party. After its entry into force, any of the above ESA Member States may become a Party to this Declaration by notifying the Director General of the Agency of their acceptance to become a Party. This Declaration shall enter into force for such Member States 30 days after the date on which they notify the Director General of the Agency of their acceptance to become a Party.

2. After the entry into force of this Declaration, it shall be open for accession to any State becoming a new Member of the European Space Agency if it so requests. Any such request to accede shall be addressed to the Director General of the Agency and shall require the agreement of all the Parties to this Declaration. This Declaration shall enter into force for a Member State that has acceded to it 30 days after the date on which it notifies the Director General of the Agency of its accession.
3. Provided the condition set forth in section V.1 above occurs, this Declaration is applicable as from 1 January 2009 until the end of 2020. The provisions of this Declaration shall remain applicable beyond the above expiration date in order to allow, where appropriate, for the execution of launch contracts concluded by the launch service provider up to the end of 2020. The parties hereto invite the Director General of the Agency to convene a meeting among them in 2014 in order to evaluate the progress of its implementation and the appropriate measures to be taken.
4. The Parties to this Declaration shall consult together on the conditions for its renewal in good time and not less than two years before the Declaration is due to expire.
5. The Parties to this Declaration shall meet, at the request of at least four of them, for the purpose of reviewing the provisions of this Declaration and its implementation. In the context of these reviews, the Director General of the Agency or any Party may formulate proposals to the Parties to this Declaration in order to amend the content of this Declaration. Amendments to the provisions of this Declaration shall be adopted by the unanimous acceptance of the Parties hereto.
6. The provisions of this Declaration are intended to regulate only the relationship between the Parties hereto; they do not affect or modify the agreements that any of the Parties to this Declaration may have entered into with third parties prior to the effective date of this Declaration as foreseen in section V.1 above; they cannot be affected or modified by the agreements that any of the Parties to this Declaration may enter into with third parties after the effective date of this Declaration.

VI. DISPUTES

Any dispute arising between two or more Parties over the interpretation or implementation of this Declaration and not settled through the intervention of the Agency's Council, shall be settled in accordance with the provisions of Article XVII of the ESA Convention.

The original of this Declaration, done in Paris on 30 March 2007, of which the English, French, and German texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the European Space Agency; which shall transmit certified copies to all Parties.

Egyes európai kormányok nyilatkozata az Ariane, a Vega és a Szojuz hordozórakéták Guyana Űrközpontból történő hasznosításáról

A jelen Nyilatkozat részes államainak kormányai, a továbbiakban „Felek”,

TEKINTETTEL az Egyes európai kormányok és az Európai Űrkutatási Szervezet között, 1973. szeptember 21-én megkötött, az Ariane hordozórakéta program végrehajtásáról szóló megállapodásra, és különösen annak I., III.1., valamint V. cikkelyére, amelyek új megállapodás készítését írják elő az Ariane program gyártási fázisa tartalmának rögzítése céljából,

FIGYELEMMEL az Európai Űrügynökséget (a továbbiakban: „ESA” vagy „az Űgynökség”) létrehozásáról szóló Alapokmányra, amely 1975. május 30-án nyílt meg aláírásra, és 1980. október 30-án lépett hatályba (a továbbiakban: „ESA Alapokmány”),

TEKINTETTEL ARRA, hogy az ESA hordozórakéta-programjai elsődlegesen a kutatási és fejlesztési tevékenységek köré összpontosultak, és hogy az Űgynökség keretei között kifejlesztett Ariane és Vega hordozórakéta-rendszerek (továbbiakban: „ESA által fejlesztett hordozórakéták”) hozzájárulnak Európa a világűrhez való hozzáféréseinek biztosításához,

TEKINTETTEL ARRA, hogy az ESA/C/XXXIII/Res. 3 számú 1979. július 26-án kelt határozata értelmében az Űgynökség Tanácsa egyetértett a gyártás ipari alapokra helyezésével,

EMLÉKEZVE, hogy egyes európai kormányok az 1980. április 14. napjától a 2008. év végéig hatályos, többször megújított és meghosszabbított, „az Ariane hordozórakéta gyártási fázisáról szóló Nyilatkozat” (a továbbiakban: „Ariane gyártási nyilatkozat”) által megállapodtak abban, hogy az Ariane hordozórakéta gyártását ipari alapokra helyezik, az Ariane hordozórakéta gyártási fázisával kapcsolatos operatív tevékenységet pedig az Űgynökség látja el az ESA Alapokmány V.2. cikkének megfelelően,

TEKINTETTEL ARRA, hogy az Ügynökség – több Tanácsi Határozat megalkotásával – elfogadta, hogy végrehajtja ezt a megbízást,

EMLÉKEZVE, hogy a fentiek végrehajtása érdekében az Ügynökség Egyezményt és Kiegészítő megállapodásokat kötött – a következő bekezdésben definiált – Ariespace-szel, amelyek keretében az Ariespace vállalta az Ariane hordozórakéta gyártását, értékesítését és indítását, békés célokból, az ESA Alapokmány előírásainak megfelelően,

TEKINTETTEL ARRA, hogy az Ariespace Csoportot jelenleg az Ariespace Participation S.A. és az Ariespace S.A. vállalkozás alkotja, amelyek bejegyzett székhelye Franciaországban található (a továbbiakban együttesen: „Ariespace”), és arra, hogy az Ariespace részvényesei európai jogi személyek, köztük a fent definiált, ESA által fejlesztett hordozórakéták gyártásában résztvevő ipari vállalatok,

továbbá TEKINTETTEL ARRA, hogy az Ariespace felbocsátásai rugalmasságának fokozása érdekében az Ügynökség megállapodásokat kötött Franciaországgal és Oroszországgal a Szojuz hordozórakéta-indító rendszer (a továbbiakban: Szojuz hordozórakéta), Guyana Űrközpontból (a továbbiakban: „CSG”) történő hasznosításáról, és megkötötte a megfelelő kiegészítő megállapodást az Ariespace-szel aláírt Egyezményhez is,

FIGYELEMBEVÉVE, hogy az Ügynökség Miniszteri Tanácsa a 2005. december 5–6-i, ülésén elfogadta az „Európai hordozórakéta ágazat fejlődéséről” szóló határozatot (a továbbiakban: „2005. évi Hordozórakéta határozat”), amely rámutat arra, hogy a hordozórakéták hasznosításának 2008. évet követő fázisához közös keretrendszert kell kidolgozni, amely koherens hordozórakéta-stratégia megvalósítását teszi lehetővé, és 2009. január 1. napjától a fent említett, Ariane gyártási nyilatkozat programjának helyébe lép,

FIGYELEMBEVÉVE, hogy a 2005. évi Hordozórakéta határozat értelmében azok az ESA Tagállamok, amelyek részt vesznek az Ügynökség abban meghatározott hordozórakéta fejlesztési programjában, kötelesek az Ügynökség keretein belül a lehető leghamarabb, és a jelen Nyilatkozat hatálybalépéséhez viszonyítva időben megkötni a hasznosítási megállapodásokat valamennyi, az ESA által fejlesztett hordozórakétára vonatkozóan, és ezekben – a jelen Nyilatkozat rendelkezéseinek megfelelően – lefedtetni az érintett hordozórakéta hasznosítására vonatkozó, konkrét elveket,

FIGYELEMBEVÉVE a „Referenciakeret az európai hordozórakéta-ágazat szerkezetátalakítására vonatkozó döntések 2007-től kezdődő, következetes végrehajtásához” című (ESA/PB-ARIANE (2005)3, rev. 3), a 2005. évi Hordozórakéta határozat 16 d) bekezdésében hivatkozott dokumentumot (a továbbiakban: „Referenciakeret”),

TEKINTETTEL ARRA, hogy az Ariane gyártási nyilatkozat részes kormányai – az ESA Tanácsa által elfogadott, vonatkozó határozatoknak megfelelően – hozzájárultak a CSG felbocsátási területének finanszírozásához,

TEKINTETTEL a Francia Kormány és az ESA között a Guyana Űrközpontról (CSG) szóló és 2002. április 11-én aláírt megállapodásokra (2002–2006) (a továbbiakban: „CSG Megállapodás”), a 2002. április 11-én aláírt, az Ügynökség CSG-ben található indítóállásokról és kapcsolódó létesítményekről szóló megállapodásra („ELA Megállapodás”), a 2005. március 21-én aláírt, a Szojuz indítóállásairól szóló megállapodásra („ELS-megállapodás”), valamint az ilyen megállapodások későbbi módosításaira,

TEKINTETTEL az 1967. január 27-én aláírt, „Szerződés az államok tevékenységét szabályozó elvekről a világűr kutatása és felhasználása terén, beleértve a Holdat és más égitesteket” (a továbbiakban: „Világűrszerződés”) rendelkezéseire,

TEKINTETTEL ARRA, hogy az ESA elfogadta az 1972. március 29. napján kelt „Egyezmény az űrobjektumok által okozott károkért való nemzetközi felelősségről” és az 1975. január 14. napján kelt, „Egyezmény a világűrbe felbocsátott objektumok nyilvántartásba vételéről” rendelkezéseit,

TEKINTETTEL az ESA Tanácsa által 1977. december 13. napján elfogadott az „Ügynökség jogi felelősségéről” szóló határozatra (ESA/C/XXII/Res.3),

A KÖVETKEZŐKBEN ÁLLAPODNAK MEG:

I. CÉL ÉS A FELEK VÁLLALÁSAI

1. A jelen Nyilatkozat keretében a Felek megállapodnak abban, hogy közös keretrendszert alakítanak ki az ESA által fejlesztett hordozórakéták hasznosítására és a 2008 után a CSG-ből működtetett Szojuz hordozórakétára vonatkozólag, amely – a preambulumban meghatározott – „Ariane gyártási nyilatkozat” alapján indított programot követi. A hordozórakéták hasznosítása – amely a preambulumban említett Referenciakeret szerinti minősítési folyamat után következik – tartalmazza a vonatkozó hordozórakéta gyártási, hordozórakéta összeszerelési, rakétaindítási műveleteket és értékesítési tevékenységeket.

2. A Felek alapvető célja volt eddig és az marad a jövőben is, hogy elérhető, megbízható és független világűrbe jutást biztosítson Európa számára megfizethető módon.
3. A garantált világűrbejutást a következőkkel kell biztosítani: (i) elsősorban az európai intézmények küldetésének megfelelő igényekre tervezett, az európai ipar által kifejlesztett és előállított hordozórakétákkal, (ii) egy működő európai rakétaindító bázissal és (iii) európai ipari képességekkel.
4. A hordozórakéták hasznosítását békés célokra, és a Világűrszerződés és az ESA Alapokmány betartásával kell végrehajtani.
5. A Felek úgy döntenek, hogy az ESA által fejlesztett hordozórakéták és a CSG-ből működtetett Szozuz hordozórakéta hasznosításával az Arianespace-t (továbbiakban: a „rakétafelbocsátó”) bízzák meg, a preambulumban hivatkozott Referenciakeret szerinti szerepköröknek és feladatköröknek megfelelően; ebből a célból az Ügynökség megállapodásokat köt a rakétafelbocsátóval az alábbi, III. cikkben foglalt irányelvek alapján. Ezek a megállapodások a preambulumban említett, ESA és Arianespace közötti Egyezmény helyébe lépnek, miközben folytonosságot biztosítanak azzal.
6. Az ESA által fejlesztett hordozórakéták hasznosításakor tiszteletben kell tartani az Ügynökség vonatkozó fejlesztési programjaiból adódó ipari és földrajzi munkamegosztást, azon megállapodások konkrét rendelkezéseinek betartása mellett, amelyeket az Ügynökség – preambulumban említett – vonatkozó hordozórakéta fejlesztési programjában résztvevő Államok, az egyes ESA által fejlesztett hordozórakéták hasznosításáról fognak megkötni, valamint az alábbi, III. cikk szerinti, az ESA és a rakétafelbocsátó közötti megállapodások rendelkezéseinek betartása mellett.
7. Az európai felbocsátó központ működőképességét folyamatosan biztosítani kell, hogy lehetővé tegye a jelen Nyilatkozat részes Felei világűrbe kijutását. A Felek saját részükről vállalják, hogy – külön megállapodásoknak megfelelően – hozzájárulnak a CSG felbocsátási terület finanszírozásához.
8. A Felek előnyben részesítik nemzeti programjaik valamint a részvételükkel létrejött európai és egyéb nemzetközi programok meghatározása és végrehajtása során az ESA által fejlesztett hordozórakéták és a CSG-ből üzemeltetett Szozuz hordozórakéta adta lehetőségeket, kivéve, ha a költség, a megbízhatóság, vagy a küldetésre való alkalmasság szempontjából az ilyen felhasználás más, a kitűzött időpontban rendelkezésre álló hordozórakétákkal vagy egyéb szállító eszközökkel összevetve ésszerűtlenül hátrányos.
A hordozórakéták felhasználását a Felek kötelesek az alábbi fontossági sorrend szerint előnyben részesíteni:

- ESA által fejlesztett hordozórakéták,
- a CSG-ből üzemeltetett Szozuz hordozórakéta, a nem ESA által fejlesztett hordozórakétákkal végrehajtott küldetésekhez képest,
- egyéb hordozórakéták.

9. A Felek megállapodnak abban, hogy együttesen támogatják az európai intézményesített programokhoz szükséges rakétafelbocsátások beszerzését irányító keretrendszer felállítását, és kiegyenlített feltételeket biztosítanak Európa számára a rakétafelbocsátások világpiacán.
10. Amennyiben – a jelen Nyilatkozat tárgyát képező egyik indítórendszer igénybevételével – rakétafelbocsátások értékesítése történik olyan államnak, amelyik nem tagja az Ügynökségnek vagy olyan megrendelőnek, amelyik nem esik az Ügynökség valamelyik Tagállamának joghatósága alá:

- (a) A Felek megállapodnak egy Bizottság (továbbiakban: „az Értékesítésellenőrző Bizottság”) felállításában, amely – a preambulumban említett – Ariane gyártási nyilatkozat alapján felállított Értékesítésellenőrző Bizottság helyébe lép, és feladata lesz, hogy megállapítsa, hogy a rakétaindítások tervezett értékesítése nem sérti-e a fenti I.4. cikk rendelkezéseit.

Az Értékesítésellenőrző Bizottság a részes Felek egy-egy képviselőjéből áll. Az Ügynökség főigazgatója az Értékesítésellenőrző Bizottság tagjai részére tájékoztatást kell nyújtson arról, ha a rakétafelbocsátó a rakétafelbocsátásokat olyan Államnak vagy megrendelőnek tervezi értékesíteni, amely nem tagja az Ügynökségnek, vagy nem valamely Tagállam joghatósága alá tartozik.

Az Értékesítésellenőrző Bizottság összehívása a következő módon történik: a tagok egyharmada kérheti az ülés összehívását arra hivatkozva, hogy egy adott hordozórakéta igénybevétele a fenti I.4 cikket sértheti.

Az ilyen kérést legkésőbb négy héttel azután lehet felvetni, hogy az Értékesítésellenőrző Bizottság tagjai értesítést kaptak a javasolt szerződésről. Ezután az Értékesítésellenőrző Bizottság ülését két héten belül meg kell tartani. Legfeljebb négy héten belül a Bizottság tagjai kétharmados többségével úgy dönthet, hogy megtiltja a rakétafelbocsátás tervezett értékesítését azon az alapon, hogy az nem felel meg a fenti I.4 bekezdés rendelkezéseinek, és ezt tagjai kétharmados többségével teheti meg.

Ez a döntés kötelező érvényű lesz a rakétafelbocsátóra nézve. A Világűrszerződésben Franciaország számára biztosított hatáskörének gyakorlásával, Franciaország vállalja, hogy megteszi a szükséges lépéseket

az Értékesítésellenőrző Bizottság által hozott tiltó határozatok megfelelő végrehajtásának biztosítása érdekében.

(b) A jelen Nyilatkozatban foglalt kötelezettségek sérelme nélkül jogosult bármelyik Fél jogfenntartással élni arra vonatkozóan, hogy indoklás nélkül kijelentse, nem kíván csatlakozni egy adott rakétafelbocsátáshoz.

(c) Amennyiben az egyik Fél úgy találja, hogy a felbocsátás értékesítése nem egyeztethető össze a jelen Nyilatkozat betartásával, úgy – az általa szükségesnek ítélt konzultációkat követően – tájékoztatnia kell az Ügynökség Főigazgatóját.

Amennyiben a Főigazgató tájékoztatta a rakétafelbocsátót, és ezután az értékesítés végbemegy, akkor az adott Fél a kérdéses értékesítéssel kapcsolatban azonnal felfüggesztheti a jelen Nyilatkozat betartását, azzal a feltétellel, hogy egy hónapon belül hivatalosan értesíti az Ügynökséget és a többi Felet, valamint betartja az általa vállalt kötelezettségeket a többi értékesítéssel kapcsolatban. Az érintett Fél továbbra is köteles rendelkezésre bocsátani a hordozórakéta hasznosításához felhasznált, az alábbi I.11 cikkben meghatározott nemzeti eszközöket és szellemi tulajdonjogokat, és nem ellenezheti azok igénybevételét.

Amennyiben az érintett Fél tiltakozik az ellen, hogy nemzeti ipara által gyártott berendezéseket és alrendszerket a kérdéses felbocsátás céljaira rendelkezésre bocsássa, akkor köteles saját hatáskörén belül elősegíteni a vonatkozó berendezések gyártásának átadását a többi Fél iparának, és semmilyen körülmények között sem tiltakozhat az ellen, hogy a kérdéses berendezéseket a többi Fél ipara legyártsa.

(d) Az Értékesítésellenőrző Bizottság köteles saját eljárásrendjét felállítani.

11. A Felek vállalják, hogy amennyiben az ESA által fejlesztett hordozórakéták és a CSG-ből üzemeltetett Szojuz hordozórakéta hasznosítása céljából szükséges, úgy a rakétafelbocsátó rendelkezésére bocsátják:

- az emiatt náluk felmerülő költségekre korlátozódó pénzügyi feltételek mellett, azokat az eszközöket, amelyek bizonyos Felek tulajdonában vannak, és amelyeket az ESA által fejlesztett hordozórakéták és a CSG-ből üzemeltetett Szojuz program fejlesztési programjaihoz használtak fel, a CSG felbocsátási terület kivételével, amelyekre a fenti I.7 cikk rendelkezései vonatkoznak;
- ingyenesen, a birtokukban levő azon szellemi tulajdonjogokat, amelyek az ESA által fejlesztett hordozórakéták és a CSG-ből üzemeltetett Szojuz program fejlesztési programjaiból származnak; a rakétafelbocsátó ingyenesen juthat a birtokukban levő mindazon műszaki információkhoz, amelyek az említett programokból származnak.

12. A Felek minden tőlük telhetőt kötelesek megtenni azért, hogy az ESA és a rakétafelbocsátó számára megadják az ipari minőségfelügyelethez és az árak felméréséhez szükséges segítséget.

13. Amennyiben valamely export értékesítéssel kapcsolatban külön megegyezések lefektetése bizonyul szükségesnek a biztosítékok és az export finanszírozása miatt, úgy a Felek kötelesek közösen megvitatni és meghatározni, hogyan lehet eleget tenni az ilyen kérésnek a kockázatok és a finanszírozás méltányos elosztásának elve alapján, a preambulumban említett hasznosítási megállapodásokban meghatározott, hasznosításban való részvétellel arányosan.

14. A Felek megállapodnak abban, hogy közösen megvitatják a szükséges lépéseket a rakétafelbocsátó jellemzőinek nagyobb módosulása esetén vagy olyan események kapcsán, amelyek nagyobb hatást gyakorolhatnak a rakétafelbocsátó üzletmenetére vagy az ESA által fejlesztett hordozórakéták és a CSG-ből üzemeltetett Szojuz hordozórakéta jövőjére.

II. AZ ÜGYNÖKSÉG MEGBÍZATÁSA

A jelen Nyilatkozat részes Felei:

1. Felkéri az Ügynökséget, biztosítsa a jelen Nyilatkozat rendelkezéseinek betartását és alkalmazását, valamint jogaik megóvását, és kísérelje figyelemmel, hogy a rakétafelbocsátó és az ipar által a hasznosítás során végzett tevékenységek nem kérdőjelezzék-e meg a felbocsátó rendszerek minőségét, beleértve a kapcsolódó létesítményeket is;
2. Felkéri az Ügynökséget, hogy Tanácsi határozat keretében fogadja el a jelen Nyilatkozat feltételei alapján, az ESA Alapokmány V.2. cikkének megfelelően számára adott megbízatást;
3. Felkéri az Ügynökséget, hogy a jelen Nyilatkozatban foglalt elveknek megfelelően kösse meg az alábbi, III. cikk szerinti külön megállapodásokat a rakétafelbocsátóval;
4. Felkéri az Ügynökséget, vállalja, hogy készítsen jelentést a Felek részére a jelen Nyilatkozatban számára adott megbízatással kapcsolatos ügyekről az Ügynökség Tanácsa, vagy annak alárendelt, a hordozórakétákkal kapcsolatos ügyekkel megbízott testület ülései keretében; az ilyen jelentéskészítési tevékenység évente legalább egyszer történik, és különösen a következőket tartalmazza:

- (a) jelentés a CSG pénzügyi igényeiről és finanszírozásáról;
  - (b) az Ügynökség Főigazgatójának vagy képviselőjének jelentése a rakétafelbocsátások világpiacáról és kapcsolódó kritikai elemzés;
  - (c) az Ügynökség Főigazgatójának vagy képviselőjének részletes jelentése a jelen Nyilatkozat részes Felei közötti, hasznosítással kapcsolatos tevékenység teljes földrajzi eloszlásáról;
  - (d) az Ügynökség Főigazgatójának jelentése a hasznosítással kapcsolatos ipari munkamegosztásról;
  - (e) az Ügynökség Főigazgatójának részletes jelentése az alábbi, III.1.n) cikk rendelkezéseinek megfelelően gyűjtött adatok alapján, valamint a felbocsátó képviselője által bemutatott jelentés a szolgáltató éves üzleti tervéről. Ebből az alkalomból a Tanács vagy annak alárendelt testület tehet olyan javaslatot a rakétafelbocsátónak, amelyet a jelen Nyilatkozat célkitűzéseinek eléréséhez hasznosnak talál. Kérheti a rakétafelbocsátót, hogy további jelentéseket szolgáltasson;
  - (f) az Ügynökség Főigazgatójának jelentése a rakétafelbocsátó tevékenységéről, beleértve a rakétafelbocsátó vállalatának vagy vállalat csoportjának tulajdonosi szerkezetében, illetve összetételében történt bármely fejleményt;
  - (g) az Értékesítésellenőrző Bizottság elnökének jelentése;
5. Felkéri az Ügynökséget, hogy a fent hivatkozott jelentéseket és információkat, amelyek esetleg bizalmas jellegűek, ekként kezelje;
  6. Rendelkezik arról, hogy a jelen Nyilatkozat részes Feleinek képviselői az Ügynökség Tanácsa, vagy annak alárendelt, a hordozórakétákkal kapcsolatos ügyekkel megbízott testület üléseinek alkalmát használják fel arra, hogy a jelen Nyilatkozat végrehajtásával kapcsolatos bármely ügyről megállapodást érjenek el;
  7. Felkéri az Ügynökség Tanácsát, engedélyezze az Ügynökség főigazgatója számára, hogy a jelen Nyilatkozat letéteményesi feladatait, valamint az alábbi, V. cikkben ismertetett feladatokat ellássa;
  8. Felkéri az Ügynökséget, támogassa a rakétafelbocsátót a hordozórakéta export tevékenység elősegítésében, különösen nemzetközi szervezetek megkeresése útján;
  9. Felkéri az Ügynökséget, adja meg a rakétafelbocsátónak az ipari minőségfelügyelethez és az árak felméréséhez szükséges segítséget.

III. A RAKÉTA FELBOCSÁTÓ KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSAI – MEGÁLLAPODÁSOK AZ ESA ÉS A RAKÉTA FELBOCSÁTÓ KÖZÖTT

1. A jelen Nyilatkozat alapján az Ügynökségnek adott megbízatás teljesítése keretében, valamint a 2005. évi Hordozórakéta határozatnak megfelelően, az ESA megállapodásokat köt a rakétafelbocsátóval, amelyek a preambulumban említett, az ESA és az Arianespace közötti Egyezmény és annak utólagos kiegészítő megállapodásai helyébe lépnek, miközben jogfolytonosságot biztosítanak azokkal. Az ilyen megállapodások – amelyek külön-külön rendelkezéseket tartalmaznak majd az egyes ESA által fejlesztett hordozórakétákra és a CSG-ből üzemeltetett Szojuz hordozórakétára vonatkozólag – tartalmazni fogják, hogy a rakétafelbocsátó – a rábízott feladatokkal kapcsolatban – kötelezi magát arra, hogy:
  - (a) a rábízott feladatokat az ESA Alapokmányának, a Világűrszerződés rendelkezéseinek, valamint a vonatkozó nemzetközi jogszabályoknak megfelelően hajtja végre;
  - (b) aláveti magát a fenti, I.10. cikk alapján felállított Értékesítésellenőrző Bizottság döntéseinek;
  - (c) vállalja, hogy:
    - vállalatának fő tevékenysége az ESA által fejlesztett hordozórakéták hasznosítására irányul;
    - vállalatának fő tevékenységének támogatásaként hajtja végre a Szojuz hordozórakéta hasznosítását a CSG-ből;
    - vállalatának fő tevékenysége támogatásaként egyéb hordozórakéták hasznosítását is végrehajthatja a CSG-ből, ha előbb megállapodást köt az ESA Tanácsával és Franciaország Kormányával;
    - bármely más tevékenységet azt követően végezhet, hogy az ESA Tanácsa ezt megvitatta, és annak nincs negatív hatása a vállalat fő tevékenységére;
    - minden, fent említett tevékenységet a vonatkozó ESA Tanácsi döntés(ek)nek, valamint – ha az vonatkoztatható rá – az ESA és Franciaország között megkötött megállapodás(ok)nak megfelelően kell végrehajtania;
    - tiszteletben tartja a fenti, I.8. cikkben rögzített fontossági sorrendet;
  - (d) hasznos teher elosztási koncepciót vezet be azzal a céllal, hogy minden egyes ESA által fejlesztett hordozórakéta számára biztosítsa azt a minimális számú indítást, ami hozzájárulhat az Európa számára

- a világűrbe kijutás biztosításához szükséges európai ipari kapacitások fenntartásához, figyelembe véve az egyes rakéták teljesítményét is;
- (e) kockázatértékelést is tartalmazó üzleti tervet dolgoz ki, azon fő célkitűzések alapján, amelyekben az Ügynökséggel megállapodik (mint például költség, megbízhatóság, lehetséges indítások száma, ütemezés), illetve amelyekben – az ESA által fejlesztett hordozórakéták esetében – közösen megállapodik a vonatkozó hordozórakéta rendszer fővállalkozóival;
- (f) az alábbi rendelkezéseknek megfelelően tiszteletben tartja mindegyik érintett ESA által fejlesztett hordozórakéta esetében azt az ipari munkamegosztást, ami az Ügynökség által a preambulumban említett hasznosítási megállapodások rendelkezéseinek megfelelően felvállalt, valamennyi vonatkozó hordozórakéta fejlesztési programból ered:
- ha a rakétafelbocsátó úgy ítéli meg, hogy ez a munkamegosztás nem tartható fenn, mert az ipar ajánlatai ésszerűtlene az ár, a minőség vagy a szállítási határidő szempontjából, akkor a munkát köteles versenytárgyalásra bocsátani;
  - ilyen intézkedés megtétele előtt a rakétafelbocsátó köteles erről a szándékáról indoklással alátámasztva értesíteni az érintett Felet és az Ügynökség főigazgatóját, hogy elfogadható időn belül találjanak együtt megoldást. Az Ügynökségnek be kell kapcsolódnia minden olyan eljárásba, ami összességében az Ügynökség által felvállalt ESA által fejlesztett hordozórakéta programokból adódó munkamegosztás változásához vezet. Az eljárásoknak az Ügynökség és az Ariespace között, a fenti, II.3. cikk rendelkezéseinek megfelelően létrejött, külön megállapodások előírásai szerintieknek kell lenniük;
  - az előző vállalkozó a legjobb pénzügyi ajánlathoz igazodhat, és előnyt kell élvezzen minden olyan ipari ajánlattal kapcsolatban, amely egyenértékű az ár, szállítási határidő és minőség szempontjából;
- (g) a fenti I.11. és a lenti III.2. cikk alapján rendelkezésére bocsátott jogosultságokat és információkat csak az ESA által fejlesztett hordozórakéták és a CSG-ből üzemeltetett Szojuz hordozórakéta hasznosításának végrehajtása céljából veszi igénybe, és az ilyen jogosultságokat és információkat a jogtulajdonos hozzájárulása nélkül nem adja ki harmadik félnek és nem engedélyezi harmadik fél általi felhasználását; megfelel a vonatkozó nemzeti export ellenőrzési szabályoknak és szabályozóknak, valamint az Ügynökség azon eljárásainak, amelyek az Ügynökség Tagállamain kívülre történő technológia átadásról szólnak; a fenti korlátozásokat a megrendelőinek és beszállítóival kötött szerződésekbe is belefoglalja;
- (h) megtéríti Franciaország Kormányának – rakétafelbocsátásonként 60 millió euró felső határig – azt a kártérítési összeget, amelyet a Kormány a jelen Nyilatkozat IV. (a) és (c) cikke feltételei alapján fizetnie kell abban az esetben, ha az Ariane vagy a Szojuz CSG-ből végrehajtott rakétafelbocsátásával a rakétafelbocsátó a hasznosítás teljes időtartama alatt esetlegesen kárt okoz, és az áldozatok eljárást indítanak;
- (i) megtéríti Franciaország Kormányának és az ESA-nak – a jelen Nyilatkozat IV. (b) cikkében meghatározott felelősségük arányában, és felbocsátásonként 60 millió euró felső határon belül – azt a kártérítési összeget, amelyet a Kormány és az ESA-nak fizetnie kell abban az esetben, ha a Vega CSG-ből végrehajtott indításával a rakétafelbocsátó a hasznosítás teljes időtartama alatt esetlegesen kárt okoz, és az áldozatok eljárást indítanak;
- (j) vállalja, hogy óvja és megőrzi azokat az eszközöket és információkat, amelyeket a Felek és az Ügynökség a rendelkezésére bocsátanak, és kártalanítja a tulajdonos(oka)t az általa, munkavállalói, általa megbízott személyek vagy harmadik fél által okozott minden kárért;
- (k) megfelelő biztosítást vagy azzal egyenértékű biztosítéki szerződést köt a fenti III. 1. (h), (i), (j) cikkekben felsorolt felelőségekre, valamint a jelen, III.1. cikkben rögzített megállapodásokban előírt tevékenységek végrehajtásával kapcsolatos egyéb felelőségekre és kockázatokra; az ilyen biztosítás vagy garancia feltételeiben az Ügynökséggel és Franciaország Kormányával kell megállapodni;
- (l) a tulajdonosokkal kötött megállapodásoknak megfelelően biztosítja, hogy az általa és beszállítói által a hasznosításban végzett tevékenységek ne kérdőjelezzék meg a hordozórakéta rendszer és a vonatkozó gyártó eszközök minőségét, műszaki és pénzügyi felelősséggel tartozik a fenti I.11. és a lenti III.2. cikk feltételei alapján rendelkezésére bocsátott eszközök jó, működőképes állapotának fenntartásáért. A fentiek betartása mellett a rakétafelbocsátó – a tulajdonosok egyetértésével – módosítást hajthat végre ezekben az eszközökben, amennyiben azt tevékenységei szempontjából szükségesnek ítéli. Egyetértés híján a rakétafelbocsátó úgy hajthatja végre a módosításokat, hogy biztosítani tudja az eszközök eredeti állapotának visszaállítását azok visszaadásakor;

- (m) a preambulumban említett 2005. évi Hordozórakéta határozat rendelkezéseinek megfelelően hozzájárul a CSG felbocsátási terület használatával kapcsolatos költségek finanszírozásához;
- (n) vállalja, hogy megadja az Ügynökség főigazgatójának azokat a hozzáféréseket és ellenőrzési jogokat, amelyekre az Ügynökségnek szüksége van a rakétafelbocsátó és beszállítói tekintetében – különös tekintettel az egyes hordozórakéták éves hasznosítási költségeire és bevételeire, valamint az üzleti terv alakulására – annak érdekében, hogy az Ügynökség teljesíthesse a jelen Nyilatkozat és az ESA Alapokmány alapján kapott megbízatást, valamint szolgálthassa a fenti II.4. cikkben rögzített információkat és jelentéseket;
- (o) vállalja, hogy a hordozórakéták értékesítésével kapcsolatos feladatai ellátásakor, valamint külső partnerekkel, megrendelőivel és a nagyközönséggel való kapcsolataiban hangsúlyozza az ESA által fejlesztett hordozórakéták fejlesztésének és hasznosításának európai jellegét és sokoldalúságát, és megemlíti – különösen írásos és audio-vizuális anyagokban –, hogy a vonatkozó fejlesztési programokat az Ügynökség hajtotta végre, valamint felhívja a figyelmet arra a szerepre, amit az ilyen fejlesztésben a jelen Nyilatkozat részes Felei betöltöttek;
- (p) ellátja az Ügynökséget és a Feleket – harmadik fél megrendelőkkel szemben előnyt biztosítva számukra – a szükséges rakétafelbocsátásokkal és időablakkal, az alábbi feltételek mellett:
- az Ügynökség és a Felek szolgáltatási igényüket, azok felmerülésekor kommunikálják a rakétafelbocsátónak, a költségmentes lehetőségek vizsgálatával kezdve; amennyiben az Ügynökség és egy adott Fél között a prioritások ütköznek, akkor az Ügynökség élvez előnyt; amennyiben Felek között ütköznek a prioritások, akkor azok élveznek előnyt, akik részt vesznek az Ügynökség, megfelelő hordozórakétával kapcsolatos fejlesztési programjában;
  - amennyiben harmadik fél megrendelő díjfizetéses ajánlatot tesz, vagy végleges megrendelést kíván benyújtani olyan időablakra, amelyet az Ügynökség vagy az egyik Fél költségmentesként foglalt le, akkor az Ügynökség vagy az adott Fél a költségmentes foglalását átalakíthatja díjfizetéses ajánlattá, illetve végleges megrendeléssé, és megtarthatja előnyét;
  - az Ügynökség és az Arianespace közötti megállapodásoknak tartalmaznia kell egy olyan minta-záradékot, amelyet az indítás-értékesítési szerződésekbe kell foglalni, és amely meghatározza az indítási időablak csúszása esetén alkalmazandó eljárást;
- (q) vállalja azokat az egyéb kötelezettségeket, amelyek esetlegesen szükségesek a rábízott feladatok végrehajtásához. A jelen Nyilatkozat egyetlen rendelkezését sem lehet a rakétafelbocsátó felé benyújtott igényként értelmezni olyan tevékenység végrehajtása iránt, amely folyamatos pénzügyi veszteségeket eredményezne.
2. A Felek tudomásul veszik, hogy az ESA – a hordozórakéták hasznosítása céljából szükséges esetekben – a rakétafelbocsátó számára rendelkezésre bocsátja:
- ingyenesen az egyes ESA által fejlesztett hordozórakéták fejlesztési programjából eredő gyártási dokumentációt, hogy azok a hasznosítás megfelelő végrehajtásának alapjaként szolgáljanak;
  - ingyenesen azokat a létesítményeket, berendezéseket és eszközöket, amelyek az egyes ESA által fejlesztett hordozórakéták és a CSG-ből üzemeltetett Szojuz hordozórakéta fejlesztési programjai keretében jöttek létre, és amelyek tulajdonosa az Ügynökség. Ezek az eszközök – a rakétafelbocsátó beleegyezésével – a szolgáltató beszállítóinak is rendelkezésére bocsáthatók;
  - ingyenesen azokat a szellemi tulajdonjogait, amelyek az egyes ESA által fejlesztett hordozórakéták fejlesztési programjából, valamint a CSG-ből üzemeltetett Szojuz hordozórakéta programjából származnak; a rakétafelbocsátó ingyenesen hozzájuthat az Ügynökség birtokában levő, az említett programokból eredő műszaki információkhoz.
3. Aktív párbeszédet kell fenntartani a rakétafelbocsátó és az Ügynökség között, annak figyelemmel kísérése érdekében, hogy az Ügynökség keretében vállalt hordozórakéta fejlesztési programok céljai figyelembe veszik-e a rakétaindítási szolgáltatások piacának előrelátható trendjeit.

IV. FELELŐSSÉG RAKÉTA FELBOCSÁTÁS ÁLTAL OKOZOTT KÁRÉRT

A rakétafelbocsátó fenti, III. cikk szerinti kötelezettségvállalásai fenntartásával a jelen Nyilatkozat részes Felei:

- (a) megállapodnak, hogy amennyiben az Ariane CSG-ből végrehajtott felbocsátásával a rakétafelbocsátó a hasznosítás teljes ideje alatt esetlegesen kárt okoz, és az áldozatok eljárást indítanak, akkor Franciaország Kormánya köteles bármely megítélt kártérítést megfizetni;
- (b) tudomásul veszik a 2005. évi Hordozórakéta határozatban definiált felelősségi elveket, amelyek az Ariane-n kívül minden, az Ügynökség által fejlesztett hordozórakétára vonatkoznak, és megállapodnak, hogy

amennyiben a Vega CSG-ből végrehajtott indításával a rakétafelbocsátó a hasznosítás teljes ideje alatt esetlegesen kárt okoz, és az áldozatok eljárását indítanak, akkor Franciaország Kormánya köteles bármely megítélt kártérítés egyharmadát megfizetni, és az Ügynökség felelős a fennmaradó kétharmad kifizetéséért; az ilyen hordozórakéta esetében az Ügynökség azon Tagállamai, amelyek az Ügynökség ezen rakétafejlesztési programjaiban Résztvevő Államok és megkötik a preambulumban említett, megfelelő hasznosítási megállapodást, amely szabályozza az Ügynökség ilyen felelősségének megosztását a 2005. évi Hordozórakéta határozatnak megfelelően; értik, hogy az Ügynökség Tagállamai közül más Tagállamot nem terhel felelősség ezen kétharmados részből semmilyen részösszeg megfizetéséért;

- (c) megállapodnak, hogy amennyiben a Sojuz CSG-ből végrehajtott indításával a rakétafelbocsátó a hasznosítás teljes ideje alatt esetlegesen kárt okoz, és az áldozatok eljárását indítanak, akkor Franciaország Kormánya köteles felelősséget vállalni az ESA és a jelen Nyilatkozat részes Felei felé bármely megítélt kártérítés megfizetéséért;
- (d) tudomásul veszik az Ügynökség jogi felelősségére vonatkozó, preambulumban említett Határozatot, és megállapodnak, hogy a IV. (a), (b) és (c) cikk nem alkalmazható abban az esetben, ha az Ügynökség a rakétafelbocsátó megrendelője, és megállapítást nyer, hogy a kár forrása az Ügynökség műholdja;
- (e) megállapodnak, hogy Franciaország Kormánya által a fenti IV. (a), (b) és (c) cikkben vállalt felelősség nem alkalmazható, ha a kárt az Ügynökség, az általa alkalmazott személyek, vagy Tagállamai szándékos cselekedete vagy mulasztása okozza (kivéve a Francia Államot és a felügyelete alá tartozó köztisztviselőket), és hogy az Ügynökség által a fenti IV. (b) cikkben vállalt felelősség nem alkalmazható, ha a kárt a Francia Állam, vagy a felügyelete alá tartozó köztisztviselők szándékos cselekedete vagy mulasztása okozza.

V. HATÁLYBALÉPÉS, HATÁLY, MÓDOSÍTÁS, ÉRVÉNYESÉG

1. Az Osztrák Köztársaság, a Belga Királyság, a Dán Királyság, a Finn Köztársaság, a Francia Köztársaság, a Német Szövetségi Köztársaság, a Görög Köztársaság, Írország, az Olasz Köztársaság, a Luxemburgi Nagyhercegség, a Holland Királyság, a Norvég Királyság, a Portugál Köztársaság, a Spanyol Királyság, a Svéd Királyság, a Svájci Államszövetség, Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága, amelyek az Európai Űrügynökség Tagállamai 2007. március 30. napjától a jelen Nyilatkozat részes Feleivé válhatnak, amennyiben Félé válásuk elfogadásáról írásban értesítik az Ügynökség főigazgatóját. A jelen Nyilatkozat hatálybalép, amikor az Ügynökség Tagállamainak kétharmada Félé válása elfogadásáról írásban értesítette az Ügynökség főigazgatóját. A Nyilatkozat hatálybalépése után a fenti ESA Tagállamok bármelyike a jelen Nyilatkozat részes Felévé válhat, ha Félé válása elfogadásáról írásban értesíti az Ügynökség főigazgatóját arról. A jelen Nyilatkozat ezen Tagállam esetében a Félé válása elfogadásáról az Ügynökség főigazgatója értesítését követő 30 nappal hatálybalép.
2. A jelen Nyilatkozat megnyílik csatlakozásra – hatálybalépését követően – bármely azon Európai Űrügynökség új Tagállamai számára, amely ezt kérelmezi. Az ilyen csatlakozási kérelmet az Ügynökség főigazgatójának kell címezni, és elfogadásához a jelen Nyilatkozat minden részes Felének beleegyezése szükséges. A jelen Nyilatkozat a hozzá csatlakozott Tagállam esetében a Félé válása elfogadásáról az Ügynökség főigazgatója értesítését követő 30 nappal hatálybalép.
3. Feltéve, hogy a fenti V.1. cikkben rögzített feltételek bekövetkeznek, a jelen Nyilatkozat 2009. január 1-től 2020 végéig hatályos. A jelen Nyilatkozat hatálya kiterjed a rakétafelbocsátó által 2020 év végéig megkötött minden rakétafelbocsátási szerződésre annak érdekében, hogy lehetővé váljon ezen szerződések teljesítése a Nyilatkozat előírásainak megfelelően. A részes felek felkérlik az Ügynökség főigazgatóját, hogy 2014-ben hívjon össze a felek közötti értekezletet, annak érdekében, hogy a felek a nyilatkozat végrehajtásának előrehaladását értékeljék és a szükséges intézkedések megtegyék.
4. A jelen Nyilatkozat részes Felei kötelesek időben és nem kevesebb, mint két évvel a Nyilatkozat lejáratának esedékessége előtt közösen megtárgyalni a Nyilatkozat meghosszabbításának feltételeit.
5. A jelen Nyilatkozat részes Felei – legalább négy Fél kérésére – ülésnek annak érdekében, hogy felülvizsgálják a jelen Nyilatkozat rendelkezéseit és végrehajtását. Az ilyen felülvizsgálatok keretében az Ügynökség főigazgatója, vagy bármelyik Fél megfogalmazhat javaslatokat a jelen Nyilatkozat részes Felei számára a jelen Nyilatkozat tartalmának módosításáról. A jelen Nyilatkozat rendelkezéseinek módosításai a részes Felek egyhangú döntésével fogadhatók el.
6. A jelen Nyilatkozat rendelkezéseinek célja csak a részes Felek közötti kapcsolat szabályozása; rendelkezéseit nem érintik, és nem módosítják azokat a megállapodásokat, amelyeket a jelen Nyilatkozat bármelyik részes Fele harmadik féllel kötött a jelen Nyilatkozat, fenti V.1. cikk szerinti hatálybalépés napja előtt; a jelen Nyilatkozat

rendeleteit nem érinthetik vagy módosíthatják azok a megállapodások, amelyeket a jelen Nyilatkozat bármelyik részes Fele harmadik féllel köt a jelen Nyilatkozat hatálybalépését követően.

VI. VITÁK

A jelen Nyilatkozat értelmezésével vagy végrehajtásával kapcsolatban két vagy több Fél között felmerülő vitát, amelyet nem tud sikerrel rendezni az Ügynökség Tanácsa, az ESA Alapokmány XVII. cikk rendelkezéseinek megfelelően kell rendezni.

A jelen Nyilatkozat eredeti példányát, amely Párizsban, 2007. március 30. napján született, és amelynek angol, francia és német szövege egyaránt hiteles, az Európai Űrügynökség irattárában kell letétbe helyezni; amely hiteles másodpéldányokat juttat el minden Fél számára.”

- 4. §**
- (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
  - (2) A 2. § és 3. § a Hordozórakéta Nyilatkozat V.2. cikkében meghatározott időpontban lép hatályba.
  - (3) A Hordozórakéta Nyilatkozat, valamint a 2. § és 3. § hatálybalépésének naptári napját – annak ismertté válását követően – a külpolitikáért felelős miniszter a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett közleményével állapítja meg.
  - (4) Az e törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről, az úrkutatásért felelős miniszter gondoskodik.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

III. Kormányrendeletek

A Kormány 305/2015. (X. 21.) Korm. rendelete a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet kihirdetéséről, valamint a válsághelyzet elrendelésével, fennállásával és megszüntetésével összefüggő szabályokról szóló 269/2015. (IX. 15.) Korm. rendelet és a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet Baranya megye, Somogy megye, Zala megye és Vas megye területére történő kihirdetéséről, valamint a válsághelyzet elrendelésével, fennállásával és megszüntetésével összefüggő szabályokról szóló 270/2015. (IX. 18.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 93. § (1) bekezdés j) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet kihirdetéséről, valamint a válsághelyzet elrendelésével, fennállásával és megszüntetésével összefüggő szabályokról szóló 269/2015. (IX. 15.) Korm. rendelet 1. §-ában a „80/A. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja” szövegrész helyébe a „80/A. § (1) bekezdés c) pontja” szöveg lép.
- 2. §** A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet Baranya megye, Somogy megye, Zala megye és Vas megye területére történő kihirdetéséről, valamint a válsághelyzet elrendelésével, fennállásával és megszüntetésével összefüggő szabályokról szóló 270/2015. (IX. 18.) Korm. rendelet 1. §-ában a „80/A. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja” szövegrész helyébe a „80/A. § (1) bekezdés c) pontja” szöveg lép.
- 3. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A belügyminiszter 57/2015. (X. 21.) BM rendelete

részleges határozat ismételt elrendeléséről szóló 56/2015. (X. 17.) BM rendelet hatályon kívül helyezéséről

Az államhatárról szóló 2007. évi LXXXIX. törvény 12. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 21. § 7. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § Hatályát veszti a részleges határozat ismételt elrendeléséről szóló 56/2015. (X. 17.) BM rendelet.
2. § Ez a rendelet 2015. október 22-én 11.00 órakor lép hatályba.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

Az igazságügyi miniszter 28/2015. (X. 21.) IM rendelete

a közjegyzői állások számáról és a közjegyzők székhelyéről szóló 15/1991. (XI. 26.) IM rendelet módosításáról

A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 183. § b) pontjában kapott felhatalmazás alapján a Magyar Országos Közjegyzői Kamara és az Országos Bírósági Hivatal elnöke véleményének ismeretében a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 79. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § A közjegyzői állások számáról és a közjegyzők székhelyéről szóló 15/1991. (XI. 26.) IM rendelet Mellékletében
  1. az I. A BUDAPESTI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Pest megye alcím 1. pontjában a „Budakeszi és Budajenő, Nagykovácsi, Páty, Perbál, Solymár, Telki, Tinnye, Tök, Zsámbék (a Budakörnyéki Járásbíróság illetékességi területéből)” szövegrész helyébe a „Budakeszi és Budajenő, Nagykovácsi, Páty, Perbál, Remeteszőlős, Solymár, Telki, Tinnye, Tök, Zsámbék (a Budakörnyéki Járásbíróság illetékességi területéből)” szöveg,
  2. az I. A BUDAPESTI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Pest megye alcím 2. pontjában a „Pilisvörösvár, Pilisborosjenő, Piliscsaba, Pilisszentiván, Üröm (a Budakörnyéki Járásbíróság illetékességi területéből)” szövegrész helyébe a „Pilisvörösvár, Pilisborosjenő, Piliscsaba, Pilisjászfalu, Pilisszentiván, Üröm (a Budakörnyéki Járásbíróság illetékességi területéből)” szöveg,
  3. az I. A BUDAPESTI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Pest megye alcím 18. pontjában az „Aszód és Bag, Domony, Galgamácsa, Iklad, Kartal, Vácegres, Váckisújfalu, Verseg (a Gödöllői Járásbíróság illetékességi területéről)” szövegrész helyébe az „Aszód és Bag, Domony, Galgamácsa, Iklad, Kartal, Vácegres, Verseg (a Gödöllői Járásbíróság illetékességi területéből) és Váckisújfalu (a Váci Járásbíróság illetékességi területéből)” szöveg,
  4. a II. A GYŐRI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Győr-Moson-Sopron megye alcím 1. pontjában a „Kisbabad” szövegrész helyébe a „Kisbapot” szöveg,
  5. a II. A GYŐRI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Vas megye alcím 1. pontjában a „Celldömölk és Boba, Borgáta, Csöngye, Duka, Egyházashetye, Jánosháza, Karakó, Keléd, Kemeneskápolna, Kemenesmagasi, Kemenespálfa, Kemenesszentmárton, Kenyeri, Kíssomlyó, Köcsk, Mersevát, Mesteri, Nagysimonyi, Nemeskeresztúr, Nemeskocs, Ostffyasszonyfa, Pápóc, Sömjénmihályfa, Sergény, Tokorcs, Vönöck (a Sárvári Járásbíróság illetékességi területéből)” szövegrész helyébe a „Celldömölk és Boba, Borgáta, Csöngye,

- Duka, Egyházashetye, Jánosháza, Karakó, Keléd, Kemeneskápolna, Kemenesmagasi, Kemenesmihályfa, Kemenespálfa, Kemenessömjén, Kemenesszentmárton, Kenyeri, Kissomlyó, Köcsk, Mersevát, Mesteri, Nagysimonyi, Nemeskeresztúr, Nemeskocs, Ostffyasszonyfa, Pápoc, Szergény, Tokorcs, Vönöck (a Sárvári Járásbíróság illetékességi területéből)” szöveg,
6. a II. A GYŐRI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Vas megye alcím 2. pontjában a „Körmendi Járásbíróság és Viszák (a Sárvári Járásbíróság illetékességi területéből)” szövegrész helyébe a „Körmendi Járásbíróság” szöveg,
  7. a II. A GYŐRI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Vas megye alcím 4. pontjában a „Sárvári Járásbíróság (kivéve az 1. és a 2. alatti)” szövegrész helyébe a „Sárvári Járásbíróság (kivéve az 1. pont alatti)” szöveg,
  8. a II. A GYŐRI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Veszprém megye alcím 5. pontjában a „Balatonfüred Alsóörs, Aszófő, Balatonakali, Balatonalmádi, Balatoncsicsó, Balatonfüred, Balatonszepezd, Balatonszőlős, Balatonudvari, Csopak, Dörgicse, Felsőörs, Lovas, Monoszló, Óbudavár, Örvényes, Paloznak, Pécsely, Szentantalfa, Szentjakabfa, Tagyon, Tihany, Vászoly, Zánka (a Veszprémi Járásbíróság illetékességi területéből)” szövegrész helyébe a „Balatonfüred, Alsóörs, Aszófő, Balatonakali, Balatonalmádi, Balatoncsicsó, Balatonszepezd, Balatonszőlős, Balatonudvari, Csopak, Dörgicse, Felsőörs, Lovas, Monoszló, Óbudavár, Örvényes, Paloznak, Pécsely, Szentantalfa, Szentjakabfa, Tagyon, Tihany, Vászoly, Zánka (a Veszprémi Járásbíróság illetékességi területéből)” szöveg,
  9. a II. A GYŐRI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Zala megye alcím 4. pontjában a „Zalaegerszegi Járásbíróság” szövegrész helyébe a „Zalaegerszegi Járásbíróság (kivéve Almásháza és Tilaj)” szöveg,
  10. a II. A GYŐRI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Zala megye alcím 5. pontjában a „Zalaszentgrót és Almásháza, Batyk, Döbröce, Dötk, Kallósd, Kehidakustány, Kisgörbő, Kisvásárhely, Mihályfa, Nagygyörbő, Óhid, Pakod, Senye, Sümegcsehi, Szalapa, Tekenye, Túrje, Tilaj, Vindornyaszőlős, Zalabér, Zalaszántó, Zalaszentlászló, Zalavég, Zalacsány (a Keszthelyi Járásbíróság illetékességi területéről)” szövegrész helyébe a „Zalaszentgrót, Batyk, Döbröce, Dötk, Kallósd, Kehidakustány, Kisgörbő, Kisvásárhely, Mihályfa, Nagygyörbő, Óhid, Pakod, Sénye, Sümegcsehi, Szalapa, Tekenye, Túrje, Vindornyaszőlős, Zalabér, Zalaszántó, Zalaszentlászló, Zalavég, Zalacsány (a Keszthelyi Járásbíróság illetékességi területéből) és Almásháza, Tilaj (a Zalaegerszegi Járásbíróság illetékességi területéből)” szöveg,
  11. a IV. PÉCSI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Fejér megye alcím 3. pontjában a „Sárbogárdi Járásbíróság” szövegrész helyébe a „Sárbogárdi Járásbíróság, valamint Mezőszilas és Sárosd (a Székesfehérvári Járásbíróság illetékességi területéből)” szöveg,
  12. a IV. PÉCSI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Fejér megye alcím 4. pontjában a „Székesfehérvári Járásbíróság (kivéve az 5. pont alatti)” szövegrész helyébe a „Székesfehérvári Járásbíróság (kivéve az 5. pont alatti, valamint Mezőszilas és Sárosd)” szöveg,
  13. az V. SZEGEDI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Bács-Kiskun megye alcím 2. pontjában a „Kalocsai Járásbíróság (kivéve a 7. pont alatti)” szövegrész helyébe a „Kalocsai Járásbíróság (kivéve Solt és Újsolt)” szöveg,
  14. az V. SZEGEDI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Bács-Kiskun megye alcím 3. pontjában a „Kecskeméti Járásbíróság” szövegrész helyébe a „Kecskeméti Járásbíróság és Izsák (a Kiskőrösi Járásbíróság illetékességi területéből)” szöveg,
  15. az V. SZEGEDI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Bács-Kiskun megye alcím 4. pontjában a „Kiskőrösi Járásbíróság” szövegrész helyébe a „Kiskőrösi Járásbíróság (kivéve Izsák)” szöveg,
  16. az V. SZEGEDI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Bács-Kiskun megye alcím 7. pontjában a „Kunszentmiklósi Járásbíróság és Solt, Újsolt” szövegrész helyébe a „Kunszentmiklósi Járásbíróság, valamint Solt és Újsolt (a Kalocsai Járásbíróság illetékességi területéből)” szöveg,
  17. az V. SZEGEDI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Békés megye alcím 4. pontjában a „Gyulai Járásbíróság és Doboz, Újkígyós, Szabadkígyós” szövegrész helyébe a „Gyulai Járásbíróság (kivéve Biharugra, Körösnagyharsány, Okány, Zsadány) és Doboz, Szabadkígyós, Újkígyós (a Békéscsabai Járásbíróság illetékességi területéből)” szöveg,
  18. az V. SZEGEDI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Békés megye alcím 6. pontjában a „Szarvasi Járásbíróság (kivéve Dévaványa és Ecsefalva)” szövegrész helyébe a „Szarvasi Járásbíróság (kivéve Dévaványa)” szöveg,
  19. az V. SZEGEDI KÖZJEGYZŐI KAMARA TERÜLETÉN cím, Békés megye alcím 7. pontjában a „Szeghalmi Járásbíróság és Dévaványa, Ecsefalva (a Szarvasi Járásbíróság illetékességi területéből)” szövegrész

helyébe a „Szeghalmi Járásbíróság és Biharugra, Körösnagyharsány, Okány, Zsadány (a Gyulai Járásbíróság illetékességi területéből), valamint Dévaványa (a Szarvasi Járásbíróság illetékességi területéből)” szöveg, lép.

2. § Ez a rendelet 2015. november 1-jén lép hatályba.

Dr. Trócsányi László s. k.,
igazságügyi miniszter

A nemzetgazdasági miniszter 28/2015. (X. 21.) NGM rendelete a biztosítóban az élet- és nem-életbiztosítási ágak elkülönítésének módjáról

A biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény 438. § d) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 14. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §**
- (1) A biztosító köteles külön az élet-, és külön a nem-életbiztosítási ágak vezetésére az első számú vezető közvetlen irányítása alá tartozó egy-egy felelős vezetőt kijelölni.
  - (2) A biztosító az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően az élet-, illetve nem-életbiztosítási tevékenységét a belső irányítás és gazdálkodás szempontjából elkülönült szervezeti egységekben végezheti.
  - (3) Az elkülönítésnek érvényesülnie kell a felelősségi- és hatáskörök szétválasztásában, a biztosítási áganként kialakított és vezetett számviteli nyilvántartásokban, valamint az éves beszámolóban.
- 2. §**
- (1) A biztosító belső szervezetét úgy kell működtetni, hogy az lehetővé tegye a biztosítási ágakhoz közvetlenül kapcsolódó gazdasági események kihatásainak az adott biztosítási ágra történő elszámolását és folyamatos nyilvántartását.
  - (2) A mindkét biztosítási ághoz kapcsolódó, valamint közvetlenül az egyikhez sem kapcsolódó tevékenységek végzése és irányítása, továbbá az ehhez szükséges eszközök külön szervezeti egységekbe is telepíthetők.
- 3. §**
- (1) A biztosító a szervezeti és működési szabályzatában, a számviteli politikájában, valamint egyéb belső szabályzataiban rögzíti
    - a) a biztosítási ágak elkülönítése során követett rendező elveket,
    - b) az elkülönített szervezeti és működési rendet,
    - c) az eszközök és források megosztásának módját,
    - d) a bevételek, költségek, ráfordítások megosztásának módját és
    - e) a vetítési alapok számlacsoport szintű meghatározását.
  - (2) Az (1) bekezdésben foglalt rendező elvek módosítására csak indokolt esetben és január 1-jével a következő évre vonatkozóan kerülhet sor. A módosítást – indokolással együtt – be kell mutatni a számviteli politikában és az éves beszámoló kiegészítő mellékletében.
  - (3) A rendező elveket úgy kell megállapítani, hogy annak alkalmazásával a bevételek és a költségek, illetve a ráfordítások felosztása tükrözze az egyes biztosítási ágak eredményességét.
- 4. §**
- (1) Azokat a bevételeket, költségeket és ráfordításokat, amelyekről már felmerülésük időpontjában megállapítható, hogy melyik biztosítási ághoz kapcsolódnak, közvetlenül az adott biztosítási ágra kell elszámolni.
  - (2) A biztosítási ágra közvetlenül, a felmerülésük időpontjában el nem számolható bevételek, költségek és ráfordítások közül tételesen kell a biztosítási ágra terhelni azokat a költségeket, amelyekről utólagos elemzéssel megállapítható, hogy mely biztosítási ág érdekében merültek fel, illetve mely biztosítási ágot érintik.
- 5. §**
- (1) Azokat a bevételeket, költségeket és ráfordításokat, amelyek tételesen sem a felmerülésük időpontjában, sem utólagos elemzéssel nem rendelhetők egyik biztosítási ághoz sem, a bevétel-, illetve a költségtételre leginkább

jellemző vetítési alap arányában, vagy belső szolgáltatási díjak alkalmazásával kell a biztosítási ágak között szétosztani.

- (2) A vetítési alapot úgy kell megállapítani, hogy az az adott biztosító működési feltételeihez igazodva kifejezze a felosztásra kerülő tétel összegének a biztosítási ágak közötti valós megoszlását.
- (3) A vetítési alapot felosztandó tételenként kell megállapítani és a biztosító számviteli politikájában indokolással alátámasztva kell rögzíteni.
- (4) A belső szolgáltatási díj a belső erőforrások igénybevételével nyújtott, az adott feladat elvégzéséhez kapcsolódó szolgáltatás önköltsége.

- 6. §**
- (1) Ez a rendelet 2016. január 1-jén lép hatályba.
  - (2) Hatályát veszti a biztosítóban az élet- és nem-életbiztosítási ágak elkülönítéséről szóló 44/1996. (XII. 29.) PM rendelet.

Varga Mihály s. k.,
nemzetgazdasági miniszter

A nemzetgazdasági miniszter 29/2015. (X. 21.) NGM rendelete a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény hatálybalépésével összefüggésben a nemzetgazdasági miniszter feladatkörébe tartozó egyes miniszteri rendeletek módosításáról

A biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény 438. § a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 14. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 2. alcím tekintetében a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 129. § (2) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 3. alcím és az 1. melléklet tekintetében a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 90. § a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 16. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 4. alcím és a 2. melléklet tekintetében a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény 228. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 15. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

az 5. alcím tekintetében a pénzügyi konglomerátumok kiegészítő felügyeletéről szóló 2013. évi LXXXIII. törvény 17. §-ában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 14. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 7. § a) és c) pontja tekintetében a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 10. § (5) bekezdésben foglalt felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 14. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 7. § b) pontja tekintetében a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény 69. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 14. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva

a következőket rendelem el:

1. A befektetési egységekhez kötött életbiztosítások esetén az ügyfeleknek történő tájékoztatás formájáról és tartalmáról szóló 33/2002. (XI. 16.) PM rendelet módosítása

- 1. §**
- A befektetési egységekhez kötött életbiztosítások esetén az ügyfeleknek történő tájékoztatás formájáról és tartalmáról szóló 33/2002. (XI. 16.) PM rendelet 2. § (3) bekezdésében az „az 1995. évi XCVI. törvény 102. § (5) bekezdésében” szövegrész helyébe az „a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény 156. § (1) bekezdésében” szöveg lép.

2. A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 8/2004. (III. 10.) PM rendelet módosítása

- 2. §** A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 8/2004. (III. 10.) PM rendelet 29. § (6) bekezdésében a „biztosítokról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény 216. §-a” szövegrész helyébe a „biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény 320. §-a” szöveg lép.

3. A nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosítása

- 3. §** A nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet (a továbbiakban: 27/2012. NGM rendelet) 2. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

4. A könyvvizsgálói közfelügyeleti feladatokkal összefüggő tevékenységek szabályozásáról szóló 28/2013. (VI. 29.) NGM rendelet módosítása

- 4. §** A könyvvizsgálói közfelügyeleti feladatokkal összefüggő tevékenységek szabályozásáról szóló 28/2013. (VI. 29.) NGM rendelet (a továbbiakban: 28/2013. NGM rendelet) 3. melléklete a 2. melléklet szerint módosul.

5. A pénzügyi konglomerátum szintű tőke megfelelés számításáról szóló 41/2013. (IX. 30.) NGM rendelet módosítása

- 5. §** (1) A pénzügyi konglomerátum szintű tőke megfelelés számításáról szóló 41/2013. (IX. 30.) NGM rendelet (a továbbiakban: 41/2013. NGM rendelet) 3. § (1) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A pénzügyi konglomerátum szavatolótőkéjének meghatározása során a pénzügyi konglomerátumhoz tartozó „c) biztosító tekintetében a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bit.) 99–100. §-a, valamint a biztosítók és a viszontbiztosítók szavatolótőkéjéről és biztosítástechnikai tartalékairól szóló 43/2015. (III. 12.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 43/2015. (III. 12.) Korm. rendelet] 17. § (1) bekezdése szerinti szavatolótőkét,”
(kell figyelembe venni.)
- (2) A 41/2013. NGM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A pénzügyi konglomerátum tőkeszükségletének meghatározása során a pénzügyi konglomerátumhoz tartozó „c) biztosító tekintetében a Bit. 100. §-a, valamint a 43/2015. (III. 12.) Korm. rendelet 25. §-a szerinti szavatolótőke-szükségletet,”
(kell figyelembe venni.)
- (3) A 41/2013. NGM rendelet 3. § (3) bekezdés c) és d) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:
(A pénzügyi konglomerátum szavatolótőkéjének meghatározása során a pénzügyi ágazatbeli nem szabályozott vállalkozások esetében)
„c) a viszontbiztosító szavatolótőkéje a Bit. 99–100. §-ában, valamint a 43/2015. (III. 12.) Korm. rendelet 17. § (1) bekezdésében meghatározott szavatolótőke,
d) a biztosítói holding társaság szavatolótőkéje a 43/2015. (III. 12.) Korm. rendelet 17. § (1)–(4) bekezdésében meghatározott tőkeelemek összege,”
- (4) A 41/2013. NGM rendelet 3. § (4) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A pénzügyi konglomerátum tőkeszükségletének meghatározása során a pénzügyi ágazatbeli nem szabályozott vállalkozások esetében)
„c) a viszontbiztosító tőkeszükséglete a Bit. 100. §-a, valamint a 43/2015. (III. 12.) Korm. rendelet 25. §-a szerinti szavatolótőke-szükséglet,”
- (5) A 41/2013. NGM rendelet 5. § (3) bekezdésében a „Bit. 123. §-ában és 124. §-ában foglalt – tőkeelemek figyelembevételére vonatkozó – határértékeket.” szövegrész helyébe a „43/2015. (III. 12.) Korm. rendelet 19–24. §-ában foglalt – (szavatoló)tőke elemek besorolására, figyelembevételére vonatkozó – határértékeket, előírásokat.” szöveg lép.

6. Záró rendelkezések

- 6. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – 2016. január 1-jén lép hatályba.
(2) A 4. § és a 2. melléklet 2017. január 1-jén lép hatályba.

7. § Hatályát veszti

- a) a nagykockázatok és nagykárok határértékeiről szóló 45/1996. (XII. 29.) PM rendelet,
- b) a Kártalanítási Alap javára teljesített befizetéseknek, az Alap kezelésének és az Alap kezelője eredményelszámolásának szabályairól szóló 47/2011. (XII. 21.) NGM rendelet 2. §-a,
- c) a technikai kamatlábak legnagyobb mértékéről szóló 61/2013. (XII. 17.) NGM rendelet.

Varga Mihály s. k.,
nemzetgazdasági miniszter

1. melléklet a 29/2015. (X. 21.) NGM rendelethez

1. A 27/2012. NGM rendelet 2. melléklet A 19. sorszámú Biztosítási tanácsadó megnevezésű szakképesítés-ráépülés szakmai és vizsgakövetelménye cím 7. EGYEBEK alcím 7.5. Korábban szerzett szakmai előképzettség beszámítása: pont 7.5.8. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„7.5.8. a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény 369. § (3) bekezdés b) pontja és (6) bekezdése szerinti hatósági vizsga követelményei, valamint 2 év biztosítónál, biztosításközvetítői tevékenységet folytató gazdálkodó szervezetnél, az államigazgatásban pénzügyi, illetve gazdasági területen vagy megfelelő szakmai érdek-képviselői szervezetnél, biztosítási szakoktatást folytató intézménynél igazoltan eltöltött gyakorlat.”
2. A 27/2012. NGM rendelet 2. melléklet A 20. sorszámú Biztosításközvetítő (függő és független) megnevezésű részsakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye cím 3. PÁLYATÜKÖR alcím 3.2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„3.2. A részsakképesítés munkaterületének rövid leírása:
A független biztosításközvetítő alkalmas a lakosság, a vállalkozási szektor és az intézmények kockázatkezelési igényeinek a lebonyolítására a biztosítók felé, a kockázat transzfer keretein belül. Önállóan végzi a biztosítások megkötése előtt a megfelelő igény felmérést, összehasonlítja a piacon fellelhető termékek között, ha ez nem elégíti ki ügyfele biztosítási igényeit, akkor egyedi megoldásokat dolgoz ki. A biztosítás feltételeit ismerteti és a megfelelő tarifa alapján díjat képez, és a biztosítási ajánlatot a biztosítóba juttatja. Ügyfeivel rendszeres kapcsolatot tart és közreműködik a biztosítási ügyek rendezésében.
A részsakképesítéssel rendelkező képes:
– biztosítást közvetíteni,
– tájékoztatni a biztosítóról, a biztosításról, az azzal kapcsolatos pénzügyi szolgáltatásokról,
– felméri a biztosítási igényt, elemzi a biztosítási szükségletet,
– versenyző biztosítási termékeket és biztosítókat összehasonlítani,
– közreműködni az ajánlattételben és a szerződés-gondozásban,
– képviselni az ügyfelet,
– jogszerű, szakszerű és ügyfélorientált tanácsadói szolgáltatást nyújtani,
– elkötelezett, hatékony és udvarias szakmai kommunikációt folytatni,
– marketingtevékenységben közreműködni,
– pénzügyi tervezésben közreműködni,
– informatikai és telekommunikációs megoldásokat alkalmazni.”
3. A 27/2012. NGM rendelet 2. melléklet A 20. sorszámú Biztosításközvetítő (függő és független) megnevezésű részsakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye cím 5. VIZSGÁZTATÁSI KÖVETELMÉNYEK alcím 5. 3. A komplex szakmai vizsga vizsgatevékenységei és vizsgafeladatai: pont 5.3.2. Központi írásbeli vizsgatevékenység alpontjában a „Független biztosításközvetítői működés a független biztosításközvetítők (alkusz, többes ügynök) jogszerű és szakszerű működésének kérdései és esetmegoldásai.” szövegrész helyébe a „Független biztosításközvetítői működés a független biztosításközvetítő (alkusz) jogszerű és szakszerű működésének kérdései és esetmegoldásai.” szöveg lép.

4. A 27/2012. NGM rendelet 2. melléklet A 184. sorszámú Pénzügyi termékértékesítő (bank, befektetés, biztosítás) megnevezésű szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye cím 3. PÁLYATÜKÖR alcím 3.2. A szakképesítés munkaterületének rövid leírása: pontjában az „A függő biztosításközvetítő alkalmas egy biztosító vagy egy mással nem versengő biztosítási termékek közvetítésére.” szövegrész helyébe az „A függő biztosításközvetítő alkalmas egy biztosító termékeinek vagy több biztosító egymással nem versengő biztosítási termékeinek közvetítésére (ügynök), vagy egyidejűleg több biztosító egymással versengő biztosítási termékeinek közvetítésére (többes ügynök).” szöveg lép.
5. A 27/2012. NGM rendelet 2. melléklet A 184. sorszámú Pénzügyi termékértékesítő (bank, befektetés, biztosítás) megnevezésű szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye cím 3. PÁLYATÜKÖR alcím 3.2. A szakképesítés munkaterületének rövid leírása: pontjában a
„Független biztosításközvetítő
– biztosítást közvetíteni,
– tájékoztatni a biztosítóról, a biztosításról, az azzal kapcsolatos pénzügyi szolgáltatásokról,
– felméri a biztosítási igényt, elemzi a biztosítási szükségletet,
– versenyző biztosítási termékeket és biztosítókat összehasonlítani,
– közreműködni az ajánlattételben és a szerződésigazgatásban,
– képviselni az ügyfelet, az alkuszként,
– az aktuális biztosítót képviseli (többes ügynök esetében),
– jogszerű, szakszerű és ügyfélorientált tanácsadói szolgáltatást nyújtani,
– elkötelezett, hatékony és udvarias szakmai kommunikációt folytatni,
– marketingtevékenységben közreműködni,
– pénzügyi tervezésben közreműködni,
– informatikai és telekommunikációs megoldásokat alkalmazni.”
szövegrész helyébe a
„Független biztosításközvetítő
– biztosítást közvetíteni,
– tájékoztatni a biztosítóról, a biztosításról, az azzal kapcsolatos pénzügyi szolgáltatásokról,
– felméri a biztosítási igényt, elemzi a biztosítási szükségletet,
– versenyző biztosítási termékeket és biztosítókat összehasonlítani,
– közreműködni az ajánlattételben és a szerződésigazgatásban,
– képviselni az ügyfelet,
– jogszerű, szakszerű és ügyfélorientált tanácsadói szolgáltatást nyújtani,
– elkötelezett, hatékony és udvarias szakmai kommunikációt folytatni,
– marketingtevékenységben közreműködni,
– pénzügyi tervezésben közreműködni,
– informatikai és telekommunikációs megoldásokat alkalmazni.”
szöveg lép.
6. A 27/2012. NGM rendelet 2. melléklet A 184. sorszámú Pénzügyi termékértékesítő (bank, befektetés, biztosítás) megnevezésű szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye cím 3. PÁLYATÜKÖR alcím 3.2. A szakképesítés munkaterületének rövid leírása: pontjában a
„Függő biztosításközvetítő
– biztosítást közvetíteni,
– tájékoztatni a biztosítóról, a biztosításról, az azzal kapcsolatos pénzügyi szolgáltatásokról,
– felmérni a biztosítási igényt, elemezni a biztosítási szükségletet,
– közreműködni az ajánlattételben és a szerződésigazgatásban,
– képviselni a biztosítót,
– jogszerű, szakszerű és ügyfélorientált tanácsadói szolgáltatást nyújtani,
– elkötelezett, hatékony és udvarias szakmai kommunikációt folytatni,
– marketingtevékenységben közreműködni,
– pénzügyi tervezésben közreműködni,
– informatikai és telekommunikációs megoldásokat alkalmazni.”
szövegrész helyébe a

„Függő biztosításközvetítő

- biztosítást közvetíteni,
- tájékoztatni a biztosítóról, a biztosításról, az azzal kapcsolatos pénzügyi szolgáltatásokról,
- felmérni a biztosítási igényt, elemezni a biztosítási szükségletet,
- közreműködni az ajánlattételben és a szerződésigazgatásban,
- képviselni a biztosítót (ügynök esetében) vagy az aktuális biztosítót (többes ügynök esetében),
- jogszerű, szakszerű és ügyfélorientált tanácsadói szolgáltatást nyújtani,
- elkötelezett, hatékony és udvarias szakmai kommunikációt folytatni,
- marketingtevékenységben közreműködni,
- pénzügyi tervezésben közreműködni,
- informatikai és telekommunikációs megoldásokat alkalmazni.”

szöveg lép.

7. A 27/2012. NGM rendelet 2. melléklet A 184. sorszámú Pénzügyi termékértékesítő (bank, befektetés, biztosítás) megnevezésű szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye cím 5. VIZSGÁZTATÁSI KÖVETELMÉNYEK alcím 5.3. A komplex szakmai vizsga vizsgatevékenységei és vizsgafeladatai: pont 5.3.2. Központi írásbeli vizsgatevékenység alpont C) Független biztosításközvetítői működés alpontjában az „A független biztosításközvetítők (alkusz, többes ügynök)” szövegrész helyébe az „A független biztosításközvetítő (alkusz)” szöveg lép.

2. melléklet a 29/2015. (X. 21.) NGM rendelethez

1. A 28/2013. NGM rendelet 3. melléklet „Ügyfélkapcsolat és konkrét megbízás elfogadása és megtartása” táblázat 1 09 sora helyébe a következő rendelkezés lép:

(1 *Ügyfélkapcsolat és konkrét megbízás elfogadása és megtartása*)

”

1	09	Ellenőrizték és betartották-e hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások esetén a Hpt. 260. §-ban, a befektetési alapok esetén a Tpt. 358. §-ban, valamint a befektetési alapkezelőkről és kollektív befektetési formákról szóló 2014. évi XVI. tv. 193. §-ban, továbbá biztosítók és viszontbiztosítók esetén a Bit. 70. §-ban foglalt korlátozásokat (megfelelő minősítés, függetlenség, 5 éves rotáció, maximális ügyfélszám, egy típusú ügyféltől származó maximális díjbevétel stb.)	Hpt. 260. §, Tpt. 358. §, 2014. évi XVI. tv. 193. §, Bit. 70. §		
---	----	---	---	--	--

2. A 28/2013. NGM rendelet 3. melléklet „Dokumentáció” táblázat 2 10 sora helyébe a következő rendelkezés lép:

(2 *Dokumentáció*)

”

2	10	Történt-e külön jelentéstétel a felügyeletnek a Hpt. 261. §, valamint a befektetési alapkezelőkről és kollektív befektetési formákról szóló 2014. évi XVI. tv. 194. §-ban, illetve a Bit. 71. § (1)–(2) bekezdése alapján (bűncselekmény, szabályok megsértése stb. esetén)? Amennyiben igen, megfelelően dokumentálták-e az esetet?	Hpt. 261. §, 2014. évi XVI. tv. 194. §, Bit. 71. §		
---	----	---	---	--	--

”

**A nemzeti fejlesztési miniszter 61/2015. (X. 21.) NFM rendelete
a víziközművek gördülő fejlesztési terve részét képező felújítási és pótlási terv, valamint beruházási terv
részletes tartalmi és formai követelményeiről**

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 74. § (2) bekezdés 8. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 18. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Közös szabályok

- 1. §** (1) A gördülő fejlesztési terv részét képező felújítási és pótlási tervet, továbbá a beruházási tervet – a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 90/C. § (1) bekezdés szerinti ütemezésnek megfelelően – víziközmű-szolgáltatási ágazatonként és azon belül víziközmű-rendszerenként csoportosítva, fontossági sorrendben kell tervezni, azzal, hogy a fontossági sorrendet a víziközmű-szolgáltatási ágazatonként, valamint azok egymáshoz való viszonyában is fel kell állítani.
- (2) A gördülő fejlesztési terv – ha annak összeállítására a víziközmű-szolgáltató kötelezett – a benyújtás esedékessége évében január 1-jén hatályos víziközmű-szolgáltatói működési engedélybe foglalt víziközmű rendszerekre terjed ki.

2. Beruházási terv

- 2. §** (1) A Vhr. 90/D. § (3) bekezdésben meghatározott tartalmi követelmények alátámasztására az új víziközmű létesítésére, vagy már meglévő víziközművön végzett – a tárgyi eszközök mennyiségének, kapacitásának bővülését vagy műszaki állapotának, funkciójának, üzembiztonságának javulását eredményező – korszerűsítési tevékenységre vonatkozó beruházási terv I. üteme tartalmazza:
- a) az átnézeti helyszínrajzot a megvalósítandó víziközművekről, a kapcsolódó fontosabb létesítményekről, az érintett települések, földrajzi helyek megnevezésével a méretarány feltüntetésével;
  - b) a beruházás szükségességének indokolását;
  - c) a műszaki leírást az előre látható környezeti hatások bemutatásával;
  - d) a beruházás műszaki tartalmát alátámasztó számításokat, továbbá az ivóvízberuházások esetében az illetékes népegészségügyi szerv által jóváhagyott ivóvízbiztonsági terv kockázatértékelési, kockázatkezelési fejezete szerinti intézkedési tervvel való összhang bemutatását;
  - e) a technológiai leírást és a technológiai folyamatábrát;
  - f) a beruházás tárgyát részben vagy egészben képező vízilétesítmény, építmény szükségességét vagy megvalósíthatóságát megalapozó, más hatóság által kibocsátott okirat, így különösen a hatályos engedélykés és kötelezések másolatát;
  - g) a beruházás megvalósítása, valamint a létrehozott vízilétesítmények üzemeltetése érdekében szolgálommal terhelendő vagy megszerzendő ingatlanok helyrajzi számain;
  - h) a terv benyújtására kötelezett nyilatkozatát arról, hogy a Vhr. 90/D. § (6)–(10) bekezdésében foglaltakat maradéktalanul figyelembe vette;
  - i) a beruházás esetleges elmaradásával járó kockázatok értékelését;
  - j) a várható beruházási költségek bemutatását részletes költségvetéssel;
  - k) a tervezett beruházás pénzügyi forrásainak bemutatását, összhangban a Vhr. 90/D. § (3) bekezdésének e) pontjában előírt indokolással.
- (2) A beruházási terv II. üteme tartalmazza:
- a) az átnézeti helyszínrajzot a megvalósítandó víziközművekről, a kapcsolódó fontosabb létesítményekről, az érintett települések, földrajzi helyek megnevezésével a méretarány feltüntetésével;
  - b) az elvégzendő feladatokat, a főbb műszaki jellemzőket és a beruházás megvalósíthatóságának összefoglaló bemutatását;
  - c) a beruházás szükségességének indokolását;
  - d) a tervezett beruházásnak a vonatkozó területrendezési tervvel és a vízyűjtő-gazdálkodási tervvel való összhangjának bemutatását;
  - e) az engedélyező hatóságokkal folytatott előzetes egyeztetések dokumentumait;

- f) a beruházás megvalósítása, valamint a létrehozott vízelétesítmények üzemeltetése érdekében szolgálommal terhelendő vagy megszerzendő ingatlanokra vonatkozó előzetes összesítő adatokat;
  - g) a beruházás esetleges elmaradásával járó kockázatok értékelését;
  - h) a beruházás becsült költségeinek bemutatását;
  - i) a tervezett beruházás pénzügyi forrásainak bemutatását, összhangban a Vhr. 90/D. § (3) bekezdésének e) pontjában előírt indokolással.
- (3) A beruházási terv III. üteme tartalmazza:
- a) az átnézeti helyszínrajzot a megvalósítandó víziközművekről, a kapcsolódó fontosabb létesítményekről, az érintett települések, földrajzi helyek megnevezésével a méretarány feltüntetésével;
  - b) az elvégzendő feladatokat, a főbb műszaki jellemzőket, a beruházás megvalósíthatóságának összefoglaló bemutatását;
  - c) a beruházás szükségességének indokolását;
  - d) ha rendelkezésre állnak, az engedélyező hatóságok beruházással összefüggő előzetes álláspontjait bemutató dokumentumokat;
  - e) a beruházás esetleges elmaradásával járó kockázatok értékelését;
  - f) a beruházási költségek bemutatását előzetes költségbecsléssel;
  - g) a beruházás pénzügyi forrásainak bemutatását.

3. Felújítási és pótlási terv

- 3.5** (1) A Vhr. 90/D. § (3) bekezdésben meghatározott tartalmi követelmények alátámasztására a meglévő víziközművek és egyes tárgyi eszközök eredeti kapacitását, pontosságát teljesen vagy megközelítőleg visszaállító vagy azokat pótló – de mennyiségi vagy minőségi többletet nem eredményező – felújítási, pótlási tevékenységre vonatkozó terv I. üteme tartalmazza:
- a) átnézeti helyszínrajzot a felújítási és pótlási tevékenységgel érintett víziközművekről, a kapcsolódó fontosabb létesítményekről, az érintett települések, földrajzi helyek megnevezésével, a méretarány feltüntetésével;
  - b) a felújítás és pótlás szükségességének indokolását;
  - c) műszaki leírást az előre látható környezeti hatások bemutatásával;
  - d) a felújítás és pótlás műszaki tartalmát alátámasztó számításokat;
  - e) tervezett változás esetén a technológiai leírást és a technológiai folyamatábrát;
  - f) a felújítás és pótlás szükségességét és megvalósíthatóságát megalapozó, más hatóság által kibocsátott okirat, így különösen a hatályos engedélyek és kötelezések másolatát,
  - g) a terv benyújtására kötelezett nyilatkozatát arról, hogy a Vhr. 90/D. § (7)–(10) bekezdésében foglaltakat maradéktalanul figyelembe vette;
  - h) a várható felújítási és pótlási költségek bemutatását részletes költségszámítással;
  - i) a tervezett felújítás és pótlás pénzügyi forrásainak bemutatását, összhangban a Vhr. 90/D. § (3) bekezdésének e) pontjában előírt indokolással.
- (2) A felújítási, pótlási tevékenységre vonatkozó terv II. üteme tartalmazza:
- a) átnézeti helyszínrajzot a felújítási és pótlási tevékenységgel érintett víziközművekről, a kapcsolódó fontosabb létesítményekről, az érintett települések, földrajzi helyek megnevezésével, a méretarány feltüntetésével;
  - b) az elvégzendő feladatokat, a főbb műszaki jellemzőket és a felújítás, pótlás megvalósíthatóságának összefoglaló bemutatását;
  - c) a felújítás és pótlás szükségességének indokolását;
  - d) a felújítás, pótlás esetleges elmaradásával járó kockázatok értékelését;
  - e) a felújítás és pótlás becsült költségeinek bemutatását;
  - f) a felújítás és pótlás pénzügyi forrásainak bemutatását, összhangban a Vhr. 90/D. § (3) bekezdésének e) pontjában előírt indokolással.
- (3) A felújítási, pótlási tevékenységre vonatkozó terv III. üteme tartalmazza:
- a) átnézeti helyszínrajzot a felújítási és pótlási tevékenységgel érintett víziközművekről, a kapcsolódó fontosabb létesítményekről, az érintett települések, földrajzi helyek megnevezésével, a méretarány feltüntetésével;
  - b) az elvégzendő feladatokat, a főbb műszaki jellemzőket és a felújítás, pótlás megvalósíthatóságának összefoglaló bemutatását;
  - c) a felújítás és pótlás szükségességének indokolását;
  - d) a felújítás, pótlás esetleges elmaradásával járó kockázatok értékelését;

- e) a felújítási és pótlási költségek bemutatását előzetes költségbeccsléssel;
- f) a felújítás és pótlás pénzügyi forrásainak bemutatását.

4. Formai követelmények

- 4. §**
- (1) A gördülő fejlesztési terv Vhr. VIII/A. fejezetében, valamint e rendelet 2. § és 3. §-ában előírt dokumentumait és az 1. és 2. melléklet szerint kitöltött táblázatot kell jóváhagyásra megküldeni a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalhoz (a továbbiakban: Hivatal).
  - (2) A gördülő fejlesztési tervet papír alapon egy, valamint tartós adathordozón egy példányban kell benyújtani. Az elektronikus állományok vonatkozásában a Hivatal legalább 60 nappal a benyújtási határidőt megelőzően tájékoztatást tesz közzé a honlapján arról, hogy informatikai rendszeréhez mely formátumok illeszkednek.
  - (3) A (2) bekezdés alkalmazásában tartós adathordozó az olyan digitális elektronikus vagy optikai eszköz, amely lehetővé teszi az adatoknak az adat céljának megfelelő ideig történő változatlan formában és minőségben való fizikai továbbítását az adat átadásáig, valamint megjelenítését, így különösen optikai és elektronikus adattárolók.

5. Záró rendelkezések

- 5. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

Dr. Seszták Miklós s. k.,
nemzeti fejlesztési miniszter

**Gördülő fejlesztési terv a 20.. - 20.. időszakra
BERUHÁZÁSOK ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZATA**

A tervet benyújtó szervezet megnevezése: ..... ellátásért felelős / ellátásért felelősök képviselője / víziközmű-szolgáltató*
 Víziközmű-szolgáltató megnevezése: .....
 Víziközmű-szolgáltatási ágazat megnevezése: .....
 A Vksztv. 11. § (4) bekezdés szerinti véleményező fél megnevezése:.....
 Víziközmű-rendszer kódja**:.....

A	B	C	D	E	F	G		H	I																	
						Megalvalósítás időtartama	Tervezett időtáv	A beruházás ütemezése a tervezési időszak évei szerint																		
								Kezdet	Befejezés	(rövid/közép/ hosszú)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1.	Rendkívüli helyzetből adódó azonnali feladatok							Rövid	X																	
2.																										
3.																										
4.																										
5.																										
6.																										
7.																										
8.																										
9.																										
10.																										
11.																										
12.																										
...																										

* a megfelelő szövegrészt aláhúzással kell jelölni
 ** A Hivatal által a működési engedélyben megállapított VKR-kód

**Gördülő fejlesztési terv a 20.. - 20.. időszakra
FELÚJÍTÁSOK ÉS PÓTLÁSOK ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZATA**

A tervet benyújtó szervezet megnevezése: ..... ellátásért felelős / ellátásért felelősök képviselője / víziközmű-szolgáltató*

Víziközmű-szolgáltató megnevezése: .....

Víziközmű-szolgáltatási ágazat megnevezése: .....

A Vksztv. 11. § (4) bekezdés szerinti véleményező fél megnevezése: .....

Víziközmű-rendszer kódja**.....

A	B	C	D	E	F	G		H	I																
						Kezdés	Befejezés		A beruházás ütemezése a tervezési időszak évei szerint																
Fontossági sorrend	Beruházás megnevezése	Vízjogi üzemeltetési/ fennmaradási engedély száma	Az érintett ellátásért felelős(ök) megnevezése	Tervezett nettó költség [eFt]	Forrás megnevezése			Megalósítás időtartama		Tervezett időtáv (rövid/közép/hosszú)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Rendkívüli helyzetből adódó azonnali feladatok							Rövid	X																
2.																									
3.																									
4.																									
5.																									
6.																									
7.																									
8.																									
9.																									
10.																									
11.																									
12.																									
...																									

* a megfelelő szövegrészt aláhúzással kell jelölni

** A Hivatal által a működési engedélyben megállapított VKR-kód

VII. A Kúria határozatai

A Kúria Önkormányzati Tanácsa Köf.5025/2015/4. számú határozata

Az ügy száma: Köf.5025/2015/4.

A tanács tagja: dr. Kalas Tibor a tanács elnöke; dr. Balogh Zsolt előadó bíró; dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó bíró

Az indítványozó: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal (Nyíregyháza, Hősök tere 5.)

Az indítványozó képviselője: dr. Lakatos Szabolcs jogtanácsos

Az érintett önkormányzat: Terem Község Önkormányzata (Terem, Fő út 6.)

Az érintett önkormányzat képviselője: dr. Fazekas János ügyvéd (Nyíregyháza, Országzászló tér 1/12.)

Az ügy tárgya: önkormányzati rendelet hatálybalépése

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Terem Község Önkormányzatának a Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2015. (II. 05.) számú rendelete törvénysértő, ezért azt kihirdetése napjára – 2015. február 5-re – visszamenő hatállyal megsemmisíti;
- elrendeli határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét;
- elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

A határozat ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

1. Terem Község Önkormányzata 2015. február 5-én elfogadta a Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2015. (II. 05.) számú rendeletét (a továbbiakban: Ör.). Az elfogadott rendelet nem tartalmazott konkrét hatályba léptető rendelkezést, az Ör. 39. § (1) bekezdés szerint: „Ez a rendelet ..... napján lép hatályba”.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: indítványozó) a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 132. § (1) bekezdés a) pontja alapján törvényességi felhívással élt. Ezt követően Terem Község Önkormányzatának Képviselő-testülete meghozta a 23/2015. (V. 11.) Kt. határozatát a Szervezeti és Működési Szabályzat hatályba lépéséről. A képviselő-testületi határozat az Ör. hatálybalépését 2015. május 15. napján határozta meg. Az indítványozó ezt követően a Kúriához fordult.

Az indítvány és az érintett önkormányzat állásfoglalása

2. Az indítványozó kifejtette, hogy az Alaptörvény T. cikk (2) bekezdése szerint az önkormányzati rendelet jogszabály, a 32. cikk (1) bekezdés d) pontja pedig felhatalmazást ad a képviselő-testületnek a szervezeti és működési szabályzat megalkotására. A Mötv. 51. § (1) bekezdése értelmében az önkormányzati rendeletet a polgármester és a jegyző írja alá, amelyet a Mötv. 51. § (2) bekezdése értelmében ki kell hirdetni. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 7. § (1) bekezdése alapján a jogszabályban meg kell határozni hatálybalépésének napját.
3. Az indítványozó szerint a fenti jogszabályok és a jogbiztonság követelménye azt a kötelezettséget hárítja a jogalkotóra, hogy a jogszabály hatálybalépésének időpontját határozza meg. A jogszabály

alkalmazhatósága a hatálybalépésétől függ, amelyet úgy kell meghatározni, hogy kellő idő maradjon az alkalmazására való felkészülésre. Az Ör. a Jat. 7. § (1) bekezdésével ellentétesen nem tartalmaz hatályba léptető rendelkezést, ezért törvénytörő. Bár az önkormányzat meghozta a 23/2015. (V. 11.) határozatát, de önkormányzati határozat nem módosíthat önkormányzati rendeletet, így e határozat meghozatala sem eredményezheti, hogy az Ör. hatályba lépjen.

4. A fentiekre tekintettel az indítványozó a Mötv. 136. § (2) bekezdése és a bíróságok szervezetéről és igazgatásról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 48. §-a alapján indítványozta az Ör. törvényességi vizsgálatát és megsemmisítését.
5. A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Bszi. 52. §-a alapján megküldte az indítványt az érintett önkormányzatnak álláspontja kifejtése végett. Az önkormányzat kifejtette, hogy az indítványozó állítását nem tudja cáfolni, az Ör. valóban nem tartalmaz hatályba léptető rendelkezést. Ezt a tényt maga a képviselő-testület is elismerte, amikor önkormányzati határozatot alkotott az Ör. hatálybalépéséről. A képviselő-testületi határozat természetesen nem pótolhatja a rendeletet, így az indítványozó által feltárt törvényellenesség fennáll. Az állásfoglalás szerint a polgármester és a jegyző tiltakozása ellenére meghozott Ör. „sok más rendelkezésében is törvénytörő”.

A Kúria döntésének jogi indoka

6. A helyi önkormányzatoknak az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában megalkotott rendelete a T. cikk (2) bekezdés szerint jogszabály, amely a 32. cikk (3) bekezdése értelmében más jogszabállyal nem lehet ellentétes. Az Alaptörvény T. cikk (1) bekezdése a jogszabályok érvényességi feltételei közül két követelményt említ meg: az Alaptörvényben rögzített jogalkotói hatáskör meglétét és a jogszabály kihirdetésének kötelezettségét.
7. Jelen ügyben megállapítható, hogy az érintett önkormányzatnak jogalkotói hatáskört – az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontján túl – az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés d) pontja ad a szervezeti és működési szabályzatának megalkotására. Az indítványozó szerint a rendelet megjelölése annak kihirdetésére utal, az Ör. a képviselő-testület által elfogadott és kihirdetett jogszabály.
8. Az Alaptörvényen túl a jogalkotás további garanciális szabályait a Jat. tartalmazza. A Jat. 7. § (1) bekezdése szerint a jogszabályban meg kell határozni a hatálybalépésének napját, amely a jogszabály kihirdetését követő valamely nap lehet. A Kúria Önkormányzati Tanácsa rámutat, hogy a Jat.-nak a jogszabály hatálybalépése napjának meghatározására irányuló rendelkezése az önkormányzati rendelet érvényességére kiható garanciális rendelkezés. Hatályba léptető rendelkezés nélkül a jogszabály címzettjei nem tudják, hogy magatartásukat milyen időponttól kell a jogszabály szövegéhez igazítani, amely feloldhatatlan jogbizonytalansághoz vezet, lényegében a jogszabályt alkalmazhatatlanná teszi. A Jat. 8. § (2) bekezdése a már hatályba lépett jogszabály hatályba léptető rendelkezése módosításának tilalmát is kimondja, amely törvényi rendelkezés érzékelteti a hatályba léptető rendelkezés megalkotásának garanciális jelentőségét a jogszabály érvényességét illetően.
9. A közjogi érvénytelenséggel kapcsolatos alkotmánybírói gyakorlat [lásd először a 29/1997. (IV. 29.) AB határozatot] és kúriai gyakorlat (lásd először: Köf.5.045/2012/5. számú határozat) szerint a jogalkotási eljárás garanciális szabályainak megsértésével megalkotott jogszabály érvénytelen. Jelen ügyben a Kúria megállapította, hogy a Jat. 7. § (1) bekezdése garanciális szabály, amelynek figyelmen kívül hagyása közjogi érvénytelenséget eredményez. Az így létrejött önkormányzati rendelt tekintetében az önkormányzatnak – a Jat. 9. § (1) bekezdésből következően – még arra sincs lehetősége, hogy a hatályba léptetést utólag megállapítsa.
10. A fentiek miatt az Ör. ellentétes a Jat. 7. § (1) bekezdésével.
11. Az érintett önkormányzat önkormányzati határozatot alkotott a rendelet, mint jogszabály hatályba léptetésére. A Jat. 23. § (2) bekezdése szerint az önkormányzat által meghozható normatív határozat közjogi szervezetszabályozó eszköz. A Jat. 24. § (1) bekezdés szerint a közjogi szervezetszabályozó eszköz jogszabállyal nem lehet ellentétes. A Jat. 8. § (1) bekezdése szerint jogszabályt csak jogszabály módosíthat (és ezt is csak a jogalkotói hatáskörrel rendelkező szerv teheti meg). A Jat. e szabálya szerint: „[a] hatályos jogszabályi rendelkezést a jogalkotói hatáskörrel rendelkező szerv jogszabály megalkotásával, a módosítani kívánt jogszabályi rendelkezést tételesen megjelölő, a módosítást kimondó jogszabályi rendelkezéssel módosíthatja.” Mindebből is következően nyilvánvaló, hogy önkormányzati rendelet hatályba léptető rendelkezésének hiányát nem lehet önkormányzati határozattal pótolni.

12. A jogszabályalkotás az állami szervek legfontosabb közhatalmi jogosítványa, az Alaptörvény kizárólagos szabályokat tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az állami szervek milyen jogszabályokat alkothatnak. Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzatok legfontosabb közhatalmi jogosítványa a rendeletalkotás. A helyi önkormányzati képviselő-testület a helyi közügyek intézése során közhatalom birtokában rendeletet alkot. Az Alaptörvény 32. cikkében felsorolt jogosítványok (így a rendeletalkotás) nem alapjogok (hiszen az alapjogok épp a közhatalom-gyakorlással szemben védeneek), hanem olyan hatáskörsoportok, amelyek az önkormányzatok relatív államszervezeti autonómiáját védik. (Nyilvánvaló, hogy az Alaptörvényben biztosított jogok alá nem tartoznak a közhatalmi jogosítványok gyakorlásához szükséges jogosítványok.) Az Alaptörvény a jogszabályalkotás, mint közhatalmi tevékenység tekintetében egy zárt rendszert képez: megjelöli a kibocsátót, megjelöli a jogszabály nevét, rendelkezik egymáshoz való viszonyukról. E rendelkezések alapján – amit a Jat. 8. § (1) bekezdése meg is fogalmaz –, az önkormányzati rendelet csak önkormányzati rendelettel lehet módosítani. Az önkormányzat határozata nem jogszabály, az önkormányzat határozata tartalmától függetlenül nem járhat olyan joghatással, amely az önkormányzati rendelet módosításához vagy kiegészítéséhez vezet.
13. A fentiekre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa az Ör-t megsemmisítette. A Bszi. 56. § (3) bekezdés lehetővé teszi, hogy a Kúria a jogbiztonságra tekintettel az önkormányzati rendelet megsemmisítésének hatályát az ex nunc hatályú megsemmisítéstől eltérően is meghatározza. A Kúria jelen ügyben úgy ítélte meg, hogy a jogbiztonság érdekében tekintettel a hatályba léptető rendelkezést nem tartalmazó Ör-t a kihirdetés napjára visszamenően – azaz 2015. február 5-ei hatállyal – helyezi hatályon kívül.

A döntés elvi tartalma:

14. Amennyiben az önkormányzat olyan rendeletet hirdet ki, amely nem tartalmaz hatályba léptető rendelkezést, úgy e rendelet közjogilag érvénytelen, ami a rendeletnek a kihirdetése napjára történő visszamenőleges megsemmisítését eredményezi.

Alkalmazott jogszabályok és irányadó joggyakorlat:

15. 2010. évi CXXX. törvény 7. § (1) bekezdése, 8. § (1)–(2) bekezdése, 23. § (2) bekezdése 24. § (1) bekezdése

Záró rész

16. A Magyar Közlönyben és az önkormányzati rendelettel azonos módon való közzététel elrendelésére a Bszi. 57. §-a folytán alkalmazandó Bszi. 55. § (2) bekezdés b) és c) pontja alapján került sor.
17. A döntés elleni jogorvoslatot a Bszi. 49. §-a zárja ki.

Budapest, 2015. október 6.

Dr. Kalas Tibor s. k. a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt s. k. előadó bíró, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó s. k. bíró

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5022/2015/4. számú határozata

Az ügy száma: Köf.5022/2015/4.

A tanács tagja: Dr. Kalas Tibor a tanács elnöke, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt bíró

Az indítványozó: az Alapvető Jogok Biztosa (Budapest, Nádor u. 22.)

Az érintett önkormányzat: Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat (Budapest, Baross 63–67.)

Az ügy tárgya: kommunális adó törvényességi felülvizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria

- a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének a magánszemély kommunális adójáról szóló 40/2014. (XI. 13.) önkormányzati rendelete 3. § d) pontja törvényellenes, ezért azt 2015. december 31-ével megsemmisíti;
- a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének a magánszemély kommunális adójáról szóló 40/2014. (XI. 13.) önkormányzati rendelete 3. § c) pontja törvényellenességének megállapítására irányuló indítványt elutasítja;
- a Kúria Önkormányzati Tanácsa elrendeli a határozata Magyar Közlönyben való közzétételét;
- a Kúria Önkormányzati Tanácsa elrendeli, hogy határozatát – a Magyar Közlönyben való közzétételt követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon hirdessék ki.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

1. Magánszemély fordult panasszal az alapvető jogok biztosához azzal, hogy az egyenlő bánásmód követelményeit sértik az önkormányzat magánszemély kommunális adójáról szóló 40/2014. (XI. 13.) önkormányzati rendeletének (a továbbiakban: Ör.1.) azon szabályai, amelyek a kommunális adó megfizetése alól minden adóalanyt mentesítenek, kivéve a lakástulajdonát bérbe adó magánszemélyt. Az alapvető jogok biztosa a rá vonatkozó törvényi szabályok alapján, figyelemmel az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés c) pontjára és a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) rendelkezéseire, a Kúria Önkormányzati Tanácsához fordult.

Az indítvány és az érintett önkormányzat állásfoglalása

2. Az alapvető jogok biztosája kezdeményezte az Ör.1. 3. § c) pontja „(...) ha a lakást nem adják részben vagy egészében bérbe” szövegrésze, valamint a 3. § d) pont „(...) ha annak jogosultja (több jogosult esetében legalább az egyik jogosult) az év első napján az Önkormányzat illetékességi területén állandó lakóként bejelentett lakóhellyel rendelkezik” szövegrésze törvénysértésének megállapítását és megsemmisítését. Álláspontja értelmében az Ör.1. megjelölt rendelkezései ellentétesek a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Helyi adó tv.) 6. § d) pontjában foglaltakkal. Állította továbbá, hogy az Ör.1. 3. § d) pontja sérti a Helyi adó tv. 7. § a) pontjában rögzített adótöbbszörözés tilalmát is.
3. Az alapvető jogok biztosának érvelése szerint az Ör.1. 3. § c) és d) pontja szerinti mentességek túllépték a Helyi adó tv. 6. § d) pontjában foglalt törvényi kereteket. A Helyi adó tv. 6. § d) pontjának tartalmát elemezve kifejtette, hogy az adókönyvités jogpolitikai indokál az adótárggyal vagy az adóalannyal összefüggő speciális körülmények szolgálhatnak. Hivatkozva a kommunális adó jogalkotói céljára, valamint arra, hogy az Ör.1. a 3. § c) pontja esetében az adótárggyhoz és a lakástulajdonos adóalanyhoz nem köthető tény, a bérbeadás tényét, azaz a bérleti jogviszonyt adóztatja megállapította, hogy a 3. § c) pontban az önkormányzat túlterjeszkedett a törvényi mentességi szabályok keretein.
4. Az Ör.1. 3. § d) pontja kapcsán az alapvető jogok biztosája arra hivatkozott, hogy az önkormányzati jogalkotó a kommunális adó alóli mentesség kettős feltételét írta elő: eszerint a mentesség feltétele a lakásbérleti

- jogviszonyhoz kapcsolódó életvitelszerű lakáshasználat és az is, hogy a bérlő az önkormányzat illetékességi területére állandó lakosként bejelentkezzen. Mivel a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Sztlv.) 26. § (4) bekezdése a bejelentkezést a szállásadó hozzájáruló nyilatkozatához köti, ezért a bérlő adóalanyisága a bérbe adó lakástulajdonos mérlegelésének a függvénye. Az alapvető jogok biztosa szerint a szabályozás ezen módja túllépett a Helyi adó tv. 6. § d) pontján.
5. Utalt tovább arra is az alapvető jogok biztosa, hogy az Ör.1. 3. § a) pontjának és az önkormányzat 38/2014. (XI. 13.) rendelete (a továbbiakban: Ör.2.) 4. §-ának együttes alkalmazásával a jogi személyek a tulajdonukban álló lakásingatlan után építményadót kötelesek fizetni, ugyanakkor a lakásingatlan bérlő személy ugyanazon lakásingatlanhoz kapcsolódó bérleti jogára tekintettel kommunális adó megfizetésére köteles. A szabályozás ezen módja a Helyi adó tv. 7. § a) pontja szerinti adótöbbszörözés tilalmába ütközően törvénysértő, mert az önkormányzat nem adóztathatja egyidejűleg az ingatlan és az ahhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogot is.
  6. Az önkormányzat – a számára a Bszi. 52. §-a alapján megküldött indítvány alapján – állásfoglalásában az indítvány elutasítását kérte.
  7. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az alapvető jogok biztosa nem jelölte meg azt az alapjogi jogsérelmet, amely az Ör.1. kapcsán visszásságként indítványozási jogát megalapozta volna az ügyben. Álláspontja értelmében a diszkrimináció tilalma avagy az egyenlő bánásmód követelménye az alapvető jogok alkalmazásakor figyelembe veendő alkotmányos elv és nem alapjog.
  8. Mindazonáltal az önkormányzat – a 20/2014. (VII. 3.) AB határozat alapján – az Ör.1. 3. § c) pontja kapcsán utalt arra, hogy a szabályozás nem tesz különbséget egymással összehasonlítható helyzetben lévő jogalanyok között. Az Ör.1. alapján ténylegesen annak a magánszemélynek kell megfizetnie a kommunális adót, akinek a tulajdonában lévő lakása hasznosításából további bevétele származik, valamint annak, aki bejelentett lakóhellyel nem rendelkezik az önkormányzat illetékességi területén.
  9. Utalt arra is, hogy számos fővárosi önkormányzati szabályozás van hatályban hasonló vagy azonos tartalommal anélkül, hogy azokkal szemben a Fővárosi Kormányhivatal kifogást emelt volna.
  10. Álláspontja szerint a Helyi adó tv. 6. § d) pontja nem taxatív módon sorolja fel a mentességek körét, amelyet a Helyi adót tv.-hez fűzött törvényi indokolás is megerősít. Az Ör.1. mentességi szabályainak célja az, hogy a kommunális adó jellegéhez, valamint a jövedelmi, vagyoni viszonyokhoz igazodóan az viselje a kommunális adó kötelezettségét, aki a lakását kiadja és abból jövedelemre tesz szert, ugyanakkor nem lakik a kerületben, azaz nem vesz részt a helyi közösség életében. A mentességi szabályok lényege tartalmuk szerint nem a pusztán bejelentkezés, hanem kifejezetten az életvitelszerű tartózkodás.
  11. Az önkormányzat álláspontja szerint az adótöbbszörözés törvényi tilalma az Ör.1. kapcsán nem merülhet fel, mivel az indítvány szerinti építményadó és kommunális adó alanya nem ugyanaz a személy.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntésének indokolása

12. Az indítvány részben megalapozott.
13. Az önkormányzat a támadott Ör.1.-t az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésére visszavezethető, a Helyi adó tv. rendelkezései alapján végrehajtható jellegű jogalkotói jogkörében alkotta meg. Ezért az Ör.1. nem lehet ellentétes – egyéb jogszabályi rendelkezések mellett – a Helyi adó tv. szabályozásával.
14. Az alapvető jogok biztosának indítványozói jogosultságával összefüggésben a Kúria az alábbiakra utal: A Bszi. 48. § (1a) bekezdése értelmében „[a]z alapvető jogok biztosa az önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárást a helyi önkormányzattal szemben az alapvető jogok biztosáról szóló törvényben meghatározott követelményeknek megfelelő indítvánnyal kezdeményezi”. Figyelemmel az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. § (1) bekezdés b) pontjára, valamint a 34/A. § (1) bekezdésére az alapvető jogok biztosa a vizsgálata során észlelt visszásság esetén fordulhat a Kúria Önkormányzati Tanácsához. Az Ajbt. 18. § (1) bekezdése szerint a „visszásság” fogalomkörébe tartozik a helyi önkormányzat tevékenysége vagy mulasztása révén előálló alapjogi jogsérelem avagy „annak közvetlen veszélye” is.
15. Az alapvető jogok biztosa indítványában az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdése szerinti köztelherviselési kötelezettség sérelmének veszélye miatt fordult a Kúria Önkormányzati Tanácsához. A Kúria gyakorlatában az alapvető jogok biztosának ilyen tartalmú indítványait befogadhatónak ítélte az eddigiekben és nem látott okot arra, hogy ettől a jelen esetben eltérjen.

16. Az önkormányzat állásfoglalásában foglaltakkal összefüggésben utal továbbá arra is, hogy az Alkotmánybíróság 28/2015. (IX. 24.) AB határozatában a pozitív megkülönböztetést is alapjogként definiálta.
17. A Helyi adó tv. 24. §-a értelmében „[k]ommunális adókötelezettség terheli a 12. §-ban, valamint a 18. §-ban meghatározott magánszemélyt, továbbá azt a magánszemélyt is, aki az önkormányzat illetékességi területén nem magánszemély tulajdonában álló lakás bérleti jogával rendelkezik. (...)” Az Helyi adó tv. általános szabályai között, a 4. § a) pont értelmében adótárgy az ingatlan tulajdon, és az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog. Végül a 6. § d) pontja értelmében az önkormányzat a Helyi adó tv. második részben meghatározott mentességeket és kedvezményeket „további mentességekkel, kedvezményekkel, így különösen a lakások esetében a lakásban lakóhellyel rendelkező eltartottak számától, a lakáson fennálló, hitelintézet által lakásvásárlásra, lakásépítésre nyújtott hitel biztosítékául szolgáló jelzálogjog fennállásától, a lakásban lakóhellyel rendelkezők jövedelmétől függő mentességekkel, kedvezményekkel” bővítheti. A Helyi adó tv. 6. § e) pontja nem zárja ki azt sem, hogy az önkormányzat kiterjessze a 6. § d) pont szerinti mentességi szabályokat a vállalkozók üzleti célt szolgáló épülete, épületrésze utáni kommunális adóra is.
18. A Kúria eddigi gyakorlatában vagyoni típusú adó esetén a Helyi adó tv. 6. § d) pontját úgy értelmezte, hogy az adóalanyok között az önkormányzat különböztethet – azaz mentesíthet adózói csoportokat az adókötelezettség alól – a lakhatás biztonságának garantálása érdekében. Érvelésében a lakás szociális funkcióit kívánta érvényre juttatni azzal, hogy a lakásban való tényleges életvitelszerű tartózkodás a tárgyilagossá mérlegelés szerint ésszerű, ezért nem önkényes ok, amely ezért kellően alátámasztja a települési adórendeletben szabályozott adómentességet.
19. A kommunális adó esetében az adókötelezettség „az ingatlan tulajdonra, az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogra” (adótárgy) terjed ki (Helyi adó tv. 4. §). A kommunális adó nem kétségesen a „vagyoni viszonyoknak megfelelően” megállapított adó, amelyet az is mutat, hogy a vagyoni típusú adók és a kommunális adó egymással konkuráló, egymást kizáró adók. Mindazonáltal a „ingatlan tulajdon” és az „ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog” fogalomkörébe bele tartoznak az ingatlanhoz való rendelkezéssel, az ingatlan használatával összefüggésben álló jogok is.
20. A kommunális adó célja nem a vagyontárgy, az ingatlan (építmény, telek) adóztatása, hanem a települési önkormányzat által biztosított kommunális szolgáltatáshoz való – az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez, az adózó teljesítőképességéhez, valamint a helyi sajátosságokhoz igazodó – közteherkénti hozzájárulás. Itt az adókötelezettség alapja a helyi közszolgáltatás igénybe vétele és nem az adóalany vagyoni helyzete. Kivetésének konkrétan megragadható célja van: az önkormányzat által szervezett közszolgáltatás, például a helyi háztartási hulladékszállítás avagy a helyi tulajdonú és kezelésű közutak fenntartási költségeinek finanszírozása (stb.). Mivel urbanizált körülmények között a helyi közszolgáltatások többségének igénybevétele elkerülhetetlen, ezért ahhoz minden használnak – függetlenül egyéb körülményeitől, jogviszonyaitól – az adó megfizetésével hozzá kell járulnia.
21. Az Ör.1. 3. §-a több mentességi szabályt is bevezet, amelyek értelmében „mentes a magánszemélyek kommunális adója alól:
  - a) az a magánszemély tulajdonában álló építmény, amely után a tulajdonosnak, az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog jogosítottjának építményadó-fizetési kötelezettsége keletkezik;
  - b) az a magánszemély tulajdonában álló telek, amely után a tulajdonosnak, az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog jogosítottjának telekadó-fizetési kötelezettsége keletkezik;
  - c) az a magánszemély tulajdonában álló lakás, amelynek tulajdonosa (több tulajdonos esetében legalább az egyik tulajdonos), ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog jogosítottja az év első napján az Önkormányzat illetékességi területén állandó lakosként bejelentett lakóhellyel rendelkezik, ha a lakást nem adják részben vagy egészben bérbe;
  - d) a lakásbérleti jog, ha annak jogosultja (több jogosult esetében legalább az egyik jogosult) az év első napján az Önkormányzat illetékességi területén állandó lakosként bejelentett lakóhellyel rendelkezik;
  - e) az Önkormányzat tulajdonában lévő lakás bérlője az érintett adótárgy után.
22. Úgy az Alkotmánybíróság mint a Kúria Önkormányzati Tanácsa több alkalommal hangsúlyozta az önkormányzatoknak saját adópolitikájuk formálásában törvényi keretek között élvezett szabadságát, valamint azt, hogy a közteher alóli mentesülés a jogalkotói célok függvényében élvezett pozitív megkülönböztetést és nem kikényszeríthető alanyi jogot jelent.

23. A fentiek fényében a Kúria a kommunális adó kötelezettsége alóli mentesülés szabályainak (Ör.1. 3. § c) és d) pontjai] értékelésekor a Helyi adó tv. 6. § d) pontjának azt a szövegfordulatát hangsúlyozza, amely szerint a helyi önkormányzatok szabadon állapíthatnak meg a különös részhez képest további mentességeket, amelyek között a lakhatás szociális funkciója szerinti mentesség csupán az egyik. A kommunális adókra vonatkozó III. fejezetének különös szabályai között a Helyi adó tv. nem tartalmaz speciális mentességet, ezért az önkormányzatok szabadsága a mentességi szabályok megalkotásakor nem korlátozott.
24. Az Ör.1. 3. § c) pontja esetében az adó tárgya a lakástulajdon, alanya a lakás tulajdonosa, aki akkor mentesül a kommunális adókötelezettség alól, amennyiben rendelkezik az önkormányzat illetékességi területén lakcímbeljelentéssel és nem él a tulajdonjogából eredő hasznosítás jogával, azaz a lakását nem adja bérbe. A Kúria nem osztotta az alapvető jogok biztosának azt az érvelését, amely szerint az önkormányzat tartalmi szempontból ebben az esetben a bérleti jogviszonyt adóztatja, a mentességi szabály pedig nem kapcsolódik az adótárgyhoz avagy az adó alanyához.
25. Figyelemmel a Helyi adó tv. 24. §-ának második fordulatára, a bérlő a magánszemély tulajdonában álló lakás esetében nem alanya a kommunális adónak. Ezért ebben az esetben a vizsgált szabályozás a bérlő által igénybe vett kommunális szolgáltatás közterhét a bérbeadó lakástulajdonosra hárítja. Mivel a bérleti jogviszony létrehozása a lakástulajdonos adóalany tulajdonhoz kapcsolódó rendelkezési joga, ezért a mentességi szabály nem oldódott el a Helyi adó tv. 4. § a) pontja szerinti adótárgytól és az adó alanyától.
26. Az indítvány az Ör.1. 3. § c) pontjával kapcsolatosan nem vitatta a mentességi szabály lakcímbeljelentéssel összefüggő feltételét. Ezért a Kúria ennek törvényessége tekintetében nem foglalt állást. Összefoglalóan azonban megállapítható, hogy az alapvető jogok biztosának indítványát a c) pont szerinti mentességi ok esetében nem látta megalapozottnak.
27. Az indítvány értelmében az Ör.1. 3. § d) pontja a Helyi adó tv. 7. § a) pontjába ütközően törvénytörtő, mivel a jogi személy tulajdonában álló, bérleti jogviszony révén hasznosított ingatlan esetében, figyelemmel az Ör.2. rendelkezéseire is, a tulajdonos építményadó, a bérlő – lakcímbeljelentkezés hiányában – kommunális adó fizetésére köteles. A Kúria ebben az esetben – az önkormányzat érvelésével szemben – az alapvető jogok biztosának indítványát és részben indokolását is elfogadva döntött.
28. A Helyi adó tv. 7. § a) pontja értelmében „[a]z önkormányzat adómegállapítási jogát korlátozza az, hogy: az adóalanyt egy meghatározott adótárgy esetében (4. §) csak egyféle – az önkormányzat döntése szerinti – adó (5. §) fizetésére kötelezheti (...)”.
29. A Helyi adó tv. 4. §-a az „ingatlantulajdont”, valamint az „ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogot” együttesen kezeli adótárgyként. Ezért – figyelemmel a Kúria Köf.5066/2014. számú határozatában a Helyi adó tv. 7. § a) pontjához fűzött értelmezésére is, – az adótárgyat egyidejűleg több jogcímen terhelő adókötelezettség tiltott adótöbbszörözésre vezet. Az önkormányzati érveléssel szemben, amely szerint az adóalanyok közötti különbség kizárja az adótöbbszörözés tiltott helyzetét, a Kúria arra utal, hogy az alapvető jogok biztosa által vázolt helyzetben a bérlő lakcímbeljelentése a kommunális adóterhet a jogi személy lakástulajdonosra telepíti. Ezért a jogi személy lakástulajdonos egyidejűleg válik az építményadó és a kommunális adó alanyává.
30. A kifejtettek értelmében a Kúria megállapította, hogy az Ör.1. 3. § d) pontja jelen szövegezésével és az Ör.1., valamint az Ör.2. által teremtett összefüggésben a Helyi adó tv. 6. § d) pontjába ütközően törvénytörtő. A törvénytörtés és annak Bszi. 52. § (2) bekezdés a) pontja alapján levont jogkövetkezményére tekintettel a Kúria az Ör.1. 3. § d) pontjának egyéb okra visszavezethető törvénytörtését már nem vizsgálta.
31. Az önkormányzat állásfoglalásában foglaltakkal összefüggésben végül utal arra a Kúria Önkormányzati Tanácsa, hogy az önkormányzati rendelet törvényessége tekintetében csak indítvány alapján tud állást foglalni. Önmagában az a tény, hogy az önkormányzati rendelet hatályban van, nem jelenti egyben annak törvényességét is.

A döntés elvi tartalma

32. A vagyoni és a kommunális típusú adók kivetése eltérő célt szolgál. A vagyoni típusú adó a településen található ingatlan tulajdonát, a kommunális adó pedig a településen igénybe vehető infrastruktúrát adóztatja. Ez a különbség igazolhatja az eltérő szabályozási koncepciót.

Alkalmazott jogszabályok

33. 1990. évi C. törvény 6. § d) pont, 7. § a) pont, 24. §

Záró rész

34. A Bszi. 55. § (2) bekezdés a) pontja értelmében „[h]a az önkormányzati tanács megállapítja, hogy az önkormányzati rendelet vagy annak valamely rendelkezése más jogszabályba ütközik, (...) az önkormányzati rendeletet vagy annak rendelkezését megsemmisíti (...)”. A (3) bekezdés értelmében „[h]a a (2) bekezdésben foglalt feltételek nem állnak fenn, az önkormányzati tanács az indítványt elutasítja”. Mivel a Kúria Önkormányzati Tanácsa az alapvető jogok biztosa indítványát az Ör.1. 3. § c) pontja tekintetében nem látta megalapozottnak, ezért ebben a tekintetben elutasította, a 3. § d) pontját azonban annak törvénysértésére tekintettel megsemmisítette. A megsemmisítés hatályának meghatározásakor figyelemmel volt az önkormányzat gazdálkodásával kapcsolatos követelményekre.
35. A döntés elleni jogorvoslatot a Bszi. 49. §-a zárta ki.

Budapest, 2015. október 6.

Dr. Kalas Tibor s. k. a tanács elnöke, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó s. k. előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt s. k. bíró

A Kúria Önkormányzati Tanácsa Köf.5034/2015/3. számú határozata

Az ügy száma: Köf.5034/2015/3.

A tanács tagja: dr. Kozma György a tanács elnöke; dr. Balogh Zsolt előadó bíró; dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó bíró

Az indítványozó: Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

Az érintett önkormányzat: Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata
(Hódmezővásárhely, Kossuth tér 1.)

Az ügy tárgya: közösségi együttélés szabályai

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata által alkotott, a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 4/2013. (02. 05.) Kgy. rendelet 16. §-a törvénysértő, ezért e rendelkezést megsemmisíti;
- Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata által alkotott, a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 4/2013. (02. 05.) Kgy. rendelet 2. §-a „és jogi” illetve „jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetre” szövegrésze törvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja;
- megállapítja, hogy Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata által alkotott, a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 4/2013. (02. 05.) Kgy. rendelet 16. §-a a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt folyamatban lévő K.27.902/2014. illetve K.27.837/2014. számú perekben, valamint valamennyi, a törvénysértés megállapításának időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő perben nem alkalmazható;
- elrendeli határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét;
- elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

A határozat ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

1. Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala több határozatot hozott, amelyekben a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 4/2013. (02. 05.) Kgy. rendelet (a továbbiakban: Ör.) 16. §-a alapján az érintetteket választási plakát engedély nélküli elhelyezése miatt közigazgatási bírság megfizetésére kötelezte.
2. A közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata során eljáró Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az eljárást az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény 25. §-a és a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 155/B. §-a alapján felfüggesztette és az Alkotmánybírósághoz fordult a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 8. § (1) bekezdés b) pontja, továbbá 8. § (2) bekezdése, valamint 143. § (4) bekezdés d) pontja meghatározott szövegrésze, illetve az Ör. egésze Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatát kezdeményezve. Az indítványozó bíróság kezdeményezte az előtte lévő K.27.902/2014. és K.27.837/2014. számú ügyekben – a bírói kezdeményezés szerint ez összesen 66 ügyet érint – a fenti jogszabályi rendelkezések alkalmazási tilalmának az elrendelését is az Alkotmánybíróságnál.
3. A Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ugyan ezen végzésében a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 48. § (3) bekezdése és a Pp. 155/C. §-a alapján kezdeményezte a Kúria Önkormányzati Tanácsánál az Ör. 2. § „és jogi” illetve „jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetre” szövegrésze, továbbá az Ör. 16. §-a törvénybe ütközésének vizsgálatát, valamint a K.27.902/2014. és K.27.837/2014. számú ügyekben való alkalmazási tilalom elrendelését.
4. A Kúria Önkormányzati Tanácsa a hatáskörébe tartozó indítvány elbíráláshoz kapcsolódva megállapította, hogy az Ör. 2. §-a és a 16. §-a törvényellenességéről való döntés előfeltétele az Alkotmánybíróság döntése a Mötv. 8. § (1) bekezdés b) pontja és 143. § (4) bekezdés d) pontja, valamint az Ör. egésze alkotmányellenességéről. Erre tekintettel az Önkormányzati Tanács a 2015. május 5-én meghozott végzésben az Ör. 2. §-a és 16. §-a törvényességi vizsgálatára irányuló eljárását az Alkotmánybíróság előtt folyamatban lévő ügy elbírálásáig felfüggesztette.
5. Az Alkotmánybíróság a 2015. június 23-án meghozott III/665-4/2015. ügyszámú végzésében [3117/2015. (VII. 2.) AB végzés] a Mötv. 8. § (1) bekezdés b) pontjának „és betartatni” szövegrésze, 8. § (2) bekezdésének „elmulasztásuk jogkövetkezményeit” szövegrésze, 143. § (4) bekezdés d) pontjának „valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit” szövegrésze, továbbá az Ör. Alaptörvényellenességének megállapítására, megsemmisítésére és a jogszabályok alkalmazásának kizárására irányuló bírói kezdeményezést visszautasította. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Mötv. hivatkozott rendelkezéseit a bírónak nem kell alkalmaznia az előtte folyamatban lévő, közigazgatási határozatok felülvizsgálatára irányuló ügyekben, így ezek Alaptörvény-ellenességének vizsgálatát és megsemmisítését az Alaptörvény 24. cikk b) pontja és Abtv. 25. § (1) bekezdése alapján nem kérheti. Az Ör. egésze vonatkozásában pedig megállapította, hogy a felhatalmazó jogszabály – a Mötv. – alaptörvényellenességével való összefüggésen túl az indítvány nem tartalmazott önálló indokolást az Ör. alaptörvényellenessége vonatkozásában.
6. Mivel az Alkotmánybíróság előtt a felfüggesztés alapjául szolgáló ügy a fentiek szerint lezárult, ezért a Kúria a felfüggesztett eljárást folytatta.

Az indítvány és az érintett önkormányzat állásfoglalása

7. Az indítványozó az Ör. törvényellenességének a vizsgálatához kapcsolódva kifejtette, hogy a Mötv. 8. § (1)–(2) bekezdései és a 143. § (4) bekezdés d) pontja alapján az önkormányzatok számára nem világos, hogy milyen közösségi együttélési alapvető szabályokat állapíthatnak meg, nincs meghatározva a felhatalmazás tárgya és kerete. Az Ör. 2. §-ának meghatározott szövegrésze, továbbá a 16. §-a a közösségi együttélés szabályait még a törvényhez képest is indokolatlanul tágan értelmezi.
8. Az Ör. 2. §-a a törvény hatályáról szól, ennek keretében a törvény hatályát a természetes személyeken túl kiterjeszti a jogi személyekre és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre, amely véleménye szerint ellentétben áll a Mötv. 8. § (2) bekezdésével és a 143. § (4) bekezdésével foglalt felhatalmazással.

9. Szintén a Mötv. e szabályaival, továbbá a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 144. §-ával áll ellentétben az Ör. 16. §-a. Az Ör. e rendelkezése „A választási plakátok elhelyezésével kapcsolatos tiltott, közösségellenes magatartások” címet viseli, erre vonatkozóan állapít meg tényállást. Az indítványozó bíróság szerint a Ve. a választásokkal kapcsolatos szabályokat megfelelően rendezi, az önkormányzatoknak nincs felhatalmazásuk a tárgykör szabályozására. A Ve. szerint választási plakát – a törvényben foglalt kivételekkel – korlátozás nélkül elhelyezhető, az önkormányzatoknak e tárgyban nincs rendeletalkotási jogosultságuk.

A Kúria döntésének jogi indoka

10. Az indítvány az alábbiak szerint megalapozott.
11. A Kúria elsőként rögzíti: az Alkotmánybíróság a 38/2012. (XI. 14.) AB határozatában alkotmányellenesnek ítélte a Mötv. akkor hatályos azon szabályait [Mötv. egykori 51. § (4) bekezdés és 143. § (4) bekezdés e) pont], amelyek felhatalmazást adtak a helyi önkormányzatok képviselő-testületeinek arra, hogy rendeletben határozzák meg a közösségellenes, kirívóan közösségellenes magatartásokat és ezeket szankcionálhassák. Ezt követően alkotta meg az Országgyűlés a Mötv. jelen ügyben érintett 8. § (1) bekezdés b) pontját, továbbá 8. § (2) bekezdését, valamint 143. § (4) bekezdés d) pontját. Mivel az Ör. preambuluma is tartalmazza ezen felhatalmazó rendelkezéseket, úgy a Kúria – az eljárásának felfüggesztésével – be szeretne volna szerezni ebben az ügyben az Alkotmánybíróság állásfoglalását (döntését) a közösségi együttélés alapvető szabályainak megalkotására felhatalmazó új törvényi rendelkezések és az Ör. egésze Alaptörvénnyel való összhangjáról. Az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezésre érdemi választ nem adott, így a Kúriának jelen ügyben az eljárást a hatályos törvényi szabályok alapján le kellett folytatnia az Ör. 2. §-a és 16. §-a törvényellenessége tekintetében.
12. Mindemellett megjegyzést érdemel, hogy az alapvető jogok biztosa indítványa alapján is eljárás indult az Alkotmánybíróság előtt a Mötv. 8. § (1) bekezdés b) pontja és a 8. § (2) bekezdése, valamint a 143. § (4) bekezdés d) pontja törvényességi vizsgálatára (alkotmánybírósági ügyszám: II/01219/2013.) Ezt követően a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5053/2013/7. számú ügyben felfüggesztette eljárását és szintén az Alkotmánybírósághoz fordult, amelyben kezdeményezte a Mötv. 8. § (2) bekezdése, valamint a 143. § (4) bekezdés d) pontjának „(...) a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit” fordulata Alaptörvénybe ütközésének vizsgálatát és az alaptörvény-ellenesség megállapítását. Jelen ügy eldöntéséig az Alkotmánybíróság nem hozta meg és hirdette ki döntését a Mötv. fenti rendelkezései alkotmányosságának tárgyában, azonban a Kúriának a 3117/2015. (VII. 2.) AB végzésből adódóan folytatni kellett az eljárást. A Kúria eljárása az Ör. vizsgálatára vonatkozik.
13. Az Ör. 2. §-a értelmében „[a] rendelet hatálya kiterjed a Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közigazgatási területén az e rendelet II. Fejezetében meghatározott magatartásokat megvalósító természetes és jogi személyre, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetre.” Az indítványozó szerint a Mötv. 8. §-ából, illetve 143. § (4) bekezdés d) pontjából az következik, hogy az önkormányzati rendeleti szabályozás személyi hatálya csak a természetes személyekre terjedhet ki, szervezetekre nem.
14. A Mötv. 8. § (1) bekezdés szerint „A helyi közösség tagjai a helyi önkormányzás alanyaként kötelesek:
b) betartani és betartatni a közösségi együttélés alapvető szabályait.
(2) A helyi önkormányzat képviselő-testülete rendeletében meghatározhatja az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségek tartalmát, elmulasztásuk jogkövetkezményeit.”
15. A Mötv. 143. § (4) bekezdés d) pontja felhatalmazást ad a helyi önkormányzat képviselő-testületének, hogy rendeletben határozza meg az öngondoskodás és a közösségi feladatok ellátásához való hozzájárulás, továbbá a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit.
16. Elsőként az állapítható meg, hogy a Mötv. 143. § (4) bekezdés d) pontja a közösségi együttélés alapvető szabályait illetően nem korlátozza az ez alapján megalkotandó Ör. személyi hatályát. A Mötv. 143. § (4) bekezdés d) pontjába foglalt felhatalmazó rendelkezés alapján a közösségi együttélés szabályai kiterjedhetnek mind a természetes személyekre, mind a jogi személyekre, továbbá a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre is.
17. A Mötv. 8. § (1) bekezdése a helyi közösség tagjairól szól, akiket a helyi önkormányzás alanyaként határoz meg a törvény e rendelkezése. A Mötv. más helyen rendelkezik arról, hogy ki tekinthető a helyi önkormányzás alanyának. A Mötv. 2. § (1) bekezdése értelmében a helyi önkormányzás a település, valamint a megye *választópolgárai közösségének joga*, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik

- az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül. A Mötv. 3. § (1) bekezdése pedig kimondja, hogy a helyi önkormányzás joga a települések (települési önkormányzatok) és a megyék (területi önkormányzatok) *választópolgárainak közösségét* illeti meg.
18. A fentiek alapján a helyi önkormányzáshoz való jog a választópolgárok joga, amelyet közösségi jogként definiál a Mötv. [A helyi önkormányzáshoz való jogtól meg kell különböztetni az önkormányzati jogokat, amelyeket a helyi önkormányzati képviselő-testület gyakorol, s amely az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésben jelenik meg.]
19. Megállapítható tehát, hogy a Mötv. 8. § (1) bekezdése kötelezettséget megfogalmazó rendelkezés, amelyre vonatkozóan a helyi önkormányzat a 8. § (2) bekezdés alapján meghatározhatja a kötelezettség tartalmát és elmulasztásának jogkövetkezményei. Ugyanakkor a Mötv. 8. §-ában meghatározott rendelkezés nem zárja ki, hogy a közösségi együttélés önkormányzati szabályozása a helyi választópolgárokon túl más természetes személyekre is kiterjedjen, hiszen a közösségi együttélés szabályait (azok lényegéből adódóan) a természetes személyek körében sem csak a helyi választópolgároknak kell betartani. A közösségi együttélés előírásait meg tudja sérteni az is, aki nem rendelkezik az adott településen választójoggal. Ahogy a Mötv. 8. §-a a helyi választópolgárokon túl nem zárja ki azt, hogy más természetes személyekre is kiterjedjen a szabályozás, úgy azt sem zárja ki, hogy – más felhatalmazó rendelkezés alapján – jogi személyekre és jogi személyiség nélküli szervezetekre is vonatkozzon. A tárgykör helyi önkormányzati szabályozására felhatalmazó rendelkezést pedig a Mötv. 143. § (4) bekezdés d) pontja tartalmaz.
20. Mindezek alapján a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az Ör. 2. §-a nem áll ellentétben a Mötv. 8. § és 143. § (4) bekezdés rendelkezéseivel ezért az Ör. 2. §-a megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította.
21. Az Ör. 16. §-a a következőképpen rendelkezik: „Aki a választási plakátot elhelyezte, akinek érdekében elhelyezték, illetve aki hozzájárulást adott plakát elhelyezéséhez (tulajdonos, bérlő, vagyongazdálkodó jog gyakorlója), ha a közterületen–épületek közterületre néző homlokzatán elhelyezett plakátokat szavazást követő 30 napon belül nem távolítja el, illetve a közterületet valamint az épülethomlokzatát nem állítja helyre, továbbá aki engedély nélkül, vagy az engedélytől eltérően helyezi el a plakátokat, a közösségi együttélés alapvető szabályaival ellentétes magatartást valósít meg.”
22. Az indítványozó szerint az Ör. e rendelkezése ellentétes a Mötv. 8. § (2) bekezdésébe és a 143. § (4) bekezdésébe foglalt felhatalmazással, valamint a Ve. 144. §-ával. A Ve. e szabálya szerint:
- „144. § (1) E § alkalmazásában plakát a választási falragasz, felirat, szórólap, vetített kép, embléma mérettől és hordozóanyagától függetlenül.
- (2) A kampányidőszakban a jelölő szervezetek és a jelöltek engedély és bejelentés nélkül készíthetnek plakátot.
- (3) Plakát a kampányidőszakban – a (4)–(7) bekezdésben meghatározott kivételekkel – korlátozás nélkül elhelyezhető.
- (4) Épület falára, kerítésre plakátot elhelyezni kizárólag a tulajdonos, a bérlő, illetőleg – állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan esetén – a vagyongazdálkodó jog gyakorlójának hozzájárulásával lehet.
- (5) Egyes középületeken vagy a közterület meghatározott részén plakát, illetve óriásplakát elhelyezését a helyi önkormányzat, a fővárosban a fővárosi önkormányzat műemlékvédelmi, környezetvédelmi okból rendeletben megtilthatja. Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületen vagy azon belül plakátot elhelyezni tilos.
- (6) A választási kampányt szolgáló önálló hirdető-berendezés elhelyezésére, valamint az óriásplakátok vonatkozásában a közterület-használatról szóló jogszabályokat kell alkalmazni.
- (7) A plakátot úgy kell elhelyezni, hogy az ne fedje más jelölt vagy jelölő szervezet plakátját, és károkozás nélkül eltávolítható legyen. A plakátot az, aki elhelyezte vagy akinek érdekében elhelyezték, a szavazást követő 30 napon belül köteles eltávolítani, vagy ennek elmaradása esetén az eltávolítás költségét viselni.”

24. Mindez összhangban van a Kúriának a Ve. 144. §-ára vonatkozó értelmezésével. A Kúria legelőször a Kvk. III.37.399/2014/3. számú határozatában a következőket állapította meg: „[a Ve.] 144. §-ának helyes értelmezéséből következik, hogy választási plakát elhelyezésére kizárólag a Ve. 144. §-ának rendelkezései az irányadóak. A választási szervek a Ve. rendelkezéseinek való megfelelést vizsgálhatják, míg a közúti közlekedési szabályok, továbbá a reklámtáblák elhelyezésére vonatkozó rendeleti szabályok alkalmazásának választási ügyben nincs helye, tekintve, hogy a Ve. 144. §-a egy zárt szabályrendszert alkot.”
25. Mivel a Ve. 144. §-a zárt rendszert alkot, s meghatározza a választási plakát eltávolítása elmulasztásának jogkövetkezményeit is, és mivel az önkormányzat a választási plakát elhelyezésével kapcsolatos közösségellenes magatartások szabályozásra felhatalmazást nem kapott (azaz arra vonatkozó felhatalmazást, hogy a zárt rendszerből e tekintetben kilépjen), ezért megállapítható, hogy az Ör. 16. §-a ellentétben áll a Ve. 144. §-ával. A Kúria Önkormányzati Tanácsa a törvényellenes rendelkezést a Bszi. 55. § (2) bekezdés a) pontja alapján megsemmisítette.
26. Jelen ügy bírói kezdeményezés. A Bszi. 56. § (5) bekezdése szerint „Ha az önkormányzati rendeletnek a bíróság előtt folyamatban lévő ügyben alkalmazandó rendelkezésének megsemmisítésére, illetve más jogszabályba ütközésének megállapítására bírói kezdeményezés alapján kerül sor, az önkormányzati rendelet megsemmisített, illetve más jogszabályba ütközőnek ítélt rendelkezése nem alkalmazható a bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben, valamint valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben.” Erre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy a Bszi. jelen határozatban megsemmisített rendelkezései nem alkalmazhatók a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt folyamatban lévő K.27.902/2014. illetve K.27.837/2014. számú ügyben, és valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben.

A döntés elvi tartalma:

27. A helyi önkormányzat a közösségi együttélés alapvető szabályainak meghatározásakor a rendelet személyi hatályát a helyi választópolgárokon túl is meghatározhatja.
28. A helyi önkormányzat a választási plakát elhelyezésével összefüggésben nem határozhat meg a közösségi együttélés alapvető szabályaival ellentétes magatartásként külön tényállást. A választási eljárásról szóló törvény a választási plakát szabályozása körében zárt rendszert alkot.

Alkalmazott jogszabályok és irányadó joggyakorlat:

29. 2011. évi CLXXXIX. törvény 8. § (1) bekezdés b) pontja, továbbá 8. § (2) bekezdése, valamint 143. § (4) bekezdés d) pontja; 2013. évi XXXVI. törvény 144. §-a; 3117/2015. (VII. 2.) AB végzés

Záró rész

30. A Magyar Közlönyben és az önkormányzati rendelettel azonos módon való közzététel elrendelésére a Bszi. 57. §-a folytán alkalmazandó Bszi. 55. § (2) bekezdés b) és c) pontja alapján került sor. Az általános alkalmazási tilalom a Bszi. 56. § (5) bekezdése alapján került elrendelésre.
31. A döntés elleni jogorvoslatot a Bszi. 49. §-a zárja ki.

Budapest, 2015. szeptember 22.

Dr. Kozma György s. k. a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt s. k. előadó bíró, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó s. k. bíró

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5017/2015/3. számú határozata

Az ügy száma: Köf.5017/2015/3.

A tanács tagja: dr. Kozma György a tanács elnöke; dr. Balogh Zsolt előadó bíró, dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó bíró

Az indítványozó: Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal (Miskolc, Városház tér 8.)

Az indítványozó képviselője: dr. Jerebák József főosztályvezető

Az érintett önkormányzat: Szerencs Város Önkormányzata (Szerencs, Rákóczi u. 89.)

Az ügy tárgya: szociális ellátás

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Szerencs Város Önkormányzat Képviselő-testülete által alkotott a más önkormányzat által elköltözés céljából nyújtott pénzbeli térítés helyi intézkedéseiről szóló 13/2014. (IX. 18.) önkormányzati rendelet törvénysértő, ezért azt megsemmisíti;
- elrendeli határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét;
- elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás**Az indítvány alapján szolgáló tényállás**

1. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: indítványozó) a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 132. § (1) bekezdés a) pontjába foglalt feladat- és hatáskörében eljárva törvényességi felhívással élt Szerencs Város Önkormányzat Képviselő-testülete (a továbbiakban: érintett önkormányzat) felé, amelyben indítványozta Szerencs Város Önkormányzat Képviselő-testületének a más önkormányzat által elköltözés céljából nyújtott pénzbeli térítés helyi intézkedéseiről szóló 13/2014. (IX. 18.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.) hatályon kívül helyezését. A képviselő-testület 2015. január 29-én megtárgyalta a törvényességi felhívásban foglaltakat, s a 10/2015. (I. 29.) határozatában úgy döntött, hogy a rendeletet hatályában továbbra is fenntartja.

Az indítvány és az érintett önkormányzat állásfoglalása

2. A fenti előzmények után az indítványozó a Mötv. 136. § (2) bekezdése alapján kezdeményezte a Kúriánál az Ör. egészének törvényességi vizsgálatát és megsemmisítését. Az indítványozó az Ör. egészén túl az Ör. 6. §-át, 7. §-át, 8. §-át, azon belül a (4)–(5)–(6) bekezdését nevezte meg, mint vizsgálni és megsemmisíteni kért rendelkezéseket. A Szerencs Város Önkormányzata hivatalos honlapján is megtalálható Ör. pusztán öt szakaszból áll. A csatolt iratok alapján megállapítható, hogy az indítványozó által jelölt számozás az Ör. jegyzőkönyvbe foglalt számozása, amely közvetlenül az ugyan ilyen tartalmú tervezet után (1–5. §-ok) folyamatos számozással (6–10. §-ok) jelenik meg. Mivel az indítvány alapján teljes bizonyossággal megállapítható, hogy az indítványozó tartalmában mely rendelkezések vizsgálatát kezdeményezte, ezért a Kúria az indítvány elbírálásakor – Szerencs Város Önkormányzata hivatalos honlapján és a Nemzeti Jogszabálytárban azonosan szereplő – helyes számozást vette alapul, s jelölte meg határozatában.
3. Az Ör. bevezető része az alábbiakat tartalmazza: „Szerencs Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Magyarország Alaptörvényének 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, a (2) bekezdésében, valamint Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 10. § (2) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következő rendeletet alkotja:” Az indítványozó kifejtette, hogy az Ör. bevezető része eredeti jogalkotói hatáskörre utal, holott a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások helyi szabályozása származékos jogalkotói hatáskör, így az Ör. nem felel meg

- a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet (a továbbiakban: Jszer.) 53. § (2) bekezdésbe, az 54. § (1) bekezdésbe és az 55. § (1)–(5) bekezdésébe foglaltaknak.
4. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 3. §-a kimondja, hogy az azonos vagy hasonló életviszonyokat lehetőleg ugyanabban a jogszabályban kell szabályozni. Az érintett önkormányzatnak van külön rendelete az önkormányzat tulajdonában álló lakások bérletéről és elidegenítéséről [8/2009. (II. 12.) Ör.], az első lakáshoz jutók támogatásáról [6/2003. (III. 25.) Ör.], a pénzbeli és természetbeni támogatásokról [3/2015. (II. 26.) Ör.], így az Ör.-ben szabályozottak – a tárgykört érintő rendelkezések párhuzamossága miatt – sértik a Jat. 3. §-át és a Jat. 2. §-ában foglalt jogbiztonsági kritériumot.
5. Az Ör. 1. §-a szerint: „A rendelet célja, hogy a más településeken beilleszkedni nem tudó személyek ne részesülhessenek előnyben Szerencs közigazgatási területén az évek óta életvitelszerűen élő személyekkel szemben abban az esetben, ha nevezettek városunkban más önkormányzat által nyújtott támogatás révén kívánnak letelepedni, illetve telepedtek le.”
Az Ör. 2. §-a kimondja: „A rendelet hatálya kiterjed azokra a személyekre, és a velük együtt lakó közeli hozzátartozóikra, akik más önkormányzat támogatásával vásárolnak Szerencs város közigazgatási területén lakhatás céljára szolgáló ingatlant.”
Az indítványozó szerint az Ör. azzal, hogy a szociális helyzettel össze nem függő feltételeket állapít meg az egyes szociális támogatások feltételeként, túlterjeszkedik a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (a továbbiakban: Szocvtv.) és a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvényben (a továbbiakban: Ltv.) az önkormányzat számára biztosított szabályozási kereteken. A rendelet célja sérti továbbá az egyenlő bánásmód követelményét, és alapjogokat korlátoz. Az Ör. 1. §-ában „a más településeken beilleszkedni nem tudó személyek” kitétel azt sugallja, hogy valamennyi az Ör. hatálya alá tartozó személy képtelen a közösségi együttélés szabályainak a betartására. Mindez sérti az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésébe foglalt jó hírnévhez való jogot.
6. Az Ör. 3. § (1) bekezdése értelmében: „Szerencs Város Önkormányzata és intézményei a rendelet hatálya alá tartozó személyek részére nem biztosít önkormányzati segílyt, pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátást, valamint első lakáshoz jutók támogatását.” Az indítványozó szerint e rendelkezés sérti a Szocvtv. 7. § (1) bekezdését, mivel e szabály szerint az önkormányzat hatáskörére és illetékességére tekintet nélkül köteles a rászorulóknak támogatást biztosítani élet és testi épség veszélye esetén. Jogbizonytalanságot is okoz, mert az első lakáshoz jutók támogatásáról Szerencs Városában a 6/2003. (III. 25.) Ör. rendelkezik, amely ilyen kizáró feltételt nem határoz meg. Az Ör. szociális támogatás feltételévé nem szociális célú szempontokat határoz meg, ezért túlterjeszkedik a Szocvtv.-ben foglalt felhatalmazáson is. Az Ör. 3. § (1) bekezdése sérti továbbá az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Etv.) 4. § b) pontját és 7. § (1) bekezdését, valamint az Alaptörvény XV. cikkébe foglalt egyenlőségre vonatkozó szabályokat és a XIX. cikkben meghatározott szociális biztonságra vonatkozó rendelkezéseket.
7. Az Ör. 3. § (2) bekezdése értelmében „A 2. §-ban meghatározott személyek a közfoglalkoztatásban nem részesíthetők előnyben.” Az indítványozó kifejtette, hogy a közfoglalkoztatásra a 2011. évi CVI. törvény és a végrehajtására alkotott 375/2010. (XII. 31.) Korm. rendelet az irányadó. E tárgykörben a törvény az önkormányzatnak nem adott felhatalmazást rendeletalkotásra, eredeti jogalkotói hatáskörben pedig nem járhatnak el, mivel a központi jogszabályok a közfoglalkoztatást részletesen szabályozzák. Erre tekintettel sérült az Alaptörvény 32. cikke.
8. Az Ör. 3. § (3) bekezdése értelmében: „A rendelet hatálya alá tartozó személyek nem vásárolhatnak önkormányzati tulajdonban lévő ingatlant, nem szerezhetik meg önkormányzati lakás bérleti jogát.” Az indítványozó kifejtette, hogy Szerencs Város Önkormányzata a 8/2009. (II. 12.) Ör. rendeletben szabályozta az önkormányzat tulajdonában álló lakások bérletét és elidegenítését. Ez a rendelet nem tartalmaz olyan feltételeket, amely alapján önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan tulajdonjogának vagy önkormányzati lakás bérleti jogának megszerzése kizárt. Mindez sérti a jogbiztonságot. Az Ör. 3. § (3) bekezdése továbbá túlterjeszkedik az Ltv.-ben az önkormányzatok számára biztosított jogalkotási kereteken, a szabály tartalma sérti az Alaptörvény XXVII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tartózkodási hely megválasztásához való jogot és az Etv. 26. § (1) bekezdését.
9. A fenti érvek egyidejű figyelembevételével az indítványozó kérte az Ör. egészének megsemmisítését.

10. A Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítványt a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 52. §-a alapján megküldte az érintett önkormányzatnak állásfoglalás beszerzése céljából.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntésének indokolása

11. A Kúria a Köf.5.003/2015/4. számú határozatában – részben az Ltv. kereteinek túllépése, részben az Etv.-be ütközés miatt – megsemmisítette Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a lakások bérletéről szóló 25/2006. (VII. 12.) önkormányzati rendelet 23. § (3) bekezdését. E szabály értelmében az önkormányzat térítési díjat akkor fizet az alacsony komfortfokozatú lakások bérlőinek, ha a város közigazgatási határán kívül vásárolnak lakóingatlant és arra 5 éves időtartamra elidegenítési és terhelési tilalom kerül bejegyzésre az önkormányzat által. A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy ezek a bérlők a szociálisan rászoruló köréből kerülnek ki, azaz a rendelet egy meghatározó személyi kört a város közigazgatási határán kívüli költözés esetén részesít térítési díjban. Miskolc Megyei Jogi Város fenti tartalmú rendelkezése a megsemmisítés folytán már nincs hatályban.
12. A Kúria Önkormányzati Tanácsa észlelte, hogy a „más önkormányzat által elköltözés céljából nyújtott pénzbeli térítés helyi intézkedéseiről” címmel több önkormányzat is rendeletet alkotott. A Kúria előtt – szintén a kormányhivatal kezdeményezésére – a Köf.5015/2015. számon eljárás indult Sátoraljaújhely Város Önkormányzatának azonos című és azonos rendelkezéseket tartalmazó rendelete ellen, azonban az önkormányzat az eljárás alatt rendeletét hatályon kívül helyezte, így a Kúria Önkormányzati Tanácsa az eljárást megszüntette.
13. Jelen ügyben az indítványozó részben az Alaptörvényben foglalt, részben törvényekben található rendelkezésekbe ütközőnek véli az Ör. egészét és egyes rendelkezéseit tételiesen is. Az Ör. 1. §-a szerint a szabályozás célja, hogy a más önkormányzatok által nyújtott támogatásban részesülő személyek ne részesüljenek előnyben Szerencs közigazgatási területén, ha a városban kívánnak letelepedni vagy telepedtek le. Az Ör. célja szerint szintén egy pontosan meghatározható személyi kört érint, ezen személyek letelepedését. Az Ör. 3. §-a szerint e személyek nem kapnak önkormányzati támogatást, önkormányzati segélyt és adósságkezelési szolgáltatást, a közfoglalkoztatásban nem részesíthetők előnyben, továbbá nem vásárolhatnak önkormányzati tulajdonban lévő ingatlant, nem szerezhetik meg önkormányzati lakás bérleti jogát.
14. Az ügyben elsőként az állapítható meg, hogy a fenti juttatások és lehetőségek megvonása nem egy előnyben részesítésből való kimaradást jelent – ahogy az Ör. 1. §-a fogalmaz – hanem hátrányos megkülönböztetést. A fenti támogatások, segélyek, de akár a közfoglalkoztatás vagy az alacsony összegű lakásbérlés lehetősége is egyértelműen a rászorulókról való gondoskodás miatt került a jogrendszerbe, az önkormányzati szabályozásnak törvényi rendelkezéseken kell nyugodnia, törvényi rendelkezésekhez kötött. Sem a Szocvtv. sem az Ltv. nem tartalmaz olyan szabályt, amely alapján e juttatásokat meg lehetne vonni olyanoktól, akik más önkormányzat területéről költöztek az adott településre. A közfoglalkoztatásra vonatkozó szabályok sem engednek ilyen különbségtételt, illetve nem hatalmaznak fel ilyen tartalmú önkormányzati szabályozásra.
15. A Kúria már több döntésében rögzítette, hogy önkormányzati rendeletben felhatalmazás hiányában nem lehet a szociális támogatás feltételévé tenni nem szociális célú szempontokat (Köf.5.051/2012/6., Köf.5.008/2013/8., Köf.5.051/2014/3. számú határozat). Jelen ügyben egyértelmű, hogy a szociális támogatásokhoz való hozzáférés azon az alapon történő lehetetlenné tétele, hogy a támogatást igénylő olyan önkormányzat területéről érkezett, ahol az elköltözés ösztönzésére térítési díjat kapott, nem szociális szempont. E körben nincs helye önkormányzati szabályozásnak. Helyesen mutatott rá az indítványozó arra is, hogy a rendelet – a támogatások summás megvonásával – a Szocvtv. 7. § (1) bekezdésének sérelmével is járhat. E szabály szerint a települési önkormányzat, tekintet nélkül hatáskörére és illetékességére, köteles az arra rászorulóknak rendkívüli települési támogatást, étkeztést, illetve szállást biztosítani, ha ennek hiánya a rászorulóknak az életét, testi épségét veszélyezteti. Önmagában már e törvényi rendelkezés is megalapozhatja a rendelet egészének törvényellenességét.
16. Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésére is, amely szerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. A Kúria a Köf.5.003/2015/4. számú határozatában rámutatott, hogy az emberi jogokat védő nemzetközi és hazai fórumok (pl. a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága,

vagy az Alkotmánybíróság) közel azonos módszereket alkalmaznak a diszkrimináció megítélése kapcsán. Ezek szerint, ha nem az alapjogokat érintő megkülönböztetésről van szó, akkor a megkülönböztetés elfogadható, ha legitim cél érdekében, egymással összehasonlítható helyzetben lévő jogalanyok között, ésszerű indok alapján történik a különbségtétel. Más – és szigorúbb – a diszkrimináció megítélése, ha az alapjogokat érint. Ebben az esetben az alapjog-korlátozás szükségességi/arányossági tesztje az irányadó. Ezen túlmenően a faji, etnikai alapon történő hátrányos megkülönböztetés megállapítására és annak megszüntetésére, illetve adott esetben szankcionálására egyes jogrendszerekben (lásd pl. az amerikai alkotmányjogot) sor kerül már akkor is, ha az egyének közötti megkülönböztetés alapja valamilyen gyanús indok (suspect classification). Jelen ügyben a megkülönböztetés a szociális juttatásokhoz való hozzáféréssel kapcsolódik. Ha ezen hozzáférés korlátozása nem szociális szempontokat tükröz, akkor alappal vehető fel, hogy a szabályozásnak nincs legitim célja.

17. Az Etv. 4. § b) pontja szerint az egyenlő bánásmód követelményét a helyi önkormányzatok kötelesek betartani. Az Etv. 9. §-a szerint közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne. Az Etv. 8. §-a által meghatározott tulajdonság között szerepel a vagyoni helyzet [8. § q) pont], de minden más egyéb helyzet, tulajdonság vagy jellemző [8. § t) pont]. Nyilvánvaló, hogy a más önkormányzat területéről azon elköltözöttek, akik ott térítési díjat kaptak jól körülhatárolható csoportot képeznek. Így az Ö. által nevesített juttatások megvonása valójában az Etv. által meghatározott tiltott diszkriminációt valósít meg.
18. Törvénytörés – az Etv. 8. § és 9. §-át, a Szocvtv.-t és az Ltv.-t is sérti – az az önkormányzati szabályozás, amely a szociális támogatásokhoz való hozzáférést ellehetetleníti a más önkormányzat által elköltözés céljából nyújtott pénzbeli térítési díjban részesülők számára. A Kúria Önkormányzati Tanácsa a törvénytörés önkormányzati rendeletet a Bszi. 55. § (2) bekezdés a) pontja alapján megsemmisítette.

A döntés elvi tartalma

19. A helyi önkormányzatoknak az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában adott rendeletalkotásra való felhatalmazása nem szolgálhat arra, hogy az önkormányzat meghatározott társadalmi csoportot, vagy jól körülhatárolható személyi kört valamely település elhagyására vagy valamely településen való letelepedés megnehezítésére használjanak.

Alkalmazott jogszabályok

20. 1993. évi III. törvény; 1993. évi LXXVIII. törvény; 2003. évi CXXV. törvény 8. § és 9. §

Záró rész

21. A Magyar Közlönyben és az önkormányzati rendelettel azonos módon való közzététel elrendelésére a Bszi. 57. §-a folytán alkalmazandó Bszi. 55. § (2) bekezdés b) és c) pontja alapján került sor.
22. A döntés elleni jogorvoslatot a Bszi. 49. §-a zárja ki.

Budapest, 2015. szeptember 22.

Dr. Kozma György s. k. a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt s. k. előadó bíró, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó s. k. bíró

IX. Határozatok Tára

Az Országgyűlés 42/2015. (X. 21.) OGY határozata az Országgyűlés tisztségviselőinek megválasztásáról szóló 11/2014. (V. 6.) OGY határozat módosításáról*

1. Az Országgyűlés tisztségviselőinek megválasztásáról szóló 11/2014. (V. 6.) OGY határozat a következők szerint módosul:

Az Országgyűlés

Schmuck Erzsébet (LMP) helyett

Ikotity Istvánt (LMP)

az Országgyűlés jegyzőjévé megválasztja.

2. Ez a határozat az elfogadásakor lép hatályba.

Lezsák Sándor s. k.,
az Országgyűlés alelnöke

Hiszékeny Dezső s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Szűcs Lajos s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 43/2015. (X. 21.) OGY határozata az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 13/2014. (V. 6.) OGY határozat módosításáról**

1. Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 13/2014. (V. 6.) OGY határozat 1. pontja a következők szerint módosul:

Az Országgyűlés

a Gazdasági bizottságba

Rogán Antal (Fidesz) helyett

Bánki Eriket (Fidesz)

a bizottság elnökévé,

a Gazdasági bizottságba

Bánki Erik (Fidesz) helyett

Manninger Jenőt (Fidesz),

dr. Völner Pál (Fidesz) helyett

dr. Czomba Sándort (Fidesz)

* A határozatot az Országgyűlés a 2015. október 19-i ülésnapján fogadta el.

** A határozatot az Országgyűlés a 2015. október 19-i ülésnapján fogadta el.

a bizottság alelnökévé,

a Gazdasági bizottságba

Cseresnyés Péter (Fidesz) helyett
Hollik Istvánt (KDNP),

az Igazságügyi bizottságba

dr. Vas Imre (Fidesz) korábban megüresedett tagsági helyére
dr. Répássy Róbertet (Fidesz)

a bizottság tagjává megválasztja.

2. Ez a határozat az elfogadásakor lép hatályba.

Lezsák Sándor s. k.,
az Országgyűlés alelnöke

Hiszékeny Dezső s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Szűcs Lajos s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

**Az Országgyűlés 44/2015. (X. 21.) OGY határozata
a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap 2011. május 31. és 2011. december 31. közötti üzleti évről szóló
beszámoló elfogadásáról***

Az Országgyűlés elfogadja a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap 2011. május 31. és 2011. december 31. közötti üzleti évről szóló beszámolót.

Lezsák Sándor s. k.,
az Országgyűlés alelnöke

Gelencsér Attila s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Mirkóczki Ádám s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

**Az Országgyűlés 45/2015. (X. 21.) OGY határozata
a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap 2012. január 1. és 2012. december 31. közötti üzleti évről szóló
beszámoló elfogadásáról****

Az Országgyűlés elfogadja a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap 2012. január 1. és 2012. december 31. közötti üzleti évről szóló beszámolót.

Lezsák Sándor s. k.,
az Országgyűlés alelnöke

Gelencsér Attila s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Mirkóczki Ádám s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

---

* A határozatot az Országgyűlés a 2015. október 20-i ülésnapján fogadta el.

** A határozatot az Országgyűlés a 2015. október 20-i ülésnapján fogadta el.

**Az Országgyűlés 46/2015. (X. 21.) OGY határozata
a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap 2013. január 1. és 2013. december 31. közötti üzleti évről szóló
beszámoló elfogadásáról***

Az Országgyűlés elfogadja a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap 2013. január 1. és 2013. december 31. közötti üzleti évről szóló beszámolót.

*Lezsák Sándor s. k.,
az Országgyűlés alelnöke*

*Gelencsér Attila s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

*Mirkóczki Ádám s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

**Az Országgyűlés 47/2015. (X. 21.) OGY határozata
a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap 2014. január 1. és 2014. december 31. közötti üzleti évről szóló
beszámoló elfogadásáról****

Az Országgyűlés elfogadja a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap 2014. január 1. és 2014. december 31. közötti üzleti évről szóló beszámolót.

*Lezsák Sándor s. k.,
az Országgyűlés alelnöke*

*Gelencsér Attila s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

*Mirkóczki Ádám s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

**Az Országgyűlés 48/2015. (X. 21.) OGY határozata
a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap 2015. január 1. és 2015. január 31. közötti üzleti évről szóló
beszámoló elfogadásáról*****

Az Országgyűlés elfogadja a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap 2015. január 1. és 2015. január 31. közötti üzleti évről szóló beszámolót.

*Lezsák Sándor s. k.,
az Országgyűlés alelnöke*

*Gelencsér Attila s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

*Mirkóczki Ádám s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

* A határozatot az Országgyűlés a 2015. október 20-i ülésnapján fogadta el.

** A határozatot az Országgyűlés a 2015. október 20-i ülésnapján fogadta el.

*** A határozatot az Országgyűlés a 2015. október 20-i ülésnapján fogadta el.

**A köztársasági elnök 425/2015. (X. 21.) KE határozata
államtitkári kinevezésről**

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés j) pontja és a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 52. § (2) bekezdése alapján – a miniszterelnök javaslatára – *Dömötör Csabát* 2015. október 21-ei hatállyal a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkárává kinevezem.

Budapest, 2015. október 19.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2015. október 19.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

KEH ügyszám: IV-2/05967-2/2015.

**A köztársasági elnök 426/2015. (X. 21.) KE határozata
államtitkári kinevezésről**

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés j) pontja és a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 52. § (2) bekezdése alapján – a miniszterelnök javaslatára – *Nagy Jánost* 2015. október 21-ei hatállyal a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkárává kinevezem.

Budapest, 2015. október 19.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2015. október 19.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

KEH ügyszám: IV-2/05970-2/2015.

**A köztársasági elnök 427/2015. (X. 21.) KE határozata
államtitkári kinevezésről**

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés j) pontja és a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 52. § (2) bekezdése alapján – a miniszterelnök javaslatára – *dr. Tuzson Bencét* 2015. október 21-ei hatállyal a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkárává kinevezem.

Budapest, 2015. október 19.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2015. október 19.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

KEH ügyszám: IV-2/05971-2/2015.

**A köztársasági elnök 428/2015. (X. 21.) KE határozata
közigazgatási államtitkári kinevezésről**

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés j) pontja, valamint a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 215. § (2) bekezdése alapján – a miniszterelnök javaslatára – *dr. Biró Marcellt* 2015. október 21-ei hatállyal a Miniszterelnöki Kabinetiroda közigazgatási államtitkárává kinevezem.

Budapest, 2015. október 19.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2015. október 19.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

KEH ügyszám: IV-2/05973-2/2015.

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyar kozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető.